

Лука мейо Рохеллис Хабар

(Иса авараглис хабар)

1 къаьм

Байбикил

¹⁻²Илоъ э^ндо йахъийо шинаб жо, аь^нй^нд^нд^накъа бехъхъа йег^нй^на^нна Каламлил хьуллухъ богъцал^нана йе^нй^наг^нгий^на хабалла ч^нахал муьхобалъна зукъойо тели аьдамла. ³Вагъальтъобза, муьгъканлъилаъ вагъальтос нисол-ил^нена, гъихъхъалакъ^на къац^нц^ню йахъийа жойлас дул чahal гъоькмо бахъийо диена, гъуьрмат къодд^нас Теофил, ⁴дул малъзи й^но^н шинаб жо гъаькъкъаб гаьгъийакъа дибо йа^нк^но йо^нкъальгъа.

Закариял Рохеллис Хабар тухъийо

⁵Гъерод Ягъудиялиъ ханлъилаъ гаьгъийа замаллиъ, зукъона гей Абия тухумлис¹ Закариял^о нисоцас гъо^нс кашиш. Гъолцос ахъона зукъойо Гъарун авараглила наслолас аьдам. Гъолълътос ц^на^нна зукъойо Элисабет. ⁶Гъолл^но^л къонана зувакъона Аллагълис ма^нцова валийа. Бет^нерг^нгаллис къац^нц^ню амрона, муьмин-лагъликъа т^на^нд^наб жона йа^нк^но нил^нна йов^наг^нгийо гъолло. ⁷Амма гъоллос къова зувакъеэш. Элисабет зукъона къова ба^нхъаьцас аьдам. Гъолл^но^л къонана зувакъона мех мекъей^на сук^но^нба.

⁸Гъо^нс водолалъ Закария, гъидела тухумликъа ирга мокъоль, Аллагълил хьуллухъ богъцас зукъойо. ⁹Кашишл^нала аьдатликъа гъолцокъа ц^нула йо^нкъойо Бет^нерг^нгаллила бил^ноъ э^нкъена маьгъ ний^на бох^нас гот^нИ мейал. ¹⁰Вагъли йогъцалаъ, гисд^на гаьгъийа къац^нц^нюла аьдамл^на какла йовагъийо. ¹¹Вагъальтъо мехлаъ Закариял эг^нал ит^нилло Бичаслис малаик. Малаик эчейо маьгъ ний^на бох^нас гот^нИ богъцала хирияб мицала к^нет^на^нкъала рахълиъд^на. ¹²Гъули эгалъ, Закария гаьгъельна гъихлъойо ва йил^на гъи^нч^нейо. ¹³Малаикли гъолцохъа нисойо:

– Ми гъиц^на^нкъа Закария, Аллагълил дибо гъари-доьба тухъийо. Дибола ахъхъа, Элисабети, дул оьжо о^нс. Ягъя гула ми оьждикъа ц^на^нна. ¹⁴Дул талигъна рохелна бахъца, тели аьдамла рази ба^нхъца гъули ахъийакъа, ¹⁵судл^но нисода Бет^нерг^нгаллидой аь^нй^нд^на гъули къодд^нас ахъца. Гъолцо гъинона ч^наъана хул^наъас. Ийола о^нхаъзу Илагъияб Ругълис оцца. ¹⁶Израиллис телид^нас аьдамла гъолцо гъидела Бет^нерг^нган Аллагълилъд^на муьвахолча. ¹⁷Иляс авараглислъийо къудратна гъаьл^нк^нолъина бахъна о^нкъос гъули Гъокцогъа аь^нй^нд^на: ийо-абосна къовасна сидил-гъо^нсо йа^нк^нодана йуь^нвахолал, Аллагъликъа мут^ниъ

¹ ^{1:5} Кашишл^нас гъо^нсцойс тухум.

бахъаъцасна муъмиллала гьинокъа мокъолал, Къоддас о^нкъольол халкъ гъадур бовал.

¹⁸ Закария малаиклихъа нисолло:

– Лъинкъад дил вагыли йикъеш? Дона ищолъна гей, дие ахъона мех мекъейо аьдам гей.

¹⁹⁻²⁰ Малаикли гьолцол жаваб нилИийо:

– До гей Аллагълидой а^нйдā гагъгийо Жабраил. Гьолцо э^нгъна гей дѹхъа икълашанна рохел нисанна. Гъинила замаллиъ йахъцала до нисова йаъжлāкъа божаъаль, гъуна же дул йикъе, дибо йаъже йохца, дѹхъа гьобшшона нисона йахъаъас, до нисойо жо йахъцал.

²¹ Вагъалъгьом мехлаъ халкъ гисдā гувабацѼона бечена зукъойо Закария о^нкъаллахъа. Суле Аллагълила билѼоъос гиса говаъаслѼона гьикмат бāхъна зувакъойо гьоллѼл. ²² Гиса о^нкъоль, Закария халкъилахъа икълашена ахъеэш. Гьоглол биджи йахъийо Аллагълила билѼоъ гьолцол Аллагъли илгъамⁱ гуллолъи. Гьолъгьогъа муьгъаттā гьоглохъа кѼдāд ишан богъна икълашейо; Закария йаъже йохна гьихлъойо. ²³ Аллагълила билѼоъ хьуллухъ богъцас водбо йовальоль, Закария билѼогъа э^нкъейо.

²⁴ Ласона гагъЧел гьолцос ахъо Элисабет о^нх гагъгийо йахъийо. Лъина боцо мекъецацал, гього аьдамлāъ гисакеэш. ²⁵ ГьоглѼо нисос зукъойо:

– Гъуна, вагълā йогъна гей Къоддāла БетѼергъалли, вагъалло водлāъ дѹхъа гъаьй йе^нхелло аьдамлāъ э^ндо дѹкъас рогъона болъоннаⁱⁱ.

Жабраил малаикли Мариянхъа Рохеллис Хабар нисос

²⁶ Ильнасла бицоъ Галилейлила Назарет шагъарбаъ, ²⁷ Давудила наслолала УсуплѼо нисойо сукѼол йо^нкъал гъадур йѼйо киббадой Аллагъли Жабраил малаик э^нш. Гьолъгьом киббасна цā^н зукъойо Мариян. ²⁸ Малаикли э^ндокна нисос:

– Рази йахъ, Аллагълис баркат михъойо! БетѼергъан Аллагъ дѹгъой гей.

²⁹ Нисова жойлакъа гъайран йахъна гьихлъойо гьоло, вагъло сийо саламди бахъал нуцѼослѼо нисона.

³⁰ – ГъицѼāкъа Мариян, – лѼо нисойо малаикли гьолъгьохъа, – Бичаслис рагъмат михъойо дул, ³¹ Гъуна, ми о^нх гагъгийона йахъна дул оъжо ахъца. Иса гула Гьолцокъа цā^нна. ³² Цā^н йе^нкъейо сукѼо ахъца Гьолцокъā. Къоддāлас ОъжолѼо нисас Гьолцохъа. БетѼергъан Аллагъли Гъули Давудила – гъинила аболаⁱⁱⁱ – тахликъа^{iv} голца. ³³ Гъули ахъца нитоназу Якъубила халкъилал пачалъилаъ, ханлъина гьолцос гьѼсна йолъаъас.

³⁴ Марияни малаиклихъа нисолло:

ⁱ 1:22 Илгъам – Аллагъли тухъал (йикъал) йитѼилло йаъже.

ⁱⁱ 1:25 Аллагъли цѼоб гулече къова бāхъаъаль, ийолāкъа рогъо мокъос зукъона.

ⁱⁱⁱ 1:32 Гьолцола наслолас або Давуд авараг зукъойо.

^{iv} 1:32 Тах – ханлъилас кѼб (трон).

– Ахъо йе^нкъеэшла дил нигъад вагъли ахъца?

³⁵ Малаикли жаваб богъна нисос:

– Илагъияб Ругъ мокъос дүкъя. Къоддәлала гъаьлкІолъилас гъидоци йахъца дул. Вагъальгъобза гъолцо къовахъа илагъиябна Аллагъилис ОьжоналІо нисос. ³⁶ Гъуна, дибо аьгарай, къова бәхъаьцаслІо нисоцас Элисабетна, же ицлолгъалгъо о^нх гаьгъийо йахъийо. Гъолцо къовал ильнас боцо гей, ³⁷ Аллагъилихъа йахъаьцас жо гъоьшшона гаьба.

³⁸ Бета Марияни нисойо:

– Гъуна, до БетІергъаллис лагъ гей! Ми нисогъа йахъала дил. Бета малаик гъольгъодойс оьчойо.

Ахъо-къова Мариян Элисабетила билІоъ

³⁹ Лади водлāгъас эдеъзи йахъна Мариян йе^нкъеш Ягъудиялила маьдәла улкалигъ гаьгъийа шагъарбаь. ⁴⁰ Закарияла билІоьна э^ндокна, гъольгъо Элисабетил салам бōс. ⁴¹ Мариянис салам тухъийоназу, Элисабетила о^нхаь гаьгъийо къова лахдас, гъоло Илагъияб Ругъилис йоцца. ⁴² Бета гъольгъо йукъо тухъинна нисос:

– Барка дул, Мариян! КъацІцІа ийолāъ э^ндо же ми баркат михъойо йахъийо. Баркат гаьгъийо гей дибола о^нхаьас къова. ⁴³ Дйгъа Къоддәлас ийо дйдой йо^нкъойо – нāсди дил вагъдо баркат! ⁴⁴ Гъуна, дибо салам дил тухъийоназу, цІилІона диела о^нхаьас къова лахдāйо. ⁴⁵ Гъольгъокъа божийо ми гъардараб гей, судлІо нисода БетІергъалли дүхъа нисойо жо йахъца.

Мариянис рец-бакълис кечІ

⁴⁶ Марияни нисойо:

– Диела йакІи БетІергъан къоддākІца,

⁴⁷ ЦІилІона гей дие ругъна диела Аллагъили тиса багъоцалакъа,

⁴⁸ СудлІо нисода гъаьй йе^нхелло гъинила пакъираб лагъликъа.

Гъуна, дил баркат михъолгъ желагъа муьгъаттā къацІцІола агъловā дил рец бовас,

⁴⁹ ГъаьлкІолгъи йōлгъ дил Къудратаб БетІергъалли.

Гъогцос цā^нна илагъияб гей.

⁵⁰ Гъинхъа гъийабачІецала агъло-агълолāкъа раьгъмат гулца.

⁵¹ Гъинила кад къуватабла ишла йовагъийо.

ЦацакІзи бовагъийо йакІо чІугъарабла аьдамла.

⁵² Гъогцо залимабла – тахлāкъас тІуватІийо, пакъирабла – къоддабākІийо.

⁵³ Нувабаковāl гъолцо кІетІо шинаб жо нилІийо, бечедабла гъоьшшона гаьчІел меццабакІийо.

⁵⁴⁻⁵⁵ Гъолцо комак бōйо Израиллила халкъилал – гъинила лагълāl;

Аллагъилил йакІкъа гей илла умумаллил – Ирбагъинил, гъолцола къавмалил абадул-абадийалгъ раьгъмат бовал нисойо къутІи.

⁵⁶ Гъулигъ лъаналгъийо боцона багъона, Мариян къāь билІогъа йе^нкъейо.

Ягья ахъийо

⁵⁷ Мех мокъоль, Элисабетил оъжо ахъийо. ⁵⁸ Аллагъли букъо гургъел богъна гьольльол оъжо ахъийо тухъльо, гьольльогъой мадугъаллана аьгарлъина рази бахъийо. ⁵⁹ БелІнасла водиь оъждил суннат бовал мокъовā сукІобāl йатІийолІо абокъацей оъждикъана Закария цā^н гулал^і. ⁶⁰ Амма ийо нисойолІо оъждикъа Ягья цā^н гулал нуцІосІо нисона. ⁶¹ Вагъаллийо цā^н гаьгъийо сукІозу гаьъа дибола аьгарлъилаьлІо нисойолІо гьогло гьольльохъа. ⁶² Бета кōдād ишан богъна аохъа нисолло оъждикъа нійо цā^нд гулал дул йаццалІо. ⁶³ Гьо^нс кьокъкъона йакъоллина Закария гьольльокъа кьодо чахийо: «Оъждикъа Ягья цā^н гула». КъацІцā аьжаиб бāхъийо. ⁶⁴ Йаьже йохийо Закария вагъаллийсзу Аллагълил рецна богъна икълашал уь^нхолъийолІо. ⁶⁵ Гьулиь сō^нгъой гаьгъийā аьдамла йилІа гъийабачІейо; вагъло хабар Ягъудияллила къацІцā мāьдāкъа митемекъейо. ⁶⁶ Вагъло хабар тухъийā пикро бōс зукъойо:

– Нійо сукІод ахъал вагъакцо оъждикъā, – лІо нисона.

Зукъанна Бичаслис гъаьлІолъи зукъона гей гьокцоь.

Закарияс рец-бакълис кечІ

⁶⁷ Илагъияб Ругълисна оцІна, Ягъяла або Закария, Аллагълила каламликъа нисос:

⁶⁸ – Букъо рец БетІергъаллил, Израиллила Аллагълил, судІо нисода, Гьогцо о^нкъона Гъинис халкъ тиса багъойо. ⁶⁹⁻⁷⁰ Гьогцо гъехзу, гъинила илагъиябла аварагълāкъā илол йо^нкъолал кьодо йохийо хъосарлъи жейса йо^нкъойо Гъинис лагъ Давудила билІоькъā. ⁷¹ Аллагъли нисойо вагъдā: илла тушмаллāкъасна, къацІцā иле бātІаьцалāкъасна хъосар бовалІо. ⁷²⁻⁷³ Илла агълолал кьодо бохийо раьгъмат бованна, вагълāзу Гъинис илагъияб бугъаьцас къутІина илос або Ирбагъинил нилІийо гъāна йакІкъа йо^нкъолална. ⁷⁴ Аллагъли нилІийа къутІилакъа зукъойо нисона иле тушмаллāкъас хъосар бōслІо, бета Гьогцол гъийабачІечІе ибадатна бōслІо. ⁷⁵ Нитоназу илла оьмролаь Аллагълил ибадат бовал Гьогцос мāцовā валийацейна бāхъна. ⁷⁶ Мина, Оъжо, Бичаслила аварагълилаь бикІзи оvas, Ми э^нш Кьоддāла гъингъа аь^нйдā Гъинил гъино йе^нлъелал, ⁷⁷ Гъинила халкъилал хъосарлъи – мунагъ-гъаькълийс гьоггōл мāцолцаслъи – нисал, ⁷⁸ Бичаслила гилъилла раьгъмола мехелло бохъ кьоддāкъа мокъос илол, ⁷⁹ колІлāьна хеллила гъидоцилаьна бечейāл бахъальгъа, илос хаьбāна рекъеллила гъинолкъа йе^нйагъальгъа.

⁸⁰ Ягья укълъис зукъойо, а^нкъло-лъайликъа о^нкъос зукъойо.

Израиллила халкъилал ваъзалил аьгъиьцал, гьолцо оьмро бōйо боьчІчā авлахълий.

^і 1:59 ЖугъутІаллис аьдат гей оъжо ахъна белІнасла водиь суннат богъцас; вагъальльо водиь цā^н гулцас аьдатна зукъона гей гьоглІо замаллāь.

2 кЪАЪМ

Иса авараг ахъийо водо

¹Гьогло водл̄аъ Август къайсарила амролакъа дуниялликъа гаьгъийа къац̄Ц̄л̄а̄ аьдамла ч̄ахал нуц̄Юс зукъона гей. ²Вагъли аьдамла ч̄ахийолъи зукъона гей аь^нйдд̄аш, Квиринийли Шамлиъ наиблъи йогъцала замалл̄аъ. ³МекъейолЮ къац̄Ц̄л̄а̄ гъй-гъидела шагъарбаъ жув̄ол чахиллал. ⁴Галилеялис Назарет шагъарбаъаш агъиьна Усупна Ягъудияллиъ БетлегъемлЮ нисойо Давудила шагъарбаъ къодо э^нкъейо жу чахиллал, судлЮ нисода гъули Давудила насло-зуриятлисна билЮсна сукЮ зукъойо. ⁵Гьолцогъой къац̄Ю зукъойо гьолцол магъар гулло о^нх гаьгъийо ахъо Мариянна. ⁶Гъулиъ гьодд̄ол мокъоль, гьоглЮл къова ахъал мех мокъойо. ⁷Марияни о̄йо аь^нйдд̄аш къова, оьжо. Бета к̄ыл̄аьна оьл̄на голло гьольлъо гъули синак̄Ибаъ, жув̄ол бецал билЮъ маьче михъаьаль.

Малаиклана век̄ана

⁸ГьоглЮ мицаъ зувакъона гей авлахълиъ нише гъидеш боц̄И богъоцас век̄а. ⁹Гьоглодой Бичаслис малаик о^нкъойо, БетИргъаллила Нурли гангъизи б̄ойо гьолл̄ол, гьольлъохъа век̄ана йил̄а гъийабач̄ейо. ¹⁰Малаикли нисос век̄ахъа:

– Гъийабач̄Иакъа, до мизол бакъойо къац̄Ц̄Юла аьламлил бахъцас букъо рохел. ¹¹Жейса Давудила шагъарбаъ ахъна гей Аллагъли аьдамла тиса б̄агъал э^нйо Кьодд̄ас Масигъ. ¹²Гъуна, миже вагъальлъокъа боьважаллъийо аьламат: мизол и^нхъос синак̄Ибаъ оьл̄на голло къова.

¹³Гелокъасзу малаиклигъой къац̄Ю йо^нкъос гъа^нсаьла агъолоас йукъо гъаз. Аллагълил тасбигъна йогъна гьолло нисос:

¹⁴– Гъа^нсаьла Аллагълил рецна,

ЛИийо дуниялликъа Аллагъли ц̄Юб гулл̄ал – рекъелна!

¹⁵Малаикла гъа^нсаъ мекъена муьгъатт̄а, век̄а сидхъа гьо^нсо нисос:

– БетИргъалли илол тухъал бит̄Илло вагъдо хабарна, гъулиъ йахъийо жона йикъелал Бетлегъемлиъ иле мекъал.

¹⁶Вагъаллиъисзу къап̄Иун мекъей̄а гьоллол, мийахъос Мариянна, Усупна, синак̄Ибаъ укилло къована. ¹⁷Къова эг̄айоназу век̄а нисос, къова ахъийас хабар гъидел малаикли илгъам б̄ойолЮ. ¹⁸Гьодлохъа энекси бахъий̄а къац̄Ц̄л̄а̄ аьдамла аьжаиб б̄ахъна гъихбалъос век̄а нисойо жойлакъа. ¹⁹Нисова жойлаш маьнана богъна, Марияни шоваьлеч̄е йак̄Къа йовахийо гьолло шибаблис йаьжбо. ²⁰Малаикли нисогъа гъидел тухъанна бег̄анна бит̄Илло хабар бит̄Иун михъоль, Аллагълил рецна тасбигъна богъна век̄а къаь боьвачош.

Исал суннат б̄ойо

²¹Бел̄ен водиъис къовал суннат б̄ослаъ, гьолцокъа Иса ц̄а^н гулца. Вагъли ц̄а^н зукъойо малаикли Мариян о^нх гаьгъийо йахъал аь^нйд̄а гулалЮ нисойо ц̄а^н.

Иса Алагълила билЮъ акъойо

²² Мусала къанонликъа гьоггѳл маѳолѳас водбо йо^нвакѳоль, гьолло оѳжо Иерусалимлиѳ акъос БетІергъаллил назро^і огъна нилІал. (²³Алагълила амролакъа ийола си^нйаѳас гисакийо шибаб абоддѳас насло БетІергъаллил назролѳилаѳ икъелѳца зукъона.) ²⁴Вагъалѳлъо динияѳ къанонликъа къурбаллил мухал нуѳЮос зукъона гей къона ванаѳас илба, йаги илбалис къона лІапан.

²⁵ Гьуна вагъалѳлъо мехлаѳ, Иерусалимлиѳ зукъона гей СимеонІо нисойо сукІо. Гьули зукъона динияѳ муѳмин ва Израиллис халкъ БетІергъалли тапшур боваллакъа йакІо гагъгийо сукІо. Гьолѳогъой зукъона Илагъияѳ Ругъна. ²⁶Гьолѳол Илагъияѳ Ругъли тухъал йитІилло жу Бичаслис Масигъ эгайѳе угъѳѳаслъи. ²⁷ВагъагІо водий гьули Илагъияѳ Ругъли о^нкъолло Алагълила билЮъ. Ийо-абона акъос итІино Иса гьулиѳ, Гьолѳол бовал нуѳЮойо динияѳ аѳдат бовал. ²⁸Симеони окѳиш Гьули кѳѳ, бета Алагълил реѳна богъна нисос:

Симеони муѳгъалІ йахъѳас жо нисос

²⁹ – Йѳ Рабби дие БетІергъан, до Дибо лагъ, мокъола дил къадар до угъал, Ми нисова йаѳжкъа рекъенна богъна. ³⁰⁻³¹Ми къѳѳІѳЮола халкъилал йикъалѳгъа гъѳдур йѳйо хъосарлъи йегъйо диела гъѳйдѳл, ³²мажуслѳл канлъи-лъай, диболо Израил халкъилал реѳна къадрона.

³³Объдикъас Симеони вагълѳ нисоль, ийо-або гъайран-гъикмат бѳхъийо. ³⁴Гьоллол доѳъана богъна Симеони нисос Мариянхъа, обѳдила ийохъа:

– Гьуна, вагъѳо обѳдиѳкъѳ телидѳс Израил халкъилас аѳдамла бейакѳца, телидѳс къоддабѳкѳца, вагъди къова ахъѳа Алагълис аѳламатѳой, амма тели аѳдамла гьолѳол данде бечеш, ³⁵– дибона йакІо балъаййахъа лъукъзи йахъѳа, – телилас йакІиѳ гагъгийѳ пикровна загъир йѳхъалѳгъа.

Гъаннати муѳгъалІ йахъѳас жо нисос

³⁶Зукъойо гьулиѳ гъиниѳ караматлъи гагъгийо Гъаннат – Пенуѳлис кид, Ашерила къибиллиѳис, йилІа иѳлолъийо аѳдам. Гъинила бетІергъаллигъой ахъо йе^нкъена муѳгъаттѳ алІна лІи йагъос. ³⁷БелІнайигна оѳ^нкъона лІи йе^нкъеѳал къоролай нитоназу Алагълила билЮѳос йолъѳас зукъона гей нишена-хискъана БетІергъаллил какна-кІална йогъна, тІаѳат-ибадатликъа йечена. ³⁸Вагъалѳлъо мехлаѳ гьолѳлъо Алагълил реѳ-бакъ богъна мѳш зукъойо Исас хабар, Иерусалим тапшур боваллакъа йакІо гагъгийѳа къѳѳЮола аѳдамлѳл.

Къѳѳ Назаретлиѳ мекъейо

³⁹Бета гьоллѳл, БетІергъаллила къанонликъа бовал нуѳЮойо аѳдатна богъна, мекъена мокъос Галилеялиѳ, гъидела шагъар Назаретлиѳ.

^і 2:22 Назро – Алагълил нилІанна йованна нуѳЮойо тІаддаб илагъияѳ жо.

⁴⁰ИтИно укълъис зукъойо, къуватабна аькылабна ахъца зукъойо, Аллагълис баркат зукъойо Гьолцоъ.

АцІона къонлІис Иса Аллагълила билІоъ

⁴¹Шибаб лІиъ Гьолцос ийо-або мекъагъийо Иерусалимлиъ ПасхалІо нисоцала ид-водил. ⁴²Гьолцол ацІона къона лІи йе^нкъель, аьдатликъа ид-водил гьоллѳл мекъейо кьодо Иерусалимлиъ. ⁴³Бета ид-водо йольона муьгъаттѳ гьоллѳл кьѳ мекъейо, гьихлъос гьоллос насло Иса Иерусалимлиъ; гьули гьихлъѳлѳи икъѳѳас ийолна аболна. ⁴⁴ГицІийолІо гьодлол Гьули гѳслІона бадлогъой. ЙалІокъѳш йагъойо гьино йольона муьгъаттѳ, муьхобалтъийолІо гьоллѳл гьули и^нзал аьгарлъилаъна бега-бийакъейѳъна. ⁴⁵Гьулина и^нхъечІе, кьѳ кІѳѳиймуьхона мекъейолІо гьоллѳл Иерусалимлиъ гьолцогъойна миздабана. ⁴⁶Лъанасла водиъ Гьули и^нхъона гей Аллагълила билІоъ муалимлѳ алІо кьѳна эчена, гьоглохъа энекси ахъна гьоглол суалла нийацас. ⁴⁷КъацІцІѳ энекси бахъийа гьайран-гьикмат бовагъца зукъона гьолцола а^нкълолана жаваблѳна. ⁴⁸Гьули эгалъ, ийо-або гьикмат бѳхъийо; гьолцола ийо ѳждихъа нисос:

– Йѳ дие ѳжо, сийод ми илол йѳйо. Гьуна, дибо абона дона йукъа пашманлъилаъ ми и^нзийо.

⁴⁹Гьолцо гьоллохъа нисос:

– Суд миже до и^нзал нуцІос? Мизол икъѳѳасди зукъойо до диела Абола билІоъ ахъал нуцІоцаслъи?

⁵⁰Амма ийо-абол биджи йахъѳш гьолцо нисѳ йѳѳжлѳш маъна.

⁵¹Бета Гьули аьгъиъна э^нкъейо гьоллогъой лІийо Назаретлиъ. Гьули ийо-або нисогъа уь^нхо-аь^нхейо. Ийона гьогцос йѳѳжбо шоваьлечІе йѳкІкъѳ йовахийо.

⁵²Иса укълъийо, аьдамлѳла а^нкъло-пикролаъ о^нкъойо, Аллагълинна аьдамлѳнна Гьули йилІа атІийо.

3 къѳѳм

Ягъя авараг халкъиладой аь^нидѳ аьгъиъца

¹Тиберий къѳйсарлъилаъ ахънас ацІона лъинас лІи зукъойо; Ягъудиялиъ наиблъилаъ Понтий Пилат зукъойо; Галилеялиъ ханлъилаъ Гьерод зукъойо; гьолцос ис Филипп зукъойо Итурейлилана Трахонитлилана вилаятлис хан; Лисаний Абиленалиъ ханлъилаъ зукъойо; ²Гъаннана Кайѳфана бишшун букъѳ кашишлалъилаъ гаьгъийа мехлаъ, Закарияла ѳждил – Ягъял боьчІѳла авлахълиъ Аллагълис йѳѳже тухъийо. ³Гьолцо Иордан э^нхедой гьица гаьгъийа мицѳ кІѳѳйлІона лъид мацоллолѳи тІибитІизи йѳйо, мизос мунагъла тавба богъда чурзи йѳхъцалІо нисойо. ⁴Вагъаддийа йѳѳжбо чѳхна гей Ишая авараглила Тѳкликъа:

«Гьѳс гьокІ тухъца боьчІѳла авлахълиъ:

Гьуги о^нкъольол гьино къачІѳзи йова,

Кьоддѳлал гьино йѳ^нкъойцІойо йова,

- ⁵ Шибаб куво-аьракъ йолъала,
 шибаб маъ-бизова йе^нйалъала,
 Чики-чІекІдийо жо йа^нкъойцІала, хир-хоькІилā маъче мелъала,
⁶ Шибаб ругъ-чІаголъилал Аллагълис хъосарлъи йегāла».
- ⁷ Гьолцодой мацолал мокъова халкъилала аьламлихъа Ягъя нисагъийо:
- Гъай миже, цІодола бекелалис насло! Лъод миже тІамзи бōйо къодо мокъоцала Аллагълила симолдойс боввачал? ⁸ Миже бōва тавбалас пихъ йегала. Иле Ирбагъинила наслолас къовā гейлЮ нисона бикълабашāкъа. Гъуна До мизохъа нисос, Аллагълил йадда вагъаддōл къалāна Ирбагъинила къовāl Гьогцохъа йуъ^нвахонна йāхъца. ⁹ Хохила хемухадой о^нг гуллолъи мизол йикъе. КІетЮ пихъ къодо йахъаъцас хоххо буьчІна цЮъ гулцаслъи йикъе.
- ¹⁰ Гъиде сийод йовал нуцІослЮ нисос зукъойо аьдамлā. ¹¹ Ягъя жаваб ницца зукъойо:
- Къона мухун гаьгъийа гьо^нсцойс гаьччал нилā, кен гаьгъийана вагъаллā йова.
- ¹² Мунагъла чурзи йовагъиллал мокъовā гъаькъ бокІолал бечеллā аьдамлāна нисолло гьолцохъа:
- Йā Муалим, иле сийод йовал нуцІос?
- ¹³ Гьоллол жаваб нилІийо Ягъя:
- Мизол бегаллагъа къоддāс багъāкъа гъаькъ.
- ¹⁴ Вагъаллāзу рагъухъаллāна мокъона нисолло:
- Илена сийод йовал нуцІос?
- Гьоллохъана нисойо:
- Гьо^нссидихъасна гъичІегонна окко йагъāкъа, гьо^нссидикъана гаьччо аьйиб гулāкъа, мизол ниццала харжликъа рази бахъна бече.
- ¹⁵ Масигъ о^нкъаллахъа гувабацІона бечейаъ, халкъилал пикро бахъца зукъойо Ягъя Масигъ зогъаллІона. ¹⁶ Ягъя къацІцІолал жаваб нилІийо:
- До мизос мунагъла лъїд йā^нцолца, амма о^нкъос дїгъана йилā къудратаб СукЮ. До гей гьолцола гьалальцолāс къохъā йā^нқал мустагъикъаб гаьччо сукЮ. Гьогцо мизос мунагъла йā^нқолас Илагъиябли ругълидна цЮйидна. ¹⁷ Гьогцола каъ аь^нко гей, нахоъос хъибо мацонна гъинила баькъиъ гулца, нахо гьо^нсна йедаъцала цЮъна гунна Гьолцо йекІелца.
- ¹⁸ Рохеллис Хабар нисона вагъаллāзу тели баддōнна насигъатла Ягъя аьдамлāl йовагъийо.
- ¹⁹ Гъерод ханли гъинила истІис ахъо Гъеродиада йо^нкъойолъина, бади гьокцос чорокъина Ягъя мотЮлиъ йакъеллъо, ²⁰ Гъероди Ягъя тІусагъийаъ голло, ханли йовагъийа бадло кешлъилāкъа къодо вагъли кешлъина телилъийо.

Исана лъїд ацолца

²¹ КъацІцЮ гаьлъда-гаьгъийо аьламна мокъона лъїд мунагъла йā^нқолцалаъ, Исана лъїтъна э^ндокна доьба бōслаъ, гъа^нса йе^нйагъейо.

²²Илбалила суратбакъа Илагъияб Ругъ мокъойо гьолцодой. Бета гъа^нсаъкъа гьокI тухъийо:

– Ми гей дил ацчас дие Оъжо. Дукъа До рази гей!

Исала умумаллис кьибил

²³Иса Аллагълил хулулхъ бовал у^нхолъийаъ, гьолцос зукъойо лъанайигъийо лИ. Гьолцола умумаллис вагъаддийо кьибил гейлО нисос зукъойо: гьолцос або Усуп, гьолцосна або Эли, бета ²⁴Маттат, Леви, Малки, Яннай, Усуп, ²⁵Матитя, Амос, Нагъум, Гьесли, Наггай, ²⁶Магъат, Маттати, Шимъи, Йосех, Йода, ²⁷Йогъанан, Реса, Зеруббабел, Шеалтиэл, Нер, ²⁸Малки, Адди, Къасам, Алмодам, Эр, ²⁹Ешуа, Элизер, Йорим, Маттат, Леви, ³⁰Шимъон, Ягъуда, Усуп, Йонан, Элякъим, ³¹Мелеа, Менна, Маттата, Натан, Давуд, ³²Йишай, Йобед, Боаз, Шалмон, Нагъшон, ³³Аминадаб, Админ, Арам, Гьецрон, Перец, Ягъуда, ³⁴Якъуб, Исгъакъ, Ирбагъин, Терагъ, Нагъор, ³⁵Серуг, Реу, Пелег, Эбер, Шелагъ, ³⁶Къейнан, Арпакшад, Шем, Нуъгъ, Ламек, ³⁷Метушелагъ, Гъенок, Яред, Магъалалеэл, Къейнан, ³⁸Энош, Шит, Адам, Аллагъ.

4 къаьм

Илбис Иса къосси овал муьхотухъийо

¹Илагъияб Ругълид оцIийо Иса Иорданлиъис кIаьй у^нхона гIойо, бета Ругъли Гъули о^нкъолло боьчIа авлахълиъ. ²Вагълиъ йагъойо Иса оь^нкъонайиг водо. Илбисли гьолцос гъаьлна бикъелло. Вагълосинаб замаллиъ сикIаъ лукIма мейэш. Оь^нкъонайиг водо йе^нкъель, Гъули нукойо. ³Вагъалгъльо мехлаъ илбисли нисос Гьолцохъа:

– Ми Аллагълис Оъжо зогъда, вагъалО кьалхъа ниса баьбалал йу^нхолО.

⁴Иса гьогIол жаваб нилIийо:

– Текликъа чахна гей: «Сид баьбалакъа боваъас инсалли гьинис оьмро».

⁵Бета илбисли маькъана о^нкъонна, сид лагъзатлиъ дуниялликъа гаьгъийа къацIцIа пачалихъла йегабалло Гьолцол. ⁶Бета гьокIО нисос:

– Вагъадло къацIцIола пачалихъла̄с ихтиярна рецна до Дул нилIал, судлО нисода гьолгъьос ихтияр дIхъа нилIна гей, до дил атIтIийал вагъло ницца. ⁷Ми дил сужда богъда, вагъли къацIцIо дибо йахъца.

⁸Иса жаваб нилIийо:

– Текликъа чахна гей: «Сид Аллагълиллā сужда бовāкъа, БетIергъалиллā ибадат бовāкъа».

⁹Бета илбисли Гъули Иерусалимлиъ эжена Аллагълила билОла кьохъкъана гонна, Гьолцохъа нисос:

– Ми Аллагълис Оъжо зогъда, вагъалОъла лIийо огицI! ¹⁰Текликъа чахна гаьбад: «Аллагъли малаиклāкъа амро бовас ми цIуми овалО

нисона». ¹¹ Бета: «Малаиклā каъ охна эзас кьалил дибо хаьба мехелечІе».

¹² Иса жаваб бōйо:

– «Ми БетІергъан, диболо Аллагълил гъаьлбики йовākъа» – лІо нисона чакна ТІекликъа.

¹³ Гьолцол къацІцІо гъаьлбики йогъна лъикъоль, илбис гьо^нс санаъатаб мех мокъоцал боъийо Гьолцодойс.

Иса аварагли Галилеялиъ ваъза-насигъатла йовагъал уь^нхолъийо

¹⁴ Иса о^нкъойо Галилеялиъ Илагъияб Ругъна Гъиниъ бахъна. Гьолцос цā^н нāназу сō^нгъой гаьгъийā мицāъ йе^нкъейо. ¹⁵ Синагоглāъ э^нкъена Гьолцо ваъза-насигъатла йовагъийо, къацІцІола Гьолцол рец-бакъ бōс зукъойо.

Назаретлиъ Иса авараг къабул ойэш

¹⁶ Бета Иса тарбийа-лъай нилІийа Назарет шагъарбаъ э^нкъейо, гъинила аьдатликъа шамат водиъ синагоглиъна э^ндокийо. Гьоллол ТІек хъовал минбарликъа кьодокийо. ¹⁷ Ишая авараглис ТІек нилІийо Гьолцохъа. Вагъаддийо калима гаьгъийо мицāъ ТІекна йе^нгъена, хъōйо Гьолцо:

¹⁸⁻¹⁹ – «Дйъ БетІергъаллис Ругъ гей, гьолцо дил ихтияр нилІийо Рохеллис Хабар мискиллāхъа мейал, асирлъилаъ гаьгъийā тиса бāгъоналІо, боцдийāл канлъи йо^нкъоналІо, азаб-акъубалиъ гаьгъийā гиса мегъналІо. Аллагълила рагъматлис мех мокъоналІо нисал э^нгъна гей До».

²⁰ Бета Гьули ТІекна йи^нхъона, хъулухъчийахъана нилІна, кьē эчейо. Синагоглиъ гаьгъийā къацІцІолас гъаьй йе^нхейо Гьолцокъа. ²¹ Иса гьоллохъа нисал уь^нхотохъийо:

– Жейса миже вагъалІо калималихъа энекзи бахъцалаъ, чакхийо жо тІубази йахъийо.

²² Гьолцола каламли гьоллол букъо асар бōйо. Исала сикІаькъā гугъцала вагъалълъо баркатаб каламли къацІцІā аьжаиб бовагъийо. Бета гьолло нисойо:

– Усупис оьждо гей Гьули?

²³ Иса нисойо гьоллохъа:

– Гъай-гъай миже Дйхъа кицина бакъона нисас: «Ми дохтур зогъда, гъакъкъа Мизу сагъ ахълІо. Илол Капернаумлиъ йахъийо шинаб жо тухъийо, же вагъалІо Диболо абола ракъликъана йова!» – лІона нисас миже Дйхъа.

²⁴ Амма Гьогцо гьоглохъа нисойо:

– Гъакъкъаьб жо гей, гьо^нсна авараг гъинила абола ракъликъа бикІзи оваъас. ²⁵ Гъакъкъаьб жо нисос До мизохъа: Иляс авараглила замаллиъ лъана лІина илъна боцо бахъийо мицакъа водо гуйчІе къацІцІо дунялликъа йукъо ракъи йо^нкъона. ²⁶ Израиллиъна тели къоролла зувакъодана, Сидонлидой гъи^нца гаьгъийа Царепатила сид къоролайдойаъ э^нйэш Аллагъли Иляс. ²⁷ Элиша авараглила замаллиъ

Израиллийна барас унтилаъ кЈовабакЈова тели аьдамла б̄ахъдана, Шамлийс гь^нс НаъманлЈо нисоцас сукЈов̄аъ а^нцолезш гьолъгьо унтилаъас.

²⁸ Вагъли тухъийоназу, синагоглиъ гаьгъий̄а аьдамла гьалаг б̄ахъийо. ²⁹ Баьгъбаъна гьолло Гьули шагъарбаъаш гисана эжена бачилл тЈотЈаллЈо нисона, гьидес шагъар б̄ойо бизола раъялликъа акъос зукъойо. ³⁰ Амма Иса халкъилаъас алЈос обчона обийо.

Капернаумлиъ Иса аварагли йегабалл̄а караматла

1. Чикейо зиннал гиса боцЈийо

³¹ Бета Галилеялила КапернаумлЈо нисоцала шагъарбаъна э^нкъена, гьоллол шамат водл̄аъ Аллагълис калам биджи бовал уь^нхолъийо. ³² Гьолцола ваъзал̄акъа аьдамла аьжайб б̄ахъна зувакъойо. Гьолцо нисоцас жо нисос зукъойо Гьиниъ гьаьлкЈолъи гаьгъий̄аьцой.

³³ Синагоглиъ зукъона гей зинналл̄а охийо гь^нс сукЈо.

³⁴ – ЭццакЈа! Сийод дул илоьк̄ба йатЈна, Назаретлийс Иса! – лЈо нисона йукъо илЈел̄ал уь^нхолъийо гьули сукЈо. – Иле пасад бовалди о^нкъона Ми! Дил икъеш Ми Аллагълис Илагъияб СукЈо ахъцаслъи!

³⁵ Иса гьокЈ йобиллийо гьолъгьос:

– ГьокЈ йоъла, больо Ми гьолцола магъоъос!

Синагоглиъ аллЈода гьули сукЈона къ̄е икъена, гьобшшона зарал бойч̄е гьолцола магъоъос зиннал гисакийо. ³⁶ Къацл̄цл̄а гьайран бахъийо. Гьолл̄ол сидх̄а гь^нсо бикълабашал муьхобалъийо:

– Сийо йаьжед гьули, гьинила къуватлидна къудратлидна амро богъцас зинналл̄ал; гьолъгьогъа муьгъатт̄а гьолл̄олна инсаллила магъоъос гисабакцас, – лЈо нисона.

³⁷ Н̄аназу с̄о^нгьой гаьгъий̄а миц̄аъ митемекъейо Исас хабар.

2. Петерлис йукъо ийо кЈокЈ йахъилло

³⁸ Бета аьгъиъна, синагоглиъисна гисакна, Иса СимонлЈо нисоцала сукЈодой биллЈогъа э^нкъеш. Симонис йукъо ийо йаьчл̄-йиххала унтилаъ йилл̄а кЈокЈона йи^нхъос. Гьоло йахълаллЈо нисона гьарзи й̄ос Гьолцохъа. ³⁹ КЈокЈовадой гьи^нцана э^нкъена, йаьжена нисона, гьолъгьоъос унти болъолца. Вагъаллийсзу йаьгъиъна, гьоллол кен-о^нх гулал йуь^нхолъча гьоло.

3. КЈовакЈов̄ана б̄ахъилло, зинналлана аьдамл̄аъаш йовацЈийо

⁴⁰ Бохъ тЈикейа анталаъ тели кЈовакЈов̄а аьдамлана б̄акъона мокъойо Гьолцодой. Исана шибаблил к̄о йе^нхенна гьолл̄ол б̄ахъилло. ⁴¹ Лади аьдамл̄аъаш зинналла йовацЈийо.

– Ми Аллагълис Оьжо гей! – лЈо нисона илЈелабас зувакъойо гьолл̄ол йобвачошлаъ.

Амма жу Масигъ гаьгъийолъи зинналл̄ал икъель, Иса гьоллос гьокЈа йоваьиллис зукъойо.

⁴²Бета хиса водо хишейоназу гисакна Гьули боьчІа авлахълиъ э^нкъейо. Халкъила Гьули и^нзийо. И^нхьона муьгъаттā, гьидедойс нāна э^нкъākъалІо нисона гьардизи бāхъийо. ⁴³Амма Иса гьоллохъа нисойо:

– Аллагълис Парчагълѝ йо^нкъоцалас Рохеллис Хабар нисал До бадло шагъарбāъна э^нкъал нуцІос, вагъалъгъол э^нйо гей До.

⁴⁴Вагълā Ягъудиялила синагоглāъ э^нкъена, Гьолцо ваъза-насигъатла йовагъийо.

5 къаьм

Иса аварагълис āв^нйддāш асгъабла

¹Аллагълис калам тухъал батІийā аьдамлā сō^нгъой къацІобакна гаьгъийа мехлаъ, Гьули зукъойо ГеннисаретлІо нисоцала ралъадбадой.

²Ралъадбаъ къона гама бегас Исал. Бисāхъла, гамалиъис гисана гугъна, гьидеш бисā йовахъас къйла низабас зувакъойо гьулиъ. ³Иса Симонила гамалкъа къодокийо.

– Раъалликъас даьгъаб ралъадбаъ э^нддā гама беа, – лІо нисона гьарзи йōйо Гьолцо Симонхъа.

Гамалкъа къēна эчена Гьолцо аьдамлāл ваъза-насигъат бōс зукъойо.

⁴Ваъза-хабар болъолъ, Симонхъа нисос:

– Ралъадбала гилъилла мицаъ гамана мокъонна, тІутІа дибо бисā йовахъас къй.

⁵Симони Гьолцол жаваб нилІийо:

– Йā НасигъатсукІо! Гьу^нлъ нише-хишей ла тІутІдана илол гьо^нсна биса михъеэш. Амма Ми нисойо йаъже йугъолечІе до гьа^нкъкъасāза къй тІутІал.

⁶Вагълā нисогъа тІулІлІо, гьоллол тели биса михъойо. Бисāла йаькъкъолъгилахъа къй йаьхал йу^нхолъийо. ⁷БалІо гамалкъа гаьгъийā гьалмагълāхъа ишан богъна комаклил ийалІейо. Мокъона гьоллона къацІо комак богъна, къонана гамā бисалис йовацІилло. Давлалила йаькъкъолъгилахъа къонана гамā ралъадбаъ гъанкъизи йāхъал йу^нхоьбалъийо. ⁸Вагъли йегалъ, Симон-Петри Исала мицнāдой аь^нйдā суждалкъана эчена нисойо:

– Йā БетІерчІахъаяв, олъо дидойс Ми! До гей мунагълāс оцІийо сукІо!

⁹Вагълā нисаъасди, гьулина гьолцогъой къацІо гаьгъийāна котакалда гийабачІена зувакъойо тели бохийо биса бегалъ.

¹⁰Вагълāзу, Симонил гьалмагълѝлаъ гаьгъийā Зебедайис обждаъ, Якъубна Иоанна, гийабачІейо. Бета Иса Симонхъа нисойо:

– ГьицІāкъа! Желāгъа муьгъаттā ми аьдамла бисацой бовахъа^і.

¹¹Гамāна мицакъана къисабана, гаьлгъа къацІцІо жона йечаннегъна, гьоллōл Исагъой къацІо мекъейо.

^і 5:10 Гьолъгъос маъна: «Аьдамла Аллагъилилгъдā муьвахолча».

Барас унтилаъ кЮкЮйо сукЮ сагъ ахъилло

¹²Гьуна Исал, сид шагъарбаъ о^нкъоль, къацЮо магъокъа барас унти чЛалейо гьо^нс кЮкЮйо сукЮ эгас. Иса эгалъ, гьули сукЮ Гьоцодой аб^нйдā мотЮо лИйодā къēна экна гъардизи ахъал уь^нхолъча:

– Йā БетерчІахъаяв! Дул адда, до Дӯхъа а^нцонна сагъ огъна ахъца!

¹³КЮкЮвал кōна йе^нхенна Иса нисойо:

– Дил атІна гей: ми а^нцо, сагъна ахъ!

Нисослаъзу чЛалейо жона магъокъа къодос йекна, гьули сукЮ а^нцона сагъ ахъийо.

¹⁴– Гьо^нссидихъана хабар мейчІе, э^нкъена бегала дибо магъо кашишлил, аьдамлā ми ахъийолъи икъальгъа Мусала къанонликъа къурбан муха, – лЮо нисона лъази йōйо Иса гьогцохъа.

¹⁵Амма Исас хабар халкъилаъ гъех митемекъейо. Гьолцохъа энекси бахъална, унтилаъас сагъ бахъална тели аьдамла мовакъос зувакъойо.

¹⁶ГьулилЮо нисода, аьдамла гаьчІела мицаъ э^нкъена тІаьатлиъ ахъца зукъойо.

Магъо хъохъойо сукЮ ахъилло

¹⁷Гьо^нс водолалъ Иса ваъза-насигъат бōслаъ, Гьолцохъа энекси бахъийа аьдамлāъ э^ндо зувакъойо Галилеялила шибаб аьлāъашна, Ягъудиялиъисна, Иерусалимлиъисна мокъовā фарисейлана динияб аьлимлана. Бетергъаллис къудратлъи зукъойо Гьолцоъ кЮвакЮва бāхълал. ¹⁸Гьуна гьо^нс аьдамлā лЮ^нвакъана гонна акъойо магъо хъохъойо сукЮ. КЮкІ сукЮ Исадой аб^нйдā о^нкъолална голална гъабракат багъос зукъойо гьолло. ¹⁹Амма тели халкъ бахъийахъа, эзал гъино йи^нхъеэш. Къамакъас кІараматІина йольонна, лЮ^нвакъа голгъа Исадой аб^нйдā алІлЮдā лИйо э^нйо. ²⁰Гьули сукЮ акъона мокъовā сукЮбāс божи бегалъ, Иса нисойо:

– Аьдам, ми мунагълāъас а^нцойо!

²¹Диниябла аьлимлана фарисейлана сидхъа-гьо^нсо бикълабашал муъхобалъийо:

– СукЮ сукЮод ахъал нуцЮос вагъди вагъаллийо инжитаб-гъаькъираб жо йекІцас? Аллагълихъāъ инсаллис мунагъла чурзи йовагъна йāхъаъас, – лЮо нисойо гьогло.

²²Гьоглола йакІиъ гаьгъийо жона йикъена, Иса нисолца:

– Суд мизола йакІиъ вагъаллийа пикрова йāхъийо? ²³Сийод нисал пигъаяб гей: «Ми мунагълāъас а^нцойолЮод» йаги «Аьгъиъна э^нкъе-гогълЮод»? ²⁴Амма мизол йикъе, Аьдамлила Оьждисна ихтияр гей аьдамлāш мунагъла чурзи йовагъал... – Иса кЮкЮвахъа нисойо: – До дӯхъа нисос, аьгъиъна лЮ^нна бежена билЮгъа э^нкъе!

²⁵Вагъаллиъисзу аьгъиъна, жу акъойо лЮ^нна бокчина, Аллагълил рецна богъгъа, гъинила билЮгъа э^нкъейо. ²⁶Гъайран-гъикмат бахъийā гьолло къацЮола Аллагълил рец бōйо. ЙилІа гъийабачІейахъа гьолло йекІийо:

– Гъикматаб жо йегāйо илол жейса, – лЮо нисона.

Иса аварагли Левий асгъаблъилаъ охца

²⁷Гьольльогъа муьгъаттā Иса билЮоьос гисакийо. Гьинолис гъакъ бокЮлцала билЮодой Гьолцол къе эчена эгāйо Левий ца^н гаьгъийо гьо^нс гъакъ бокЮлцас сукЮ.

– Дйгъой муьгъалI тос, – лЮо нисос гьолцохъа Иса.

²⁸КъацЮо жона гаьльлъачо йечаннегъна, аьгъиьна Гьолцогъой муьгъалI э^нкъейо Левий. ²⁹Гьинила билЮоь мокъоль, Левий йукъо гьоболлъи йōйо Исал. Гьулиъ зукъойо гъакъ бокЮлцасана, гьулāзу гьоллогъой къацЮо гагъийā баддōл аьдамлана. ³⁰Фарисейлāна гьоглола диниябла аьлимлāна Исала асгъаблāхъа морлЮона нисолло:

– Суд миже гъакъ бокЮлцала сукЮобāгъойна, мунагълāс бовацИийā аьдамлāгъойна къацЮо бес-хулЮос?

³¹Иса гьоллол жаваб богъна нисос:

– КЮовакЮоваллāъ, сахаб сукЮобāl дохтурлис комак батлāъас. ³²Догогъна гей муьмилла гаьчел, мунапикъла ийабаллал, гьолло тавба бовал баллЮо.

КІаллис суал

³³Гьогло нисолло Исахъа:

– Ягъяла асгъаблāна фарисейлāла мутагалимлāна дйсдāс как-кІалла йовагъцала мехлаъ, гьоддōл Дибо асгъабла суд бес-хулЮона бāхъца? – лЮо нисона.

³⁴Иса гьоллохъа нисойо:

– Къимако шеблаъ гаьгъийа мехлаъ, гьолцо бейтелликъа ийабалейа аьдамлāхъа, бес-хулече кІал йохна бечелЮо нисона йахъцади мизохъа? ³⁵Къимако гьоллодойс агъойо водбо йо^нвакъас, вагъалло водлāъ кІал йохна гьоллōнна бāхъас.

³⁶Бета Иса гьоллол вагъаддийо хабар мейо:

– Лъона ицЮо лъицЮона йаьхенна келла лъицЮокъа гъече гуцаъас. ИцЮо лъицЮона йугъос, келла лъицЮокъа ицЮо гъече гуцИйолъина кьухъаъас. ³⁷Лъона гитлāъас ицЮо гьино йугъал йо^нкъова тикИлаъ. Бетана ицЮо гьинона къе мекъас, йаьхена тикИна йугъас. ³⁸ИцЮо гьино гитлал нуцЮос ицЮо тикИлаъ. ³⁹Келло гьино хулЮона муьгъаттā, лъōнна къодо ицЮо гьино хуллал батлāъас, судлЮо нисода келлозу гьино кетЮо гейлЮо нисос.

6 къам

Шамат водо

¹Шамат водиъ хъибола майдаллāкъкā мекъал нуцЮойо Исана Гьолцос асгъаблана. Асгъаблā хъибос кьо^нвā кōьна йуьвашинна мугъла йуь^нвахъча зувакъойо. ²Садло фарисейлā гьодлохъа нисолло:

– Шамат водлāъ йовал йахъаъцас жо суд миже йōс? – лЮо.

³Иса гьоллол жаваб нилИийо:

– Хьойэшиди миже, жуна къацІо гаьгьийāна нувабакона гьихбалъоль, Давуди йōва жойлас? ⁴Аллагьлила билЮъна э^ндокна Давуди бокчина гей Аллагьлил бакъойо, кашишлāйаъ муьхьал бахъаъцас баьба. Гьинина муьхъна гей, къацІо гаьгьийāнна нилІна гей.

⁵Бетана нисойо гьоглохъа:

– Шамат водис ихтияр Аьдамлила Оьждихъа гей!

Шамат водиъ кō хьохъойо сукІо ахъилло

⁶БалЮсола шамат водиъ Иса ваъза-насигъатлил синагоглиъ э^нкъал нуцІойо. Гьулиъ зукъона гей кІетІакъас кō хьохъойо гьо^нс сукІо. ⁷Диниябла аьлимлана, фарисейлана Гьолцохъа гуцІобахъна бечена зукъойо сагъ оваллāлІона, шамат водиъ вагъли кІокІ ахъинналІо нисона Исакъа аьйиб мокъолалъгъа. ⁸Амма гьоглола йакІиъ гаьгьийо жона йикъена, Иса кō хьохъова сукІохъа нисойо:

– Аьгъиъна алІлЮдā эче! – лЮ.

Гьуги аьгъиъна алІлЮдā э^нкъейо. ⁹Бета Иса гьоллохъа нисойо:

– До мизохъа гьо^нс жо нисолал: шамат водиъ сийод йовал йахъца – кІетІолъид йаги кешлъид? Аьдам ахълалди йаги угъолалди нуцІос?

¹⁰Гьогло къацІцІолахъана говацІона, Иса гьолцо сукІохъа нисойо:

– Кō йа^нкъойцІола, – лЮ.

Иса нисогъа йōйо гьолцо сукІо. Хьохъойо кō сагъ йахъийо.

¹¹Гьоггōл йилІа гъалаг бахъийо, Исал сийоди йовал нуцІослЮ нисона сидхъа-гьо^нсо дандибази йовал муьхобалъийо.

АцІона къона чапар гъакІийо

¹²Вагъалло водлāъ Иса гъари-доъьалил сид мāькъана э^нкъена нише-хишей Аллагьлил тІаъат богъна эчейо. ¹³Хискъа Иса Гьинис асгъаблана ийалІена, гьоллоъ э^ндос ацІона къона сукІона гъакІна, гьоллокъа чапарлалІо нисона цā^нда гувалло. Гьоллōнна зувакъойо: ¹⁴ПетерлЮⁱ нисона тІокІцā^н гаьгьийо Симон, гьолцос ис Андрей; Якъуб, Иоанн, Филипп, Бартоломей; ¹⁵Маттей, Тома, Алфайлис оьжо Якъуб, Зелотⁱⁱ цā^н гаьгьийо Симон, ¹⁶Якъубис оьжо Ягъуда ва бета Исал хиянат ахъийо Ягъуда Искарיותⁱⁱⁱ.

Майдалликъа Иса букъо ваъза-насигъат бōйо

¹⁷Гьинила асгъаблāгъой къацІо Иса, мāькъаш лІийона гогъна, авлахълиъ эчеш. Гьулиъ мокъос Гьолцос тели асгъаблана, къацІцІо Ягъудиялиъисна, Иерусалимлиъисна, гьулāзу ралъадбадой шеблаъ гаьгьийā Тирна Сидонна шагъарбāъаш букъо аьламна. ¹⁸Гьулиъ мокъойо Исала ваъза-насигъатлихъа энекси бахъална, гьулāзу

ⁱ 6:14 Петер – шедлЮ нисойо маъна гей.

ⁱⁱ 6:15 Зелот – Римлил данде бегъцас зукъовā къокъалис сукІо.

ⁱⁱⁱ 6:16 Искарיות (ИшкІерийот) – вагъальос маъна зогъал бахъца «КІерийот шагъарлис сукІо» – лЮ нисойо.

унтилаъас б̄ахълаллак̄а йак̄ю йо^нкъов̄ана, чикейа зинналл̄а азаб
нищаса аьдамлана; гьолл̄ол Иса сагъ боваг̄ийо. ¹⁹ Къац̄юла
халкъилал йат̄Ина зук̄ьойо Исаль к̄о йе^нхелал, судл̄ю нисода
Гьолц̄оьк̄б̄а гугьцала бук̄а къудратлих̄а къац̄юла б̄ахъца зувак̄ьойо.

²⁰ Бета асг̄абла̄х̄а г̄аьйна йе^нхенна Иса нисос:

– Гьардарабла гей миже мискин-пак̄ьирла,
Алаг̄ьлис Парчаг̄ьли мизол йи^нхьоль.

²¹ Гьардарабла гей миже, же нуко-а^нх̄аб̄а,
Алаг̄ьли мизос о^нха йовац̄юлас.

Гьардарабла гей миже, же бийабацаса,
бета миже льо^нваб̄ас.

²² Гьардарабла гей миже, аьдамл̄ал бат̄Иеэса,
гьогло атаб̄ак̄Иийа, мизок̄а ц̄юк̄ьдаб̄айа,
мизос чикейа ца^нда гейл̄ю нисона
гиса т̄юват̄юс мизос ца^нда,
Аьдамлила Оьждидд̄ала.

²³ Рази б̄ахъ, рази б̄ах̄на бог̄бац̄И миже,
судл̄ю нисода г̄а^нсаъ мизол
бук̄ьо шапаъат гей.

Ваг̄алл̄азу гьоглола наслол̄ала
абол̄ана аварагл̄ал й̄ойо.

²⁴ Амма балаг̄ь-азаб мизол
бечедл̄ылаъ гаг̄ьий̄ал,
к̄ет̄ю оьмро же мизол нил̄Иийо.

²⁵ Балаг̄ь-азаб мизол,
же о^нх̄ йовац̄Ина гаг̄ьий̄ал,
бета миже нувабакас.
Балаг̄ь-азаб мизол, же льо^нваб̄айал,
бета миже бийабана мак̄ьо йаг̄ьас.

²⁶ Балаг̄ь-азаб мизол,
к̄ет̄ю аьдамла гейл̄ю нисона
сик̄юль къац̄юла б̄аг̄ьов̄ал.
Гьоллола умумаллина ваг̄алл̄а
йил̄а рец̄-бак̄ь бов̄аг̄ийо
аьйдл̄а гьересиаварагл̄ал.

Рок̄ылас амро

²⁷ Д̄их̄а энекзи бах̄ьцала мизох̄а нисоцас гей: мизос тушмалла
бат̄И, миже бат̄Иаьцал̄ал к̄ет̄юсл̄ьи йова. ²⁸ Мизол наьъана бог̄ьцал̄ал
баркат гулала, миже нуькуч̄И боваг̄ий̄а доьъалиъ б̄аг̄ьа. ²⁹ Дул гог̄ак̄ьа
баьк̄ьеллал, бадона гог̄а гуц̄юла; д̄ух̄ьас чох̄ьа-гужгат йаг̄ьовал, къодос
мухунна йаг̄ьона нил̄а. ³⁰ Шибабли гьарзи й̄овал гьарзи й̄ойо жо
нил̄а, нил̄Ийах̄ьасна къ̄аь йок̄юк̄ьа. ³¹ Бадло дул йовак̄ь̄ойо жо ми
гьоллонна йова. ³² Миже бац̄цал̄ал мизол бат̄Иийас н̄ийо кирид бах̄ьал?
Мунаг̄ьлад бовац̄Иий̄ална бац̄ца жув̄ол бац̄цаса аьдамла. ³³ Мизол

бигъа гулече билЮ йѡва сукЮоль; э^нхе йогициИйназу гьолцос билЮ йекна йугьос. БилЮос гьобшшона гьихлъаѡс.

7 къаѡм

Иса нусилбетІерлис нукар саѡ ѡйо

¹Энекси бахъийа халкъилал вагъло ваѡза богъна лъикъоль, Иса Капернаумлиѡ э^нкъейо. ²Гъулиѡ гьо^нс рагъухъаллѡла нусилбетІерлис йилла аццас нукар зукъона гей ахо кЮокЮовахъа угъал гикъа о^нкъона. ³Иса о^нкъовас тухъльо, кЮокЮойо нукар ахълал нусилбетІерли Ягъудиялис букъѡ гаѡкимла Гъули окІал мѡйо. ⁴Исадойна мокъона, гьолло къодос больчече гьардизи бахъна нисойо:

– Гъули Ми комак бовал э^нхецас сукЮо гей. ⁵Гьолцол илос агъло бацца, гьолцо илол синагоглана йовагъийо.

⁶Иса гьоллогъой къацЮо э^нкъейо. Гьинила билЮодой мокъалдайлил, нусилбетІерли гьодлол данде гьинис гьалмагъла мѡйо, Гьогцохъа нисал:

– Йѡ БетІерчІахъаяв, букъо миллат бовѡкъа, Ми диела билЮѡ э^ндокал э^нхецас сукЮо до гаѡа. ⁷Вагъальгъобза дона Дудой говал э^нхецас сукЮо гаѡа, судлЮо нисода Дудой гьицакна ахъийо сукЮо гаѡлъаѡлъ. Амма Ми нукар кЮокІ ахъцала гьаѡлкЮольбилас гьо^нс йѡѡже ниса. ⁸Дона гейлЮо дѡгъа къоддѡ гаѡгъийас амро тЮубази богъцас сукЮо. Вагълѡзу диела ихтиялликъа гаѡгъийѡ рагъухъаллѡѡс сидцойсолахъа э^нкъелЮо нисода, гъули э^нкъеш; бацосолахъа гогълЮо нисода, гъули гѡс; лагълихъа вагъадди жо йовалЮо нисода, гьолцо йѡс.

⁹Вагъли тухъльо, Иса аѡѡаиб ахъийо. Гьингъой муѡгъалІ гугъцала халкъилахъана гоцЮохъна Гьолцо нисойо:

– До мизохъа нисос, Израиллиѡна вагъаддийо букъо божилъина иманна Дил миѡѡеш.

¹⁰НусилбетІерли мѡйѡ аѡдамла къѡѡ билЮогъа мокъольлол, гъуги кЮокІ нукар саѡ ахъна и^нхъос.

Наин шагъарбаѡла гьо^нс къоролайс ѡѡѡо угъоваѡас ахъилло

¹¹Гъаколъече Иса э^нкъейо НаинлЮо нисойо шагъарбаѡ. Гьолцогъой къацЮо зувакъойо асгъаблана тели аѡламна. ¹²Гъуна шагъарбала кавлидой Иса о^нкъалдайлил, угъона гисдѡ акъоцас и^нхъос ийос гьо^нс гаѡгъийо ѡѡѡо; гьоло ийна къоролай зукъона гей. Гьольгъогъой шагъарбаѡаш эзиан халкъна зукъойо ѡѡѡо и^нхъолал мекъецас. ¹³Гьоло йегаль, гьольгъокъа йакЮона йугъона, Къоддѡла Иса нисойо:

– Йийѡкъа! – лЮо.

¹⁴Бета гьицана э^нкъена, Гьолцо лЮѡвалъ кѡ йе^нхелло. Гъуги ѡѡѡо ѡѡѡо аѡдамла беченувацИийо. Иса нисойо:

– ѡѡѡо! До дѡхъа нисос: аѡгъилЮо!

¹⁵Угъойо аѡгъийийо, бета къѡна ѡчена икълашал уѡхольийо. Иса гъули ѡѡѡо ийохъа нилИийо. ¹⁶КъацЮолас гьицЮода йейакИийо, Аллагълил рецна богъна, аѡдамлѡ нисос зукъойо:

– Укьо авараг ахъна гей илоъ э^ндо, Аллагъ комаклил о^нкъонна гей гъинила агълал, – лю нисона.

¹⁷ Гьольгьос хабар мекъейо къацІю Ягъудиялиъна сō^нгъой гагъийа миц̄аъна.

Иса аварагли Ягъя авараглила суаллил жаваб нилІца

¹⁸ Мейолю Ягъяхъа гъинила асгъабл̄а вагъальгьос къацІю хабар.
¹⁹ Къона асгъабна илІена, Ягъя гьолл̄ол м̄еш Кьодд̄ала Исадой, о^нкъал нуцІойо мид гей йаги бацохъад гувабацІона иле бецацІо нуцІослю нисолал.

²⁰ Исадой мокъона абол̄а нисолло:

– Ягъя аварагли иле мейо нисолал: «О^нкъал нуцІойо мид гей йаги бацохъад гувабацІона бецацІо?»

(²¹ Вагъалло мех мокъоцал Гьолцо тели аьдамла сагъ бовагъийо унти-шокъльгъаъас, чикейа зиналл̄аъас; тели боцдий̄ал канлъийана йо^нвакьолло.) ²² Бета Иса гьоглол жаваб нилІийо:

– Мекъена Ягъяхъа ниса мизол йег̄айона тухъийона жо: боцдобалъий̄ал къаъна канлъи йегаслю, лахъдий̄а мекъе-г̄услю, барас унтилаъ кювакюв̄а мацослю, аь^нгъал̄ал жо тухъаьцал̄ал тухъцалю, бувагъов̄а бахъилцалю, гьардухъалла-пакъирл̄а Рохеллис Хабар м̄ешлю. ²³ Дикъа шак ахъеэс сукю талигъаб гейлюна ниса.

Иса Ягъя аварагликъас хабар м̄еш

²⁴ Асгъабла къаъ боъвачоль, Иса халкъилахъа Ягъяс вагъд̄а нисолал уь^нхолъийо:

– Сийо йег̄алди миже боъчІа авлахълиъ мекъе-г̄ус зукъойо? ЗалІи лахл̄олцас чала бег̄алди? ²⁵ Сукю эг̄алди мекъеш зукъойо? Клетю лъицІо лъичІейо аьдам эг̄алди? Амма бечедаблана кьухъийо лъицІо лъичІей̄а аьдамлана бахъца ханлила хъалалиъ. ²⁶ Гъа^н, сийо йег̄алди мекъеш зукъойо? Аvaraг эг̄алди? Й̄нлю нисос До мизохъа, авараглигъана укьо гей гъули Ягъя. ²⁷ Текл̄акъа гьолцос чахна гей: «Гъуна, ми о^нкъольол, Дул гъино йа^нцолал, Дие чапар До аь^нйд̄а э^нгъна». ²⁸ До мизохъа нисос: ийол̄а бовагъийаъ э^ндо Ягъя авараглигъа укьо сукю гаъа, амма Аллагъилила Парчагълиъ бишшун итІинона гьолцогъа укьо гей.

²⁹ Бета Ягъяхъа энекси бахъий̄а къацІюла аьдамл̄ана, вагъл̄азу гъаькъ бокІолцал̄ана Ягъя мацолцалаъцой жув̄олна мацонна, Аллагъ ритІухъаб ойо. ³⁰ Амма фарисейл̄ана диниябла аьлимл̄ана Аллагъли гьидел б̄ойо амро – Ягъя лъид мунагъла йацоллолъи – къабул йойэш.

³¹ Иса нисойо:

– Вагъаллийа тайпалас аьдамла лъолъди мейальелал, лъолъ мейальей̄ад бахъца? ³² Гьолл̄ол мелъейа гей кьоваль, майдалликъа къена бечена сидхъа-гъо^нсо бикълабашецала:

«Иле мизол шашатю баькъелло,
Миже лъисокъа богбачІеш;
Иле йакю йугъоцас кечІла ийалІейо,

Мижe бийабайэш».

³³ О^нкьойо Ягья авараг: йа баьба муьхьяьчаш, йа гьино хул^аьцас. Мижe нисойо шайт^алл^а охийо сук^аIo гейл^аIo нисона. ³⁴ О^нкьойо Аьдамлис Оьжо эсцасна хул^ацасна. Мижe нисос, гьуна эсахона хувагина, гьул^азу гьяькь бок^аIoлцал^асна, мунагьл^ад бовац^аИий^асна гьалмагь гейл^аIo нисона. ³⁵ Амма Аллагьлис А^нкьло рит^ахьяб богьцал^а аьдамл^а Гьоло гьяькькьаб бикьелца.

Мунагьл^аьс йа^нцолло аьдам

³⁶ Сид фарисейли Иса эсал ок^аИийо. Фарисейлила бил^аIoь э^ндокна Иса эсал шеблакья кь^е эчейо. ³⁷ Гьуна вагьалътьо шагьарбаьаш гь^нс мунагьл^ас йоц^аИийо аьдам, Иса фарисейлила бил^аIoь гаьгьийо икьель, к^ает^аIo маьгь гаьгьийо йе^нлълис кьиматаб кьутина бакьона йо^нкьос. ³⁸ Гьолцогья муьгьатт^а кь^ена йечена, йий^анна йийана, микьад Исас хаьб^ана йи^набанна, муьч^ад гьолл^ол йуь^нвалъилло. Бета хаьбал^ална баьдана, гьолл^оль к^ает^аIo маьгь гаьгьийо йе^нлъ йе^нхелло.

³⁹ Вагьли йегаль, Иса эсал ок^аИийа фарисейли гьинис гьинхья нисос: вагьди сук^аIo авараг зукьойокьод^а, Гьолцол йикьеш г^аь, нийа аьдамли Гьинил к^о йе^нхеллона. Мунагьл^ас йоц^аИийо аьдаммаь гьоло гей.

⁴⁰ Исана гьолцол жаваб нил^аИийо:

– Симон! Гь^нс д^ухья нисал жо гей Дие.

– Ниса Муалим, – л^о кь^аь нисойо Симони.

⁴¹ – Йоц^аIoл окко ниццала сид сук^аIoс зукьона гей кьона нагьлъулав: сидцойсола гьолцол нил^ал нуц^ос зукьона лъинач^аит^а динар, бацосола – лъинайиг динар. ⁴² Нагьлъи йоц^аIoл гьоллос рес гаьччолъи йег^аль, кьонхьясна окко кь^аь йок^ана гаьба. Гь^нже ниса: лъ^олди гьули йил^а ат^ал?

⁴³ Симони жаваб нил^аИийо:

– Тели окко кь^аь нил^ал нуц^аIoвал йил^а ат^ал, – л^о нисона.

Иса нисойо:

– Бит^аун гей.

⁴⁴ Бета гьольтьо аьдамлихьяна говац^аIoна, Иса Симонхья нисойо:

– Йегасди дул вагьдо аьдам? До дивола бил^аIoь э^ндокийо, амма ми Дие хаьб^а низаб^ал лъи нил^еэш, гьольтьо гьинила микьад Дие хаьб^ана низабана кьаьмкьала муьч^ад йуь^нвалъилло. ⁴⁵ Ми Дил гьякькьана баьл^еэш, гьольтьол^о нисода До о^нкьонас хаьбал^ал баьдана ат^акеч^е гей. ⁴⁶ Ми Диела кьаьмкья йе^нлъ йе^нхелеэш, гьольтьол^о нисода Диела хаьбал^аль йе^нхелло бишшун к^ает^аIo маьгь гаьгьийо йе^нлъ. ⁴⁷ Вагьалътьобза До д^ухья нисос: гьольтьол йил^а ал^аIo, гьольтьола телид^ала мунагьл^акьас кьодос тил^акийо. Йоькькья мунагьла чурзи йовагьий^ал йоькькья ацца.

⁴⁸ Гьольтьо аьдамлихьяна Иса нисойо:

– Дивола мунагьл^акья кьодос тил^акийо, – л^о.

⁴⁹ Гьулиь гаьгьий^ас пикро бахьийо:

– СукЮо сукЮод Гьуди аьдамлāш мунагълана чурзи йовагъна йāхъцас?

⁵⁰ Иса гьоглЮо аьдамлихъа нисойо:

– Дибола йаКила божи-ималли ми тиса йуь^нхолло. Гьа^нже йе^нкье ми рекъелна бахъна.

8 къаьм

Исал хьуллухъ богъцаса ийōл

¹ Гьольльогъа мугъаттā Исана Гьолцос ацЮона къона асгъабна, Аллагълис Парчагълъи къодо йо^нкъоцала Рохеллис Хабаллана йе^нйагъна, шагъарбāьна аьлIāьна мейакъеш зукъойо. ² Гьолцогъой къацЮо зувакъойо унтилаъс бāхъиллā, шайтIан-илбислиъис мāцоллā ийōлна, вагълāзу гъинила магъоьос гъехзу алIна зиннал боцIийо МагдаленалЮо нисоцас Мариянна, ³ Гьеродила билЮоъ гаьгъийо ХузалЮо нисоцала хьуллухъчъиас ахъо Иоаннана, вагълāзу Сусаннана, телидāс баддōл гъидехъалкъā бахъийо Исал давлалид комак бовал батIийā ийōнна.

И^нжелагийакъяс хабар

⁴ Гьо^нс водолалъ гьолцодой нāназу шагъарбāьаш тели аьлам мокъона къацЮобакийа мехлаъ, Иса гьоллол вагъаддийо хабар мейо:

⁵ – Мицалъ гъинис и^нзо чIалIал э^нкъейолЮо гьо^нс и^нжелаги. И^нзо чIалIецалаъ, гьолцола кōьос лади мугъла гъинолкъа йейакийолЮо. ХаьбалālI йовациллā гьоллōл, йогбацIна мигънā йо^нвазна йуь^нвахъийолЮо. ⁶ Гьо^нсо мугъла шедкъа йейакийолЮо, гъулиъ гувацЮодана, лъи оьлечIе хемухаъзу хъовахъойолЮо. ⁷ Баддōл мугъла чIагъ-зазлāь э^ндо йейакийолЮо, йилIа йукълъицала чIагъ-зазлина гувацЮовā мугъла ахо гуцIал йе^нйэшлЮо. ⁸ Амма бади чIалIейо и^нзо регъел гаьгъийа мицаъ йахъийолЮо. Гьō^н-гьо^нсчIитI мугъ гаьгъийā къо^нвā гувацЮойолЮо гьоллокъа.

Вагълана нисона Иса илIейолЮо:

– Тухъал аь^нгъā гаьгъийāл, тухъала! – лЮо.

Гьольльос маъна сийод?

⁹ – Гьольльо хабарлис сийо маънад бахъал нуцЮос, – лЮо нисолло асгъаблā Исахъа.

¹⁰ Гьолцо жаваб нилIийо:

– Аллагълила Парчагълис балъголъийа йийакъал гъаьлкЮолъи нилIна гей мизол, амма бадлол мисал бакъона нисал нуцЮос, вагълъльобза гьоглол гувабацЮодана йегāьас, энекси бахъдана биджи йахъаьас.

И^нжелагийакъяс мейо хабар биджи бōйолъи

¹¹ Гъуна гьоклЮо мисаллис маъна: мицалъ чIалIецас и^нзо гей Аллагълис йаьже. ¹² Гъинолкъа йейакийā и^нзодас мугълалъийа бāхъца йаьжхъа энекси бāхъдана, бета илбисли гьоглола йаКиъис жувōл

боьважинна хьосар б̄ахъечIе бецалъгъа, йаьже йагъал йе^Hгъцаса. ¹³Шедкъа йейакий̄а и^Hзодас мугълалгыйа б̄ахъца энекси бахъна разилъилаъ Аллагълис йаьже къабул йогъцаса, зама-замаллиъ жув̄ол боьважчаша, амма гъаьл бикъелъцас загъматaб водбо къодо йо^Hвакъоль, хемуха гаьчч̄а гьолл̄ол ат̄а боьвачош. ¹⁴Чагъ-зазлий̄ йалIo кези йахыйо мугълалгыйа б̄ахъца Аллагълис йаьже тухъдана, тIалаб-агъазлигъой, бечедлъилагъой, дунияллила тIаьам-лазатлигъой мекъена, лIуьхонна йаьжис къо^Hва гуцIал мейэш аьдамла. ¹⁵Регьел гаьгыйо мицакъа йе^Hхейо и^Hзолыйо б̄ахъца, кIетIа хирияб йаKий̄ йаьжена цIуми йогъна сабуруна богъна, къо^Hва гуцIал мегъцаса аьдамла.

Гухъилла сантелийакъас хабар

¹⁶Гухъилла сантелийакъа къодо лъона шаг гулаъас, йаги йоькчина сантели тахлилI лIийо гулаъас. Гъули гулца канаргъолкъа э^Hдобакцал̄ал канлъи йахъалъгъа. ¹⁷СудлIo нисода йу^Hцойо шинаб жо йи^Hхьос, балъгояб шинаб жона гиса йагъас бета загъирна йахъна. ¹⁸Пал гъасил, гуцIобахъ нигъа миже энекси бахъцалахъа! СудлIo нисода гаьгый̄ал къодо бадина йо^Hкъас; гаьчч̄ахъас гынхъа гаьгыйолIo гицIийона йагъас.

Иса аварагидой мокъос ийона иснана

¹⁹Исадой мокъойо Гьолцос ийона иснана, амма аьламлила телилъилахъа гьоллохъа Гьолцодой гъино йагъона йахъаъас. ²⁰Дибо ийона иснана Ми эг̄ал атIна гисд̄а бечена гейлIo нисос Исахъа. ²¹Гьолцо жаваб нилIийо гьоллол:

– Дие ийона иснана гей Аллагълила йаьжхъа энекси бахъцасна гъули тIубази йогъцасна аьдамла.

Йукъо залIo даьгъкIийолъи

²²Гьо^Hс водолалъ Иса Гъинила асгъабл̄агъой къацIo гамалкъа къодокийо, бета ралъадбала тикъад̄ала рахълиг̄д̄а безалIo нисона гьоллохъа амро б̄ойо. Гьолл̄ол мекъеш зукъойо. ²³Вагъл̄а мекъешлаъ, Иса уьчахена гей. Йукъа залIхъа ралъад багъарзи бахъийолIo, бета лъи жапIлIона э^Hдо йо^HкъойолIo. Гьоглол гьинкъи зукъойо. ²⁴Гъицана мекъена асгъабл̄а Иса лъуьълIолло.

– Й̄а НасигъатсукIo! Й̄а НасигъатсукIo! Иле гъанкъизи б̄ахъца! – лIo нисона илIелаб̄айо.

ЛъуьълIона Гьолцо залIхъа амро б̄ойо йикъечIе йечелIo нисона, йилIа жапIлоцас лъйхъа йеченуцIлIo нисойо. Бета дуниялна гъулиъ сасси бахъна гей.

²⁵– Н̄ад мизос божи-иман? – лIo нисолло гьоллохъа Иса.

ЙилIа гъийабачIена бихзи бахъий̄а гьолл̄ол сидхъа-гьо^Hсо бикълабашена нисойо:

– Нийо сукIод Гъули залIнна ралъадбала сой̄й̄ална амро богъна бахъцас, гьолл̄онна Гьолцол мутIий̄ й̄ахъна нисогъа йогъцаса?

Иса сид сукЮвос зинналла йовацИийо

²⁶Гамалкѡа мекѡена гьоддѡл мокѡойо Галилеялидой аь^нйдѡа гаьгьийа гераселлѡла¹ улкалиѡ. ²⁷Иса гамалкѡас лИийоклѡо, Гьолцол гьидкѡо э^нкѡейо шагьарбаѡаш гьо^нс сукЮо. Гьули зукѡона гей зинналлѡа охийо сукЮо. Гьехбехѡхѡа кьодо льицИона льицИаѡас зукѡона гей, гьулѡзу билЮгѡа эчечИе шунѡл гьаьлтИизи йовагѡцала онохбѡѡ эйачес зукѡона гей. ²⁸Иса эгѡйназу, гьули илИелѡл уь^нхолъийо, бета Гьолцола хабалѡдой аь^нйдѡа кѡѡена экна гьогцо сукЮо йукѡо гьокИна йагѡона нисойо:

– Кьоддѡла Аллагьлис Оьжо Иса, сийод Дул дѡкѡа йатИна! Гьарзи йѡс Дѡхѡа, нилИѡкѡа дил азаб!

(²⁹Зинналлихѡа Иса гьолцоѡос болъолЮо нисона амро бѡйо.) Зинналлѡа тели мехлаѡ азаб-акѡуба ницца зукѡона гей гьолцо сукЮол; гьуги цѡуми огьна нѡди оьчодал рачИодѡдна сабалийѡдна и^нцос зукѡона гей. Амма гьолцо йи^нцѡ жо йуькѡ-йаькьинна муьгѡаттѡа, зинналли боьчИа авлахълиѡ оцца зукѡона гей.

³⁰– Дибѡ цѡ^н сийод гей? – лЮо нисолца гьолцохѡа Иса.

– «Гьаз» цѡ^н гей дие, – лЮо нисона кѡѡе жаваб ницца, судлЮо нисода тели зинналла зувакѡона гей гьолцоѡ.

³¹Зинналлѡа Исахѡа гьарзи йѡйо жувѡл аьракѡбаѡ тѡватИѡкѡалЮо нисона. ³²Вагьальтѡо мехлаѡ бизокѡа зукѡона гей бесцас булЛас букѡо рекед. Зинналлѡа Гьолцохѡа гьарзи йогьна гей вагьагло булЛѡа жувѡл йе^нкѡал изно нилИалЮо нисона. Гьолцо изно нилИна гей. ³³Гьогцо сукЮѡосна гисабакна зинналла булЛѡа э^ндо йе^нйакѡейолЮо, бета булЛас рекед бачилИ богицИна ралѡадбаѡ гьанкѡизи бахѡна гей.

³⁴Вагьли кѡацИЮо жо йегѡа векѡа чИалликѡа аьлИѡна шагьарбаѡна мекѡена, йахъийа жойлас аьдамлѡхѡа хабарла йе^нйагѡна гей. ³⁵Тели аьдамла мокѡос вагьальтѡо мицаѡ. Исадой гьица мокѡоль, Гьолцола хабалѡдой кѡѡе эчена зогѡа гьоллол гьуги зинналлѡа гьаг огьна зукѡойо сукЮо. Гьолцола магьокѡа льицИона йи^нхѡоль, гьули кИетЮо а^нкѡло-лѡайликѡана эгалѡ, аьдамлѡш гьицИода йейакца. ³⁶Гьулиѡ зукѡовѡ аьдамла мѡйолЮо зинналлѡа охийо сукЮо сагѡ ѡвас хабар нисал. ³⁷Гераселлѡѡна, гьулѡзу сѡ^нгьой гаьгьийа халкѡила жувѡл йилИа гьийабачИель, Гьолцохѡа гьарзи йѡйолЮо гьидедойс э^нкѡелЮо нисона. Вагьаллиѡисзу гамалкѡа кьодокна кѡѡе э^нкѡейо.

³⁸Зинналѡѡас ацова сукЮона Исахѡа гьарзи йѡйо Гьингьой жуна кѡацИЮо о^нкѡалЮо нисона. Амма Гьолцо гьули кѡацИЮо о^нкѡезш. Гьолцохѡа нисона гей:

³⁹– БилЮгѡана э^нкѡена мѡйа Аллагьли дул йѡва жойлас хабар.

Э^нкѡена кѡацИЮо шагьарбаѡ, Иса гьинил йѡва жойлас хабар мѡйолЮо.

¹ 8:26 Гераселла – Галилеялила ралѡадбадой ѡмро богѡас зукѡойо гьо^нс халкѡ.

*Гьен гугьна бецаъцас аьдам сагъ йойо, бета Яирис кид йугьоваъас
йахьилло*

⁴⁰ Къаъ Галилеялиъ о^нкъоль, халкъила Исал гьидкъольи йойо, судло нисода Гьолцохъа гувабацона бечена зувакьойо къаццѧ.
⁴¹ Гьуна, синагоглиъ гьакимлѧлаъ гагьгийо Яирло нисойо сукло гьикакийо Гьолцодой. Исала хаьбалადой аь^нйдѧ къена экна, гьарзи йойо гьиндой билогъа тосло нисона. ⁴² Судло нисода гьолцо Яирис зукьона гей гь^нс гагьгийо ацона къон ликъа йо^нкъойо кид; гьоло йугьос зукьона гей.

Иса, э^нкъешлаъ, халкъила алло охна зукьойо. ⁴³ Ацона къона ли магьобос гь^н гугьна бечече азаблиъ гагьгийо лъохъана сагъ йогьна йахъешла гь^нс ийо, ⁴⁴ муьгъаткъа гигьна, Исала лѧццѧла мькъкъа кѧ йе^нхеллоло, вагьаллиѧсзу гугьцас гьена бечейоло.

⁴⁵ Иса нисойо:

– Лъод Дилъ кѧ йе^нхелло?

Къаццѧла инкар бѧль, Петри нисойо:

– Йѧ Насигъатсукло! Халкъила Ми алло охна къази огьцас гей.

⁴⁶ Амма Иса нисойо:

– Лъоди Дил кѧ йе^нхелло. Дѧйс къуват-ругъ мекъецас бикъейо Дил.

⁴⁷ Гьини йойо жо бальго гьихлъаъцас йегаль, гьоло аьдам къикъиллона Исадой гьица йе^нкъейо. Гьолцола хаьбаладой къена йекна, халкъилал тухьинна нисойо су гьини Гьолцол кѧ йе^нхеллона, ва нигъа жу кѧ йе^нхенна муьгъатѧ сагъ йахьийона. ⁴⁸ Исана гьольлъохъа нисойо:

– Дие кид, дибѧла божила йахьилло ми. Гьа^нже йе^нкъе рекъелна мина.

⁴⁹ Иса гьоглѧохъа икълашешлаъ, синагоглила гьакимлила билѧобос гисакна сид сукло нисос:

– Дибѧ кид йугьойо, ми аьдада Муалимлис рагъат бугьолѧкъа.

⁵⁰ Вагьли Исал тухълъо, Гьолцо киббала абохъа нисос:

– Гьицѧкъа, ми бож, дибѧ кид сагъ йахъца.

⁵¹ Билогъа мокъоль, Петерна, Иоаннана, Якъубна, гулѧзу киббас ийо-абона гьихбалъоцал, баддѧл гь^нссуклона билѧоб э^ндо мейэш.
⁵² Гьольлъо киббадѧла къаццѧ бийабас зувакьойо гьидеш гьейодана зувакѧна. Амма Иса нисойо:

– Бийабѧкъа! Гьоло йугьона гаъа, йуьчѧхена гей.

⁵³ Аьдамла Гьолцокъа лъѧвабас зукьойо, гього йугьойолѧи йикъель.

⁵⁴ Иса киббас кѧна йохна, гьольлъохъа илѧейо:

– Къова, йагъиъ!

⁵⁵ Киббал ругъ мокьойо, вагьаллиѧсзу гьоло йагъгийо, Исана гьольлъол кен нилѧлло нисойо. ⁵⁶ Ажаиб бѧхъна гьихбалъойо киббас ийо-або. Гьолцона вагьлиъ йахьийо жо гь^нссидихъана нисакъалло нисона гьоллохъа лъази йойо.

9 кЪАЪМ

АцІона кЪона асгъаб ваъза-насигъатлил мѣйо

¹АцІона кЪона асгъабна илІена, гьоллол нилІийо къацІцІа зинналлākъа ихтиярна кІовакІова бāхълал къудратна. ²Мѣйо Иса гьоллōл Аллагълис Парчагълѣи йо^нкъоцалас хабар нисална кІовакІова бāхъланна. ³Гьоллохъа нисойо гьобшшона гьиногъид йезākъалІо: йа кІобала, йа хуржалла, йа баъба, йа окко, гьулāзу кЪо-кЪона мухунна къацІо йезākъалІо. ⁴Нїйа билІоъ мекъедана, гьольлъо аьлІаъш, йаги шагъарбаъш кЪā мекъецал, вагълълъо билІоъ лахбалІечІе бечелІо. ⁵Амма лъоди миже къабул боваъда, гьулигъис боъвачошлъ, шагъарбала кавлидой мокъоль, мизола гьалалъцолāлъцо пах йолъола, гьоллол аьламатлъилаъ йахълъгъа.

⁶Мекъена Гьолло мō-мокъовā аьлІаъ нāназу Рохеллис Хабарна мѣйо, кІовакІова аьдамлана бāхъллло.

Гьерод гъагъелъна гьихлъойо

⁷Гьерод ханлилна тухъийо къацІцІо караматлис хабар. Гьули гъагъелъна гьихлъойо, судлІо нисода садло нисос зукъойо угъоваъас ахъна Ягъя о^нкъоналІо. ⁸Бадлосола нисос зукъойо Иляс авараг о^нкъоналІо, гьо^нсо-гьо^нсола – аь^нйдаш гьо^нс авараг угъоваъас ахъналІо. ⁹Гьероди нисойо:

– Ягъяс до къаъм йуъчІиллина зукъойо. СукІод Гьули, вагъло хабар гьинис дил тухълщас?

Гьули эгāl атІна икье-аькъеш зукъойо Гьерод.

Лъина гъазайликъа о^нкъова сукІос бешна о^нха йовацІийо

¹⁰Чапарла кЪā мекъоль, Исахъа йе^нйагъийо гьиде йō-йōва жойлас хабалла. Бета бадло аьдамлāдойс гьоллōлна бежеллина, Гьули э^нкъейо БетсаидалІо нисоцала шагъарлилгъдā. ¹¹Амма халкъилал э^нкъейас тухълъо, Гьолцогъой муъгълІ гьоллōнна мекъейо. Иса гьоллōл къабул богъна Аллагълила Парчагълис хабарна мѣйо, бета сагъ бовал нуцōвā аьдамлана бāхъллло.

¹²Водо нисдāкийо. АцІона кЪона асгъабла гьицана мекъена Гьолцохъа нисойо:

– Халкъ меццабакІа, гьицайцІо гаъгъийā аьлІаъна хъуннāъна гьидел буватІанна бесанна маъче михъолас, судлІо нисода иле гьолІоъ аьдам-сукІо гаъчча боъчІцІо авлахълиъ гей.

¹³Амма Иса гьоллохъа нисойо:

– Миже нилІаъче гьоллол бесал кен!

Гьогло нисойо:

– Лъина баъбана кЪона бисанāъ бади кен-о^нх гаъба илохъа, къацІцІолал оьлло кен йохал мекъеда бахъас иле.

¹⁴Гьулиъ зукъойо лъина гъазайликъа о^нкъойо або. Амма Иса нисойо Гьинила асгъаблāхъа:

– Миже гьоллōл, лъй-лъйнайиг хъогъна мухълликъа кЪē бечела!

¹⁵Гьогцо нисогъа къацІцІа гьоллѳл къѳ бечелло. ¹⁶Иса лъина баббана къона бисана бокчина, гъ^нсаъдана говацІона, кенлил доьба бѳйо, бета бувакІинна асгъаблѳхъа халкъилал битІал нилІийо. ¹⁷КъацІцІа о^нха йоваццал бесийо. Муьгъаттѳ гьихлъойо роиллѳс ацІона къона кедна боцІийо.

Петерис Иса Масигъ гаьгъийакъа йакІо йо^нкъос, Иса аварагли жу угъоцаласна къѳ чІаго ахъцаласна нисос

¹⁸Гьо^нс водолалъ аьдам-сукІо гаьчча мицаъ тІаьатлиъ гаьгъийа мехлаъ, Гъинила асгъаблѳхъа Гьолцо нисолло:

– Халкъила До сукІолъилаъад бикІзи ѳс?

¹⁹Гьолло жаваб нилІийо:

– Садло Ягъя авараг, бадло Иляс авараг, гьо^нсола бадѳлъола авараглѳас гьо^нсцойс угъойо авараг аьгъиъна гейлІо нисос.

²⁰Иса гьоллохъа къѳна нисолло:

– Миже сукІолъилаъад До бикІзи ѳс?

Петерли жаваб нилІийо:

– Аллагълис Масигъ.

²¹Амма Гьолцо асгъаблѳхъа лъази йѳйо вагъальтъос гьо^нссидихъана гьокІ йагъѳкъалІо нисона.

²²– Аьдамлила Оьждил тели азаб-акъуба бегѳл нуцІос: букъѳ кашишлѳна, гъѳкимлѳна, вагълѳзу диниябла аьлимлѳна гъинкъас инкар бѳс, бета жу икъеш, лъанасла водиъ угъоваъас ахъца, – лІо нисойо Гьолцо.

²³Бетана Иса къацІцІолахъа нисойо:

– Дѳгъой говал атІийо сукІо зогъда, гъинкъас кѳна йагъала, шибаб водиъ гъинис хъанчна бохала, Дѳгъойна говала. ²⁴СудлІо нисода гъинис ругъ цІуми бовал батІийо сукІо, гьольлъо ругълиъис маьгърум ахъца. Дил оьло ругъ нилІийа сукІос, ругъ хъосар бахъца. ²⁵Гъинизу жуна угъонна, йана гъинилзу гъини зарална богъна, вагъалІо къацІцІо дуниялликъа ханлъилаъ аьдам ахъналІона инсаллил сийона хайир гейди? ²⁶Дона дие йаьжена бикІзи йойѳш сукІо, Аьдамлила Оьждина бикІзи оваъас, Гъинилана, Аболана, мукъадабла малаиклѳлана къудратликъа Гъули о^нкъоль. ²⁷Гъѳкъкъѳб жо гейлІо нисос мизохъа: вагъалІоъ бечейѳла гьо^нсолал хел мокъѳас Аллагълис Парчагълѳи йегайчѳе.

Иса авараг бадизу ахъийо

²⁸Вагълѳ нисона муьгъаттѳ белІналъийо водо йе^нкъелъ, Петерна, Иоаннана, Якъубна къацІо мокъона тІаьат-ибадат бовал Иса э^нкъейо маькъѳа. ²⁹Гъуна вагълиъ доьба-гъари бѳслаъ, Гьолцола мотІолис куц хужойо, магъокъас лъицІона бабалолъна гъѳлдолъийо. ³⁰Гъуна вагълиъ къона або Гьолцохъа икълашеш зукъойо. Гьоллѳл зувакъойо Мусана Илясна. ³¹Гьоггѳл мовакъойо букъа рец-нурликъа. Гьогло нисойо Иерусалимлиъ о^нкъоль, Иса Аллагълис амрона тІубази богъна гьолІо дунияликъас э^нкъешлІо. ³²Петерна къацІо гаьгъийѳна

йуъкьеэшла милѦаъ зувакьойо, амма лъуъбалѦоль, Иса букъа рец-нурликъа эгѦйо, эцокъа эчейо къона сукѦона эгѦйо. ³³ГьоггѦл къонана сукѦоба бовачошлаъ, гьинил нисоцас йикъечѦе Петери Исахъа нисойо:

– ЙѦа НасигъатсукѦо! Илол гьолѦоъ ахо гей. Лъана къай бовал: гьо^нс Дул, гьо^нс Мусал, гьо^нс Илясил!

³⁴Гьолцохъа вагъли нисослаъ, гъа^нс-мусна йо^нкъона, гьоллол гьидоци йахъийо. Вагъальтъо гъа^нса-мусаъ гьоггѦл э^ндобаклъо, асгъаблѦс йилѦа гьицѦода йейакийо. ³⁵Бета гъа^нса-мусаъкъѦа гьодлол гьо^нс гьокѦI тухъийо:

– Гьули гей до гъакѦийо Дие обжо. Гьолцохъа миже энекси бѦхъ!

³⁶Вагъли гьокѦI тухъийаъ, Иса гьо^нсцо гьихлъойо.

Гьоглос гьокѦа йоваъийо, гьидел йегѦйо жо асгъаблѦ вагъагло водлѦъ гьо^нсидихъана нисеэш.

Иса зинналѦ охийо гьо^нс обжо сагъ Ѧйо

³⁷Бета хиса мѦкъаш лѦийо мокъоль, Исал данде тели аьлам мекъейо. ³⁸Гъуна вагълиъ, халкъилаъ э^ндо гагъгийо гьо^нс сукѦо илѦелѦйо:

– ЙѦа Муалим! Гъарзи йѦс ДѦхъа, диела гьо^нс гагъгийа обждихъа гоцѦохъ. ³⁹Гъуна зама-замаллиъ зинналли охца гьули: гелокъас гьолцо хъаьлѦеш, илѦелас, мушо мокъонна сикѦаъ поьп чѦалѦеллис. Тели азаб-акъобана нилѦна гъаьлалъ эццакѦа зинналли гьули. ⁴⁰Дибола асгъаблѦхъа гъарзи йѦйо зиннал боцѦалѦо нисона, амма гьоллохъа боцѦна бахъеэш.

⁴¹Иса жаваб нилѦна нисойо:

– ЙѦа иман гаьччо мекъаб агъло! Нитокцалди До мизогъой ахъал, нитокцалди миже гьекези бовал?

Бета гьолцо сукѦохъа нисойо:

– Акъа гьолѦоъ дибо обжо, – лѦо.

⁴²Акъона гѦслѦъна, зиннал обждикъа богицѦийо, къѦена экинна гьолцол вагъго унти мокъолло. Иса зинналлихъа облилалѦо нисойо, бета сагъ огъна обжо абохъа нилѦийо. ⁴³Аллагълис гъаьлкѦолъи йегасдилѦо нисона къацѦѦѦа гьикмат бѦхъийо.

Иса жу угъоцаласна къѦъ ахъцаласна бетана нисойо

ЙѦова муъжитатли къацѦѦѦа гъайран бовагъна гагъгийа мехлаъ, Гьолцо асгъаблѦхъа нисойо:

⁴⁴– ВагъаддѦл Дие йаьжбо миже йакѦкъа йоваха: Аьдамлис Обжо гъаколъечѦе аьдамлѦла каъ ницца.

⁴⁵Амма асгъаблѦл нисойо жойлас маъна биджи бахъеэш. Гъулина нисона зукъойо гьоллол йикъаьалтъгъа. Гьолълъос нисолал гьоллѦлна гъийабачѦейо.

МутИуз бахъал нуѠоцалас малъи

⁴⁶Гьо^нс водолалъ бахъийолѠо асгъаблѧъ э^ндо даъба, сукѠод гьидеъ э^ндо биссун укьо гейлѠо нисона. ⁴⁷Гьоллола йакѠиъ гаъгъийо пикрона бикъена, Иса окчина гьо^нс итѠино кьова голца Гьиндой шеблаъ. ⁴⁸Бета гьоллохъа нисой:

– Диллабза вагъди кьова охийо сукѠо Дона охийо сукѠо ахъца. До къабул ѡва До мизодой э^нйо Аллагъна къабул ѡс. Вагъалъгъобза мизоъ э^ндос бишшун итѠино бишшун укьо ахъца.

⁴⁹Вагъалъгъол Иоанни нисой:

– Йѧ НасигъатсукѠо! Илол и^нхъойо Дибо цѧна йагъона аьдамлѧаш зиннала йоваццас гьо^нс сукѠо. Иле гьукъзи йѡйо гьолцол, судлѠо нисода илогъой муъгъалѠ говаъцас сукѠо гаъгълъо.

⁵⁰Иса гьолцохъа нисой:

– Гьукъзи йовѧкъа, мизол данде эчеэш сукѠо мизос рахъ бохийо сукѠо ахъца.

Самариялила сид аьлѧа Исал гьоболлъи йойэш

⁵¹Жу гъа^нсаъ э^нкъал нуѠойо водбо кьодо йо^нвакъалъелъ, Иса Иерусалимлиъ э^нкъал гьобкмѡ бѡйо.

⁵²Жу о^нкъольол гъадурлъилал Гьинис асгъабла мѡйо. Мекъена Самариялила сид аьлѧаъ бечейо гьоллѡл, Иса о^нкъольол гъадурлъина йогъна. ⁵³Амма гьулиъ Иса къабул ойэш, Гьули Иерусалимлиъ э^нкъецас икъель. ⁵⁴Вагъли йикъель, асгъаблѧ Якъубина Иоаннина нисой:

– Йѧ БетѠерчѧахъаяв! Дул йадда иле нисал, Иляс авараглицой, гьолло аьдамлѧл гъа^нсаъкъѧ цѡйис балагъ мокъонна бувагъолалѠо.

⁵⁵Амма, кѧайна уъ^нхона, гьоллос гьокѧа йоваъиллийо:

⁵⁶– Мизол бийакъаъас миже нѡйа Ругълис гаъгъийѧана. Аьдамлис Оьжо дуняяликъа о^нкъона гей аьдамла хъосар бовал, бувагъолал гаъа Гьули дуняяликъа ахъна.

Бета гьулиъис Исана асгъаблана балѠо аьлѧаъ мекъейо.

Иса авараглигъой муъгъалѠ мекъейо

⁵⁷Гьид мекъешлаъ, сид сукѠо Исахъа нисой:

– До гѡс Дѡгъой, Ми нѧ э^нкъедана.

⁵⁸Иса гьолцохъа нисой:

– Сорѧс йецаал къѡбчѠова гей, гъа^нсаъла мигънѧс сѡ^нбо гей, амма Аьдамлила Оьждис къѧм гулал маъче гаъа.

⁵⁹Иса бацохъана нисой:

– Тос Дѡгъой.

Гьолцо жаваб нилѡийо:

– Йѧ БетѠерчѧахъаяв! Гъакъкъа дил изно нилѧа дие угъойо або и^нхъолал.

⁶⁰Амма Иса гьолцохъа нисой:

– Бувагъовѧ аьдамлѧ гьидес бувагъовѧ мийахъолала, ми э^нкъе Аллагълила Парчагълис хабар мейал.

⁶¹ Бацосола Гьолцохъа нисолло:

– До Дүгъой къацІо говал, БетІерчІахъаяв! Амма агъло-хъизаллихъа ахо бечелІо нисал изно нилІа дил.

⁶² Гьолцохъана Иса нисойо:

– Маьче болІослаъ боъосбас мигъна йохна, муьгъаттā говацІоцас сукІо Аллагълила Парчагълиъ къухъаъас.

10 къам

Иса алІнайиг асгъаб халкъилал ваъза-насигъатлил э^нйо

¹ Гьольльогъа муьгъаттā Кьоддāла Иса бетана гъакІийо алІнайиг асгъаб. Кьō-къона хьогъна гьоллōл мейо жу э^нкъал нуцІоцала шибаб шагъарбāъна аьлІāъна. ² Гьоллохъана нисойо:

– Мицаль тели муькъо йахъна гей, йокІолцас аьдамла йоькъкъа гей, вагъальгъобза муькъовāла БетІергъаллихъа гъарзи йова Гъинис муькъо йуь^нвал буюгдабагийа мейалІо нисона. ³ Гъа^нже мекъе! Гъуна До миже мēш, бацІлāъ э^ндо лІилейōлцой. ⁴ КъацІо йейзākъа йа окколас боъо, йа хуржалла, йа гъалальцова; гъид кези ахъийал гьōссидинна саламна нилІākъаⁱ. ⁵ Нййа билІоъ мекъедана, гъакъкъа аь^нйддā ниса «Ассаламу алайкумІо (рекъел мизоллІо)» нисона. ⁶ Гъулиъ э^ндо саламатаб сукІо зогъда, мизос салам гьолцо бохас, зогъаъда мизодой къāъ мокъас. ⁷ Гьольльо билІоъ бече миже бесхулІона, билІола бетІергъалли йōйо гьоболлъина къабул йогъна. Загъмат-гъилликъа шапакъат миъос. Гьōс билІоъос балІо билІоъ боьвачона мекъākъа. ⁸ Нāди шагъарбаъ миже мокъоль къабул богъда, гъулиъ бече, бесал нилІийо кенна йуь^нхъа. ⁹ Гъулиъ гаьгъийā кІовакІовāна бāхъла, Аллагълис Парчагълйи гъицакна гейлІона ниса гьоллохъа. ¹⁰ Амма нāди шагъарбаъ мокъоль миже къабул боваъда, гъулиъис къатІлиъ гисабакна боьвачошлаъ ниса: ¹¹ «Мизола шагъарбаъ илла хабалākъа йечейо пахна иле мизокъа пахлІолца. Амма йикъе мизолзу Аллагълис Парчагълйи гъицакийōлги».

¹² Гъуна мизохъа нисос: вагъли къиямасаб водо кьодо йо^нкъоль, Содомлилаⁱⁱ халкъилал пигъалги йахъца гьольльо шагъарбала аьдамлālгъа. ¹³ Балагъ мокъос дūkъа, Хоразин! Балагъ мокъос дūkъа, Бетсаида! СудлІо нисода мизоллъийā караматла Тирлилана Сидонлиланаⁱⁱⁱ аьдамлāl йегабанна зувакъойокъодā, къēна бечена – цІоцІойо мухунна лъичІена, къаьмкъа йалІона чІалІена^{iv}, гьолло гъехзу тавбана богъна, Аллагълилгъдā муьвахаш гāъ. ¹⁴ Амма къиямасаб

ⁱ 10:4 Заман аьдада бугьолākъалІо нисойо маъна гей вагъальгъос.

ⁱⁱ 10:12 Содом – аьдамлāш мунагъла телибальгъо, Аллагълис симо бигъна бугьолло шагъар.

ⁱⁱⁱ 10:13 Хоразин, Бетсаида – Галилея улкалаъ гаьгъийā шагъарба; Тир, Сидон – ралъадбадой гаьгъийā мажуслāс йукъā капурабла шагъарба.

^{iv} 10:13 Тавба бōвас аьламат.

водиѣ Тирлинна Сидонлинна пигьалъи йахъца мизоллагъа. ¹⁵ Мина, Капернаум, гъа^нсаѣд бежеш? Журжагълиѣ тІутІас ми!

¹⁶ Мизохъа энекзи бахъийа Дїхъана энекзи бахъца, миже атā бовахийа Дона атā охца; атā До охийа, До э^нйо Аллагъна атā охца.

АлІнайиг асгъаб къаѣ о^нкъос

¹⁷ Къаѣ мокъойо гьоггѣл алІнайиг асгъабла, йилІа разина бāхъна Исахъа нисойо:

– Йā БетІерчІахъаяв, зинналлана мутІиѣ йāхъца илол Дибо цā^н йагъоль.

¹⁸ Гьолцона гьоллохъа нисос:

– Дил кайлІ цой гъа^нсаѣс бекцас илбис бегāйо. ¹⁹ Гъуна, бекелāна, аькъараблана йовацлална, къацІцІо тушмаллāла къуватликъа гъаькІолъина До мизол нилІна гей; мизол гьогло зарал боваѣс.

²⁰ Амма зиннала мизол мутІиѣ йахъналІона, гьольлъокъа миже рази бахъакъа. Миже рази бāхъ мизос цā^нда гъа^нсаѣ чāхийакъа.

²¹ Вагъаллъо мехлаѣ Жу Илагъияб Ругълис оцІийа Иса рази ахъна нисойо:

– Дул рец гей, Дие Або, зоб-ракълис БетІергъан, Ми цІодораблāкъасна аькъилаблāкъасна балъго йогъна, къовал вагъди къацІцІо жо загъир йōйо. Й^н, Дие Або, вагъальлъоѣ гей Дибола цІоблис аьтІилъи! ²² КъацІцІо жо Дил Диела Або нилІна гей. Аболлāѣ, гъо^нсидинна икъаѣс Оьжо. Оьждилнāѣ, Оьждил Або икъелал атІийалнāѣ, гъо^нсидинна икъаѣс Або.

²³ Бадлоѣос жужна бāгъона асгъаблāхъа нисойо:

– Гъардарабла гей вагъди къацІцІо жо йегацаса мизос гъаѣда, ²⁴ судлІо нисода До мизохъа нисал, тели авараглāнна падишагълāнна йатІна зукъойо мизол йегāйо жо йегāл, амма йегайэш. Мизол тухъийо жона тухъал йатІна зукъойо, амма тухъеэш.

Гургъараб Самариялила сукІокъас хабар

²⁵ Гъуна вагълиѣис сид диниябли аьлимчийа Гъули икъелал атІна суал нилІийо:

– Йā Муалим! Абадияб билІос бутІа дил михъал нуцІода, сийод до йовал нуцІос?

²⁶ Иса суаллид къаѣ жаваб нилІийо:

– Къанонлиѣ нигъад нисона гей? Сийод дул чахна йи^нхъос вагъальлъос?

²⁷ Гьолцона жаваб нилІийо:

– «Дул дибозу БетІергъан Аллагъ дибола къацІцІо йакІидна, дибола къацІцІо ругълидна, дибола къацІцІо къуватлидна, дибола къацІцІо а^нкъло-пикроладна атІ», бета: «Дибо гъицасна мицойзу атІ».

²⁸ Иса нисойо гьогцохъа:

– Ми битІун жаваб нилІийо. Гъуна вагълā уь^нхо-аь^нхе, дул абадияб оьмро михъас.

²⁹ Амма гьолцо жу битІараб ахъал икъе-аькъена къаѣна нисолло:

– СукЮод «дие гьицас» ахъца?

³⁰ Иса вагълиъисзу гьолцол жаваб нилИйо:

– Гьо^нс пуланаб сукЮо Иерусалимлиъис лИйодā Иерихонлиъ э^нкъеш зукъона. Гьид гьули къачагълāl и^нхъона гей. Гьоллōл, гьогцохъас лъицІона йагъона, угъал о^нкъова гьаьллъилакъа аькъеланна аькъенна, гаьлълъāчо гьулина эчаннегъна, боьвачона гей. ³¹ Гелокъас вагълълъгьо гьид лИйодā э^нкъецас гьо^нс кашиш гьолцо сукЮокъа къодо о^нкъона гей, амма гьуги эгаль гьинолила балІосола раьаллиъкъā оьчона гей. ³² Вагълā къодо о^нкъона гей левитлāс^і гьо^нс сукЮона, амма гьулина вагъллāзу гьинолила балІосола раьаллиъкъā оьчона гей. ³³ Гьо^нс пуланаб Самариялиъис сукЮо э^нкъешлаъ, гьолцо аьдамликъа къодо о^нкъойолЮ. Гьули эгаль, гьогцокъа йакЮо йугъона гей. ³⁴ Гьицакна гьогцос лаьхъла, зайтуллила йе^нлълидна гьинолидна низабāнна низабана, шовашона гей. Бета гьинила а^нукъа къайкъена гонна, петерлиъна эжена, гьогцол бовал нуцЮойо тимар богъна гей. ³⁵ Бета хиса гисакалдайлил петерлила бетІергъллихъа къона динарна нилІна нисона гей: «Вагъацо сукЮол бовал нуцЮойо тимар бова, гьолълъогъа тели окко йугъода, до къāь о^нкъолъ дул нилІал».

³⁶ Къачагълāl и^нхъойо сукЮол дибола пикролаъ лъаниъ э^ндос сукЮосод гьи^нцас зогъл?

³⁷ – Гьолцокъа йакЮона йугъона комак бōйосо, – лЮо нисона жаваб нилИйо диниябли аьлимли.

Исана нисойо гьолцохъа:

– Э^нкъена мина вагъллā йова.

Иса авараг Мартадойна Марияндойна

³⁸ Гьоддōл вагълиъис мекъешлаъ, Иса о^нкъос сид аьлІаъ. Гьо^нс пуланаб МарталЮ нисоцала аьдамли Иса гьоболлъилаъ окІца. ³⁹ Гьолълъгьос зукъона гей МариянлЮ нисона цā^н гаьгъийо иси. Исала хаьбалāгъа къēна йечена, иси Гьогцола хабарлихъа энекси йахъца зукъойо. ⁴⁰ МарталЮ нисода, Гьогцол йукъо гьоболлъи йовал йикъе-йаькъеш зукъойо. Исадой гьицана гигъна, Марта нисос:

– Йā БетІерчІахъаяв! Дул букъо ургълна зогъаъас, до иси гьо^нсцо йечаннегъна йикъе-йаькъейас. Дил комак бовал йаьгъиьлЮ ниса исихъа.

⁴¹ Иса гьолълъол жаваб нилИйо

– Марта! Марта! Ми тели жойлас ургъл бохца. ⁴² Амма йовал нуцЮойо жо гьо^нс гей. Гьуна Марияни кІетЮо аьмал къодос гьа^нкІна гей, вагълго гьолълъохъас гьо^нссидина багъаъас.

^і 10:32 Левит – Аллагълила билЮъ кашишлāла хьуллухъилил комак богъцас аьдам.

11 къам

Иса асгъаблӕл доъба бовал малъзи бӕс

¹Гьо^нс пуланаб мицаъ Иса тӕатлиъ гагъгийаъ, Гьолцос гъари-доъба болъоль, сиддойсола асгъабли Гьолцохъа нисолца:

– Йӕ Бетӕрчӕхъаяв! Ягъя гъинила асгъаблӕл малъзи бӕваъцой, Ми илолна доъба-гъари бовал малъзи бова.

²Гьогцо гьоллохъа нисос:

– Доъба богъцалаъ вагъдӕ ниса:

«Йӕ Або, Дибо цӕ^н аьдамлӕ илагъияб бикӕзи йовала,

Дибо Парчагъгъи йо^нкъала;

³Шибаб водиъ баццас баъба илол нилӕа;

⁴Илла мунагълӕкъас къодос тилӕки, судлӕо нисода илена къацӕцӕола илол кешгъи йӕвакъас къодос тилӕбакца.

Ми илос гъаъл бикъелална уь^нхолъӕкъа».

⁵Бетана Иса гьоллохъа нисос:

– Мизола сиддойсолас ахъас гьо^нс гьалмагъ. Йӕлӕохъоваддӕ гьогцодой билӕогъа э^нкъена ми нисас: «Йӕ гьалмагъ, боцӕол лъана баъба нилӕа ми дил, ⁶судлӕо нисода сапарлиъис гьо^нс гьалмагъ о^нкъона гей дидой, гьолцодой аь^нидӕ гулал кен гаъба дие». ⁷Нилӕалди дул гьогцо билӕоъ э^ндолакӕа вагъаддийо жаваб: «Дие рагъгат бугъолӕкъа: а^нцна гъешена гей, къована буъчабахена гей дидой мокӕолаъ, до аьгъиъна ахъаъас дул баъба нилӕал». ⁸Мизохъа до нисос: нагагъ гъули аьгъиъна гьалмагълис къимат богъна баъба нилӕаъда, къодос олъечӕе гъарзи йӕвахъа, аьгъиъна гьокцо дул оьлло баъба нилӕа.

⁹Вагъальгъобза До мизохъа нисоцас гей: Гъарзи йова миже – мизол нилӕас, йи^нза миже – йи^нхъас, а^нц къоьпӕлӕола – мизол йе^нгъас.

¹⁰Судлӕо нисода шибабли гъарзи йӕвал ницца, йи^нзийал йи^нхъос, а^нц къоьпӕлӕоллӕл йе^нгъеш. ¹¹Мизоъ э^ндо гейд гьо^нсдана або оьжди биса бокӕлъо, гьолъгъола мицаъ гьолцохъа бекела ниццас? ¹²Йаги цӕмуцӕ гъарзи бӕлъ, эггу гьолцол аькъараб нилӕалди? ¹³Пал гъасил, лъакъейӕ гаьлдана, къовал кӕтӕо шинаб жо мизол нилӕал йаццалаъ, гъарзи йӕвал ла телид нилӕал гъа^нсаъла Або Илагъияб Ругълис йо^нкъойо кӕтӕо шинаб жо!

Исад йаги зинналлӕс ханди?

¹⁴Гъакъкъас сид сукӕола магъоьос Иса боцӕийо аьдам йаьжегаччо огъцас гьо^нс зиннал. Зиннал болъона муьгъаттӕ гъули сукӕо икълашал уь^нхолъийо, гьолъгъокъа халкъна гъайран бахъийо. ¹⁵Амма халкъилаъ э^ндо гагъгийӕ садло нисос зукъойо, Гьолцо инсаллиъис зинналла йовацалӕо зинналлӕс хан Беэлзебуллила комаклид. ¹⁶Иса икъелал атӕна, бадло аьдамлӕ гьолцохъас тӕалаб йӕс зукъойо гъа^нсаъас аьламат бегалалӕо нисона. ¹⁷Гьоллола йакӕиъ гагъгийо жона йикъена, Иса нисойо гьоллохъа:

– Улкалиъ сидхъа-гъо^нсо аьдамла бейагъда, гъули йоьчЮлъча; хъизан къондā битІда, гъолона бугъос. ¹⁸ Нагагъ илбислās Парчагълѝ къондā йитІда, нигъад гъоллос ханлѝ гъихлъал? Мижейаъ нисос До зинналла аьдамлāъаш Беэлзебуллила комаклид йоваццалЮ. ¹⁹ Нагагъ До гъоллōл Беэлзебуллила комаклид йовацца зовагъда, мизола къова лъōла комаклидди йовацца? Вагъалъъобза мизол гъоллōл къадилъилаъ бāхъца. ²⁰ Амма До зинналла Аллагълила гъаьлкЮльилад йуьвагъонна йовацлѝ, гъай-гъай Аллагълис Парчагълѝ мизокъана йо^нкъойо. ²¹ Кōъ ярагъна жуна сид залимабли сукЮ гъинис билЮ цЮми йōс зогъда, гъолцола боцИи-ризкъилал гъинкѝ гаъа. ²² Гъолцогъа къуватаб сукЮ къодо огицІда, гъули уьволаш, гъолълъокъа йакЮ йо^нкъойо йарагъна гъолцохъас йагъос, бета боцИи-ризкъина битІца. ²³ Дѝгъой къацЮ гаьччо сукЮ Дил данде эчейо ахъца. Дѝгъой къаццЮ боцИи бокЮлаъцала бокЮллона цацакІзи бōс.

Зиннал гъинила билЮъ мекъеш

²⁴ Инсаллиъис гисакна муьгъаттā, гъинил раьгъат-гъаьлки мизна чикейо зиннал лѝ гаьччо авлахълāъ кІаьйлЮш. Гъолона михъече гъолълъо нисос: «Жу гисакийа билЮъ къāъ мекъеда, ахо гейлЮ». ²⁵ Къāъ мокъоль, гъолълъол билЮ лъаьлІена, ахо къачІази йогъна, йи^нхъос. ²⁶ Бета гъолълъо зинналли гъингъана лъакъейā алІна зиннал бакъоллис. Гъоллōл гъулиъ э^ндо йечеш. Аь^нйдā зукъоваълагъана лъакъейа азаблиъ ахъца гъули сукЮ гъолълъогъа муьгъаттā.

²⁷ Иса вагълā нисослаъ, ийоддāла аьдамли халкъилаъ э^ндолакъā, лъōнназу тухъинна, нисос:

– Гъардараб гей Ми ойо,
Дул нене нилІийо, Дибо Ийо!

²⁸ Амма Гъолцо жаваб нилІийо:

– Гъардарабла гей Аллагълис калам тухъийāна, гъолълъокъа муьхомахейāна!

Юнус авараглис аьламат

²⁹ Тели халкъ къацЮбаклъо, Иса нисойо:

– ЙилІа пасадаб гей же замалис уммат! Гъолло аьламат мизца. Юнус авараглис аьламаттāъ, тЮкІаб бадо аьламат гъоллōл бегāъас.

³⁰ Ниневиялилаⁱ халкъилал Аллагъли аьламатлилаъ э^нйо Юнус аварагцой, вагъалЮ умматлил аьламатлъилал Аьдамлис Оьжо ахъца.

³¹ Къиямасаб водий вагъалЮ умматлигъой гъисаб-суаллил йаьгъиъца къилмалилъдā гаьгъийо йукъо пачаⁱⁱ. ГъоглЮ гъоддōл ритІухъабла боваъас, судлЮ нисода дунияллила раъалликъас гийо гъого Сулайман авараглила йаьжлāхъа энекси йахъал. Гъуна гъолЮъ гей Сулайман авараглигъана къоддāс! ³² Ниневиялис халкъна баьгъбаъча къиямасаб

ⁱ 11:30 Ниневия – Юнус аварагли ваъза-насиьат бōль, тавба бōйо мунагълās боцІна зукъойо шагъар.

ⁱⁱ 11:31 Сабаъ улкалис Билкъис пача.

водиъ гысаб-суаллил вагъалІо же замаллила умматлигъой. Гьоглона гьоддѡл ритІухъабла боваъас, судлІо нисода Юнус авараглила ваъзалахъа жувѡл энекси бахъна муьгъаттѡ, гьидена тавба бѡль. Гьуна гьолІоъ гей Юнусгъана кьоддѡс!

Гухъилла сантелиакъас хабар

³³БилІоъ гухъилло сантели лъона йегѡъцала мицаъ гулассаъ, йаги гьули кьодо хабтІа-шаг гунна къабхъашшаъ; э^ндо гугьцалѡл канлѡи йахъальгъа, канаргьолкъа кьодо гулца гьули сантели. ³⁴Инсаллила магъос чирахъ йахъца гъаьй. Дибо гъаьй йа^нцѡ зогъда, канлѡи йо^нкъос дибола къацІцІо магъоъ. Дибо гъаьй дугълІ зогъда, дибо магъона колІлІо бахъийо. ³⁵Пал гъаьсил, гоцІохъ, дибо гаьгъийо канлѡи дахход гей? ³⁶Дибо къацІцІо магъо канлѡилас боцІна зогъда, гьо^нсна боцдийо лагана зогъаьда, бета ми ахъца бабала лампала дул канлѡи йикъеллийаьлѡийо.

Фарисейлана диниябла аьлимлана какзи бовагъца

³⁷Исас ваъза болъоль, сид фарисейли Гьули эсал окІийо. БилІоъ о^нкъоль, Иса супралдой гьица къѡ эчейо. ³⁸Фарисей гъайран ахъна гьихлъойо, Иса кѡда низабайчІе эсал къѡ эчель. ³⁹Кьоддѡла Иса гьолцохъа нисойо:

– Же миже, фарисейлѡ, жигар багъос цІараъ кьодтуцІо низѡл, амма миже э^ндос чикейѡ гей; миже э^ндо хъантІлъиласна симасна бовацІна. ⁴⁰А^нкъло гаьччѡ миже! Лъод гиса гаьгъийо жо йахъинна, Гьолцоу гаьбад э^ндо гаьгъийона йахъинна? ⁴¹Мизоъ э^ндо гаьгъийо жо миже нилІцакъодѡ садакъацой, мизос къацІцІо жо йа^нцас гѡъ. ⁴²Балагъ-азаб мизол, фарисейла, судлІо нисода миже закаъатлил нилІца самлисна, садаблисна^і, баддѡнна кенлиъ тувакІцала бохѡсна ацІонас бутІа, амма ритІухълъиласна Аллагълиъ рокъиласна миже тІалаб боваъас; гьулина йовал нуцІос, вагъдисона йойчІе йечаннейал йахъаъас. ⁴³Балагъ-азаб мизол, фарисейла, судлІо нисода мизол йацца мизола синагоглѡъ бадлогъа аь^нйдѡ бахъал, гьулѡзу аьдамла къацІобакІийа мицаъ мизол рец-салам бовал. ⁴⁴Балагъ-азаб мизол, судлІо нисода миже гей йегабѡъцас шунѡлѡийа; кьодолакѡ мекъе-гугьцала аьдамлѡл гьоггѡл йегабѡъас.

⁴⁵Вагъальгъо мехлаъ гьо^нс диниябли аьлимли нисос Гьолцохъа:

– Йѡ Муалим! Вагъаллийо йаьжбона нийасона, Ми илена нуькучІчІѡъ бовагъца.

⁴⁶Амма Гьолцо нисос:

– Мизокъана – диниябла аьлимлѡкъана – мокъос балагъ-азаб, судлІо нисода миже аьдамлѡла михъѡкъа гулца йежена йахъаъцас йаькъ, мизоллІо нисода гьольгъол зокъона мехелал батІаъас. ⁴⁷Балагъ-азаб мизол, судлІо нисода мизола умумаллила аболѡ бийакъейа

^і 11:42 Садаб (рута) – бохас цѡ^н.

аварагл̄ала шун̄ак̄ба к̄одо мазарла¹ йовагьльо. ⁴⁸Вагьалъльос миже нуъла гей. Миже йегалца мизола умумалли й̄ойо жо битIараб гаьгийолъи. Гьогло аварагла бийакъейо, мижелIо нисода умумалли бийакъей̄а аварагл̄ала шун̄ак̄ба мазарла йовагьца. ⁴⁹Вагьалъльобза Аллагьлила А^нк̄лола нисона гей: «До гьоглодой авараглана чапарлана мейагьал, амма гьоллоллIо нисода гь^нсо бийакьас, гь^нсо бовацIас». ⁵⁰⁻⁵¹Дуниял бижжи бахьнас Гьабилликък̄а муьхолъна Аллагьлила билIоъ кьурбан мухоцала мицаъ алIо икьейо Закария аварагликъа мокьоцал къ̄е м̄ейо гь^нйас гьакъкъ боцIоллис гьодло умматлид. Гьуна До нисос мизохъа: вагьадло умматлихъас тIалаб бовас бийакъей̄ас къ̄е мекъейо гь^нйас гьакъкъ. ⁵²Балагь-азаб мизол, диниябла аьлимл̄ал, судлIо нисода миже йобкчина гей лъайлис йига, амма мижена э^ндобакеш, э^ндобакал батIий̄ана мейэш.

⁵³⁻⁵⁴Вагьл̄а ваъзана богьна гисакна къ̄аь э^нкъецалаъ, диниябла аьлимл̄ана, фарисейл̄ана, Гьолцокъа симабахьона к̄одо г̄уваъцой Гьули кьорлиъ охалъгъа, бетана лади жойлас нисолца зукьойо. Гьоллол йатIна зукьойо Иса нигьади нисова йаьжл̄акъа охна аьйиб мокьолал.

12 къаьм

Иса асгьабл̄ал а^нк̄лова нийацца

¹Вагьалъльо мехлаъ гьаза-гьазайл̄ад аьдамла къацIобакна йукьо къолIолаб̄алъи зукьойо. Сидил гь^нсо бовацилло гьаьлт̄ылакъа зукьойо гьоллос иш. Иса гьакъкъа Гьинила асгьабл̄ахъа икьлашал уь^нхолъийо:

– Вере миже цIуми б̄ахъ фарисейл̄ала хашилакъас, гьай гьоллола къонд̄а мькьоколъи й̄овакъас. ²Гь^нсна йу^нцойо жо йикъечIе гьихл̄аъас, вагьл̄азу гь^нсна балъгояб жона загьир йахъечIе гьихл̄аъас. ³Вагьалъльобза нише колIлаъ нисойо жо, качельлъол тухъцасл̄и йикъе; э^ндд̄ала билIоък̄а л̄б̄олади аь^нгьалагъа нисойо йаьже, къам̄акьалк̄а нисона л̄б̄онназу тухъцасл̄и йикъе. ⁴Мизохъа, Диела гьалмагьл̄ахъа, нисос: магьо бикъецал̄ахъа гьийабацIакъаⁱⁱ, тIокIаб гьоллохъа мизол гьобшсона йогьна йахъаъас. ⁵Амма нисал мизохъа, л̄б̄охъа гьийабацIал нуцIоцасна. Миже гьийабачIе, бийакъена муьгьатт̄а журжагьлиъ тIуватIиллина б̄ахъийахъа. Гьула мизохъа нисос – гьоллохъа гьийабачIе. ⁶Кьон ассарийаъⁱⁱⁱ гаьбад бохал михъос лъина мигьна. Амма гьолло мигьн̄асна тIалаб-агъаз б̄ос, Аллагьлил гь^нсна мигьнана шоъанна шоъаъаш. ⁷Мизола къаьмкъа гаьгийо гьули ке^нйана хьогьна гей. Пал гьаьсил, миже гьийабацIакъа: телила мигьн̄агъа хириябла гей миже. ⁸Гьуна мизохъа

ⁱ 11:47 Мазар – ахо къачIази й̄ойо шуна, мавзолей.

ⁱⁱ 12:4 Мизол хел мокьолцал̄ахъа гьийабацIакъалIо нисойо маъна гей.

ⁱⁱⁱ 12:6 Ассарий – Рим шагьарбаъ бад̄л̄о гьаьлтIизи йогьцас нуьшшо окко.

нисос: Аьдамлāдой аб^нйдā дие рахъ бохийо сукЮос, Аллагълила малаиклāдой аб^нйдā Аьдамлила Оьждина рахъ бохца. ⁹Аьдамлāдой аб^нйдākъ Дйкъас инкар бōйо сукЮокъас, Аллагълила малаиклāдой аб^нйдā гьолцокъас Дона инкар бōс.

¹⁰Аьдамлила Оьждихъа данде йаьже нисойо сукЮокъас Аллагъ кьодос тилКис, амма Илагъияб Ругъликъа калІ йи^нхъōйо жо йекИийакъас кьодос тилКаъас.

¹¹Синагоглиъна бейажена, халлāдойна гъакимлāдойна аб^нйдā баьгъбаьинна беченна муьгъаттā, миже гьоллокъас цІуми бāхъальгъа сийоди нисалласна, йаги нīйо жаваб нилІалласна ургъел бохākъа.

¹²СудлЮ нисода Илагъияб Ругъли малъзи йовас вагъаклЮ саьатбаъ мизол нисал нуцЮоцас жо.

Аьнтаб бечедаб сукЮокъас хабар

¹³Сиддойсола халкъилаъ алЮолакъā нисойо Гьолцохъа:

– Йā Муалим! Ниса диела истИхъа ирслис дил мехецас бутІа нилІалЮ нисона!

¹⁴Иса гьолцохъа нисойо:

– Йе аьдам, мизос даьъба-диван больолална ирс битІанна голло сукЮод гей До?

¹⁵Бета Гьолцо къацІцЮолахъа нисойо:

– Вере миже хъантІлъилакъас цІуми бāхъ, судлЮ нисода дуниялликъа тели бахъийа боцІи-ризкъилакъа бараб гаьа аьдамлис оьмро.

¹⁶Вагълāна нисона, Гьолцо мēйо гьо^нс хабар.

– Гьо^нс бечедабли сукЮола мицаль йахъна гей йокЮонна гъаьл мокъойхъеэш тели муькьо. ¹⁷Гъинис гъинил пикро богъна гей: «Сийод до йовал, муькьо гулал оьлло маьче гаьъā?» ¹⁸НисойолЮ: «Гъуна до вагъдā йовал: келлā баькълана кейашена гьоллогъа йукъāна ицІцІāна баькъла йовагъал, бета бахъийо хъибона гаьгъийо бечелъина э^ндо йуь^нхолал. ¹⁹Бета до диела ругълихъа нисал: „Йā дие ругъ! Гъуна дул лади лІийаъ оьлло кен-о^нхна бечелъина гей. Раьгъат бокча: беш, хулā, кеп бокча гъа^нже ми“. ²⁰Вагълиъис Аллагъли нисона гей гьолцохъа: «Йā аьнтаб инсан! Жейса нише дибо ругъ багъас. Лъōлди гъихлъос ми йокЮолло бечелъи?» ²¹Вагъаллийо бахъца дуниялликъа бечелъи йокЮолло сукЮос къисмат. Аллагълидой аб^нйдā гъули бечедаб гаьа.

Иса асгъаблāхъа ургъел бохākъалЮ нисос

²²Бета Иса Гъинила асгъаблāхъа нисойо:

– Вагъальгъобза мизохъа нисос: сийоле йакІил йуь^нхъал йатІаллālЮна о^нхасна, сийоле магъокъа лъицІал йатІаллālЮна лъицЮсна ургъел бохākъа. ²³СудлЮ нисода кенлигъа аб^нйдāш гей ругъ, лъицЮгъа аб^нйдāш гей магъо.

²⁴Гъаьдлāхъа гуцЮобахъ миже: гьолло йа муькьо йи^нзаъас, йа йуь^нваъаш, йа гьоллос амбар-баькъна гаьа, амма Аллагъли гьоллōл

йегъабакІца. Амма мигънāгъа ласо хирияблад зогъал миже! ²⁵Лади миже бикъе-бакъедана лъōхъана бахъалди мизос оьмро гъо^нс водо бихалокІна? ²⁶ИтІино жо йогъна йахъаџаса миже, йукъо йовал суд бикъе-бакъеш?

²⁷Мицалъ гаьгъийа цІикла-диџилāхъа гуцІобахъ: гьолло йа йобхош йоваџас, йа гъечІе йоваџас. Амма гъуна мизохъа До нисос: гъинила машгурлъилаъ гъакъкъана Сулайман аварагли лъичІеэш вагъалло диџилā лъичІея лъицІогъа къухъийо лъицІо. ²⁸Йā миже, йакІиъ даьгъаб божи гаьгъийо уммат! Жейса мицалъ гаьгъийа, хиса цІоъ гулцала диџи-бохална Аллагъли вагъаллийо къухъийо лъицІо лъичІеллъо, ла кІетІо лъицІод мизол лъичІелал.

²⁹Вагъалълъобза мижена, сийоле йуь^нхъаллІона келлисна, сийоле хуллаллІона хулІоцала жойласна, ургъел бовāкъа. ³⁰Дуниялликъа гаьгъийа аьламли вагъли жо йи^нџца. Амма мизола Абол йикъеш мизол вагъли йаџцаслъи. ³¹Миже аьмал бова Аллагълила Парчагълиъ кези бахъал, бади гъихлъō шинаб Гьолцо мизол къодона ниџца.

³²Миже гъийабацІāкъа, итІино рехъен! СудлІо нисода илла Абос мизол Парчагълъи ниллал хийал гей. ³³Мизосзу боцІи-ризкъина мисона садакъā йовагъа. Йāьхаъчаш-йоб^ншойбацІаџцас боьбована йовагъа, гъа^нсаъ гаьгъийо бугъаџцас, къокъаџцас хазинана бокІола. Гьоло хазина гъа^нсаъ йа гигълагийа муџаџас, йа сидала муьхъаџаш. ³⁴Мизос хазина гаьлълъāчо мизос йакІона йахъџа.

Нитоназу гъаьдурса беџал нуцІоцалас насигъат

³⁵Нитоназу тицІийа о^нхакъа йе^нйахенна къачІази бахъна бече, гувахъинна кана йечабаннейа. ³⁶Бейтелликъа э^нкъейо биллос бетІергъан о^нкъаллахъа гувабацІона бечейā нукарлалъийа бāхъ мижена — Гьогцо о^нкъона, къоьпІлІоллоназу а^нц йе^нгъалъгъа. ³⁷Гьардарабла гей бетІергъан о^нкъоцал буьчабāхечІе мийахъовā лагъла. Гъакъкъаб жо нисос мизохъа: гьолцо бетІергъалли вагъаллийа нукарлал оьло лагълāс лъицІона лъичІеш, истІолийагъа къēна беченна гьоллōл хьуллухъна бōс. ³⁸Гьардарабла гей нито о^нкъодана: йалІохъоваддā, йаги хиссакъа вагъаллā о^нкъаллахъа гувабацІона бечейā лагъла. ³⁹Амма мизол йикъеш: билІола бетІергъаллил гигълаги о^нкъоцас мех бикъешкъодā, гьолцо гигълагийад йо^нсо йоб^нтІоллаџаш гāь. ⁴⁰Мижена гъаьдурлъилаъ бече нитоназу, судлІо нисода Аьдамлис Оьжо мизол икъаџцала мехлаъ о^нкъас.

Божи бовал бахъџасна хиянатабна

⁴¹Вагъалълъо мехлаъ Петери Исахъа нисойо:
— Йā БетІерчІахъаяв! Илолди Ми вагъло мисал бакъос, йаги къаџцІо халкъилалнади?

⁴²Къоддāла Иса жаваб ниллийо:
— Гьо^нс пуланабли сукІол, къаџцІā лагълāс тІалабна бовалІо гьоллол боглаъ кен-о^нхна ниллалІо нисона эчаннейо лагъ, бетІергъан о^нкъоцал ахо уь^нхо-аь^нхена огъџаџас и^нхъода, гъули а^нкълояб лагъ

ахъца. ⁴³БетІергъалли гъини нисогъа йогъна и^нхъойо лагъ гъардараб гей. ⁴⁴Гъабкъкъаб жоцой нисос мизохъа: бетІергъалли гъолцохъа нилІас къацІо гъинила билІо-а^нхас ханлъи. ⁴⁵Амма нагагъ вагълā эчаннейа лагъли, гъинис бетІергъан гъех-мех о^нкъаъасІо нисона лагълана гъарабашлана бāкъелал уь^нхолъда, гъулāзу эс-хулІовакъа водбона йе^нйагъда, цихназуна ахъда, ⁴⁶гъолцол бетІергъан о^нкъалІо йакІкъа гаьчІеэшла водиъ, гъолцол бикъаъцала мехлаъ о^нкъас; бета гъули алІлодā аьхелас, капураблāл бōйо тамбигъ бовас. ⁴⁷Гъинкъа тIаддаб иш бовал нуцІоцаслъи йикъедана, бетІергъалли нисогъана йоваъаль, ахона уь^нхо-аь^нхаъаль, лагълил тели чурукъ йе^нхас. ⁴⁸Гъинил йикъечІе йахъийа такъсирлъилал йобкъкъа чурукъ йе^нхас. Лъōхъасназу, тели нилІийахъас дīs тIалаб йовас, букъо божи бōвахъас дīs нисолас.

ЦІона къондā бийатІийолъина

⁴⁹ЦІона йо^нкъолал гогъна гей До дунялликъа. Дил вагълā йилIа йатІна гей же цІойс бибидаро бахъал! ⁵⁰До йукъо э^нхе йагълал нуцІос. Букъа ургъелликъа гей До нитоле вагъли йахъаллāлІона. ⁵¹Мизол гицца зогъас До дунялликъа рекъел бовал гогъналІона? ГаьбалІо нисос мизохъа, къондā бийатІал гогъна. ⁵²Вагълалълōбза желагъа муьгъаттā гъо^нс хъизаллиъ лъин сукІос къондā бийатІийолъи йахъца: лъана къонил данде эцас, къона лъанил данде эцас. ⁵³Къондā бийатІна або обждил данде, обжо абол данде, ийо киббал данде, кид ийол данде, йукъо ийо гъинила обждила ахъхъал данде, ахъо йукъа ийол данде бейацас.

«Же заман нийо гаьгъийона суд мизол бикъаъас?»

⁵⁴Иса халкъилал хитIаб богъна нисойо:

– Бохъ тIикāцодāкъа гъа^нс цІодололъда, вагъллигъисзу миже нисос водис гъа^нс гейлІо нисона. Вагълā нисогъана йахъца. ⁵⁵Къилмалигъдāкъа залІо йикъеда, боьгъи бахъцалІо нисос. Вагълā боьгъина бахъца. ⁵⁶Къондā моькъовāш миже! Гъа^нса-мицас гъаьл батIа йовал бикъеш мизол, суд вагъдо заман нийо гаьгъийона бикъаъас? ⁵⁷Суд миже мизос мизокъа пикро богъна нисаъас – сийо битIараб гаьгъийона? ⁵⁸Масала, дūлъ даьъба богъцас сукІона мина къадидой диваллил мекъес зогъда, гъокцодой мекъешлаъ миже бāхъал йаьгъ багъа. Бетана гъокцо сукІо ми къадидой хъахъалІолца; къади ми нилІас э^ндо гувалцала сукІохъа, гъогцо ми тIусагъийаъ тIотIас. ⁵⁹Нисос дūхъа, гисакаъас ми тIусагъийаъас, мўь-муьгъаттā гъихлъойо окко нилIеэш.

13 къабм

Тавба бовал нуцІоцалас аьгъи

¹Вагълалълō мехлаъ мовакъовā гъо^нсо аьдамлā Исахъа нисойо Пилати Галилеялиъис аьдамлана бийакъена гъоллос гъе^н Аллагъллила

билЮъ кьурбаллил мухова боцІилала гь^нйагьой лъицІхочІиллолю нисона. ²Иса гьоллохъа вагьальтьол жаваб богьна нисойо:

– Мизол гицца зогъас вагьаллѳл аьдамла вагьлā бувагьоль, Галилеялила бадло аьдамлāгъа мунагь-гъаькъ тели гаьгьийā гейлЮна? ³ГаьбалЮ нисос До мизохъа: амма къацІцЮла мижена тавба боваьда, вагьлā мижена бувагъас. ⁴Йаги гього Силоамлис¹ хъала бекна лИйо мийахъовā ацЮна белІна сукЮ Иерусалимлила аьдамлāгъа мунагь-гъаькъла тели зувакъовāлЮнад мизол гицца? ⁵ЗукъеэшлЮ нисос До мизохъа: амма тавба боваьда, къацІцІā мижена вагьлā бувагъас.

Пихъ нилІаьцала легьилала хохъис хабар

⁶Бета Иса вагьаддийо хабар мѳйо:

– Гьо^нс сукЮла венахийаь зукьона гей легьилас хохъо. Гьули о^нкъойолЮ легьи йокЮлал, амма гьолцол хохъкъа легьи йи^нхьона гаьба. ⁷Нисона гей венахи богьцала сукЮохъа: «Гьуна до лъана ли гѳйо, амма гьо^нсна легьи гуцЮна йикъеэш вагьалЮ хохъкъа. БуьчІна больола гьоло, наьгъаькъда маьче бохиллечІе». ⁸Амма гьолцо нисона гей: «Йā БетІерчІахъаяв! Беччаннейа желІбассāза. До сѳ^нгьой баьхал, гьольтьол йа^нко гулал. ⁹Бета гизилалдана йахъассаьад гьольтьо хохъкъа легьи. Нагагь йахъаьда, буьчІна больолал».

Шамат водиъ михъā гьоддо аьдам йахъилло

¹⁰Шамат водлāь Иса ваьза-насиьгат бѳс зукьона гей сид синагоглиь. ¹¹Гьулиъ зукьона гей ацЮн белІен лИъ къодос больаьцала унтилаь кЮкЮойо, гьоддо, билъахъа къаьм йохна йахъаьцас гьо^нс аьдам. ¹²Гьоло йегаль, Иса гьиндойдāна илІена нисос:

– Йе аьдам! Ми дибола узролаьас хъосар йахъийо!

¹³Гьольтьоль кѳ йе^нхелло. Вагьаллиьисзу михъāь йа^нкъойцЮойо, бета гьоло Аллагьлил рец бовал йуь^нхолъийо. ¹⁴Иса шамат водиъ вагьло аьдам йахъиллъо, Гьолцокъа симахъова синагоглила гъаькимли халкъилахъа вагьдā нисойо:

– Илъна водо гей анкылаь батІтИийо гъаьлтИи бовал бахъцас. Шамат водиъ гуйчІе, вагьагло водлāь гугь миже сагь бовагьал.

¹⁵Гьолцол жаваб богьна Кьоддāла Иса нисойо:

– Йā къондā мѳкъош аьдамла! Гейд мизоъ э^ндо гьо^нсдана сукЮ сийаьас макна мизосзу о^нс йаги а^ну шамат водиъ лъи хулІал бежеллаьцас? ¹⁶Вагьдо, Ирбагьинила умматлис кид, ацЮна белІна ли илбисли йи^нцона йохна зукьойо, шамат водиъ гьоло йа^нкал йахъаьасди?

¹⁷Иса вагьлā нисоль, Гьолцол данде бечейā аьдамла ниц-ламус бāхъийо. Амма къацІцЮ халкъ Гьолцо йовагьийа къацІцā гьикматаб жойлакъа рази бахъийо.

¹ 13:4 Иерусалимлий гаьгьийо хъала.

Генилала кІаькІалкъаш хабар

¹⁸ Бета Иса нисолло:

– Аллагълис Парчагълы лъиниль йе^нлъейод гей? Лъинильди До гъули йе^нлъелал йахъца? ¹⁹ Гъули йе^нлъейо гей генилала^і кІаькІалиль. Инсалли вагъло кІаькІа бокчина аьгъбаъ мижейо, гьольтьоькъа̄ букьо хоххо бахъийо. Мигънана хоххила аь^нлейакъа гьидел сй^нбо йовагъийо.

Хашилакъас хабар

²⁰ Бетана къа̄на нисойо:

– Лъинильди До Аллагълис Парчагълы йе^нлъелал йахъца? ²¹ Гъули йе^нлъейо гей хашилалъ: ийо лъана билІей гъаьтІгІала йоб^нтобаъ жу гунна муьгъаттā, къацІцІо ййа йийакъалалъ.

Хъусса̄ кавла

²² Шагъарбāъана аьлІа̄ъана халкъилал ваъза-насигъатна богъна Иса э^нкъес зукъойо Иерусалимлидā.

²³ Сидцойсола Гьолцохъа нисолло:

– Йā БетІерчІахъаяв! Йобкъкъа аьдамла тиса муьвахошлІо нисоцас хабар битІарабди гей?

Гьолцо жаваб нилІийо:

²⁴ – Хъусса а^нциькъā э^ндобакал гъаза бова миже, судлІо нисода, мизохъа нисос, телидāс бикъебакъеш э^ндобакал, амма э^ндобакна бахъаъас. ²⁵ БетІергъалли аьгъиьна гъинис кав гъешена муьгъаттā, гисдā гъихбалъовā миже къоблІолдабана илІелабāс: «Йā БетІерчІахъаяв! Илол а^нц йе^нгъалІо!» Гьолцо жаваб нилІас мизол: «Миже нāс бāхъцасна сукІо гаьгъийāна Дил бийакъаъас», – лІо нисона. ²⁶ Бета миже нисал муьхобалъаш: «Иле Дўгъой къацІо бес-хулІойо, гьулāзу илла шагъарбāла къатІлāъ Ми илол ваъза-насигъатла йовагъийо». ²⁷ Гьолцо бета мизохъа нисас: «Дил миже нāс бāхъцасна бийакъаъас, больо дидойс атā къацІцІā мекъаб жо йогъцаса аьдамла!» ²⁸ Бета мизол гъулиъ, Аллагълила Парчагълиъ, бегабāс Ирбагъинна, Исакъна, Якъубна, баддōл авараглана. МижелІо нисода гиса тІуватІлъо бийабацасна силā къисбалІолцасна бāхъас. ²⁹ Аллагълила Парчагълиъ гьидела мицаъ бес-хулІал къē бецал мокъас магъриблиьисна машрикълиьисна, гьулāзу бихъхъаьдāлана о^нкъкъаьдāлана мицаъас аьдамла. ³⁰ Гъуна, гьо^нсо аь^нйдā гаьгъийā муьгъаттā бейакца, муьгъалІ гаьгъийā сад аь^нйдабāкча.

Иса мēш Иерусалимлис хабар

³¹ Вагъальтьо водий Исадой мокъова гьо^нсо фарисейлā нисойо:

– Гисакна э^нкъе диболо гьид, Гьеродил Ми икъал атІна гей.

^і 13:19 Инжил ТІекликъа чахна гей «Горчицалила кІаькІалкъаш хабар» – лІо нисона. Амма иллаъ мицаъ гьоло хоххо гуцāъас, гьоло нийо гаьгъийона бикъаъас. Вагъальтьобза гьольтьола мицаъ нилІийо «Генилала кІаькІалкъаш хабар» – лІо нисона.

³² Исана гьоллохъа нисойо:

– Мекъанна мекъена гьолцо соралхъа ниса: гъуна До зинналл̄а бовахий̄ана, унти-узрола азаб ниццасана аьдамла бахъилца жейсана хисана, бета лъанасла водий̄ До богъцас иш лъикъолца. ³³Амма авараг Иерусалимлий̄ о^нкъеэш угъаьс, вагъалъгъобза жейсана, хисана, хисалалъна До гьид ахъал нуцІос. ³⁴Вай Иерусалим, Иерусалим! Аварагла бийакъецасна д̄удой Аллагъли мейагъийа расулла къал̄ад бийакъецасна шагъар! Л̄ахди Дил йатІна зукъойо гъуди чІучІулийацей дибо аьдамла Диела гъаб̄алІ багъал, амма мизол гъули йатІеэш. ³⁵Гъуна же мизос Аллагълис билІо йобчІчІо гъихлъас. До нисос мизохъа: «БетІергъаллила Къудратликъа э^нгъна о^нкъоцалал баркат гулала», – лІо миже нисойо заман мокъеэш, До мизол эг̄аьс.

14 къабм

Шамат водий̄ л̄йла унтилаъ кІокІ сукІо ахъилло

¹Гьо^нс шамат водий̄ фарисейлила сид укъа гъакъимлила билІоъ Иса эсал о^нкъоль, Гьолцо сийоле йовалл̄алІона гувабацІона бечена зувакъойо гъулий̄ гагъгий̄а аьдамла. ²Гьолцодой аб̄^нйд̄а о^нкъойо о^нхаъ л̄ьи йечена кІокІ сукІо. ³Вагълиъис Иса диниябла аьлимл̄ахъана фарисейл̄ахъана нисолло: «Шамат водий̄ кІовакІов̄а аьдамла сагъ бовал бахъцад йаги бахъаьсди?» ⁴Гьогг̄ол гьокІа йоваьинна гъихбалъойо. Иса к̄она йе^нхенна гъули сукІо ахъилло бета билІогъа э^нйо. ⁵Иса гьоллохъана нисойо:

– Мизос лъойсна а^нчу йаги о^нс л̄ьи гагъгий̄а тагъризлий̄ бекда, шамат водо гейлІо нисода, гиса багъаьсди миже гьоло?

⁶Гьоллохъа къаь гьоьшшона нисона йахъеэш.

МутІиъ бахъал нуцІоцалас дарс

⁷Гьолцогъой бесал бовакІийа аьдамл̄а супралгъа с̄о^н гьидел санаъатаб кІетІо маьче бохал аб̄^нйдабакчаш бегабалъ, Иса гьоллол гьо^нс хабар м̄ейо.

⁸– Бейтеллий̄ ийалІель, къушеллидой шеблаъ къе̄ бецакъа. Гъулий̄ къе̄ бецал илІей̄аъ д̄угъана къиматаб сукІо зогъца. ⁹Мий̄аъ, илІейо бадисо сукІо о^нкъоль, къодо о^нкъова бетІергъалли д̄ухъа нисас: «НилІа гьоцо сукІол маьче», – лІо. Ницна ахъна, аьгъиьна биссун муьгъатт̄ала мицаъ къе̄ эцал нуцІас. ¹⁰О^нкъослаъзу, ми бишшун муьгъатт̄а къе̄ эче. БетІергъаллил ми эг̄айоназу, дудойна гогъна нисас: «Гъалмагъ, аьгъиьна аб̄^нйд̄а кІетІа мицаъ къе̄ эче», – лІо. Гьольгъоьгъа муьгъатт̄а бейтелликъа гагъгий̄аъ э^ндо дибо къадро-къиматна къодд̄акас. ¹¹СудлІо нисода гъинизу жу къодд̄акІийо сукІо Аллагълидой аб̄^нйд̄а лІийод̄а ахъца, жу лІийод̄а эгацас сукІо къодд̄акца.

¹²Бета Иса билІола бетІергъаллихъа нисойо:

– Вагъаддийо бес-хулІ л̄ьи й̄оль, бовакІийа сукІоб̄а мина къаь окІаллакъа кулна богъна, гьоллоькъа гьо^нсдана пайда гагъгий̄о жо

йахъаслѠна, дибо вацѧна, иснана, аьгарлъина, бечедабла мадугъаллана бовакѠакъа. ¹³Вагъаллийо бес-хулѠ лъи йѠлъ, ми бовакѠа гъардухъаллана, азизабла аьдамлана, гьулѧзу лахъдийѧ, боцдийѧ сукѠобана. ¹⁴Талигъаб гей ми гьоглохъа дул йоцѠона йахъабаль. Жейса дунялликъа гьоглол йѠйо жо хиса къиямасаб водиъ муъмилла бувагъоваъас баьгъбаьлѧлъо дул гьули йи^нхъас.

Бесал бовакѠийѧкъас хабар

¹⁵Вагъли тухълъо, гьулиъ гаьгъийа сидцойсола Гьолцохъа нисойо:

– Гъардараб гей Аллагълила Парчагълиъ къѧна эчена баьба муьхъчаш сукѠо.

¹⁶Исана гьолцохъа къѧъ нисойо:

– Нишел тели аьдамла бесал илѠал гьобкмо бахъийо гьо^нс пуланаб сукѠос. ¹⁷Бесалцо бог мокъоль, гьолцо э^нйолѠо гъинис лагъ бовакѠийа аьдамла бесал илѠал. Э^нкъена лагъли гьоглохъа нисойолѠо: «Гугъ миже, къацѠѠо кен-о^нх лъикъона». ¹⁸КъацѠѠола гьо^нс сикѠо йогъна нисойо жувѠл нигъана гувал бахъаьаслѠо; ми илокъа къодос тилѠкилѠо. Сиди нисойолѠо: «Гъини гьо^нс маьче бохна гей, гьоло маьче бегѧл э^нкъал нуцѠос, гъарзи йѠс дѧхъа, ми дѧкъа къодос тилѠки». ¹⁹Бацосола нисойолѠо: «Гъини ацѠона о^нс бохна гей, вагъаллѠл лийа^нгъна йийакъелал йѧтѠна гей, гъарзи йѠс дѧхъа, ми дѧкъа къодос тилѠки». ²⁰Лъанасла нисойолѠо: «Гъини жейса ахъо йо^нкъона гей, вагъальъобза жу говал ахъаьас». ²¹Лагъ къѧъ билѠогъа о^нкъоль, мѧйолѠо гъинила бетѠергъаллихъа къацѠѠо йахъийа жойлас хабар. Гьольлъогъа муьгъаттѧ симо бийа гьолцо нисона гей лагълихъа: «Хехлъи ахъна э^нкъена къатѠлѧъна хъаьчѠлѧъна и^нхъойо шинаб гъардухъаллана, гьулѧзу азизаблана, боцдийѧна, лахъдийѧна аьдамла бѧкъолла гьолѠо». ²²Э^нйацос о^нкъоль, лагъли нисойолѠо: «Дибо амро тѧубази бѠйо, бетѠерчѠахъаяв! Амма жена маьче гъихлъона гей». ²³БетѠергъалли нисойолѠо лагълихъа: «Гъинолкъана калѧгъойна мийахъовѧ аьдамла бѧкъоллина гогъ. Дие билѠо аьдамлѧш йоцѠала. ²⁴Амма нисос мизохъа: до ийабалѠена гуйѧшлѧ диела билѠоъос кен-о^нх йуь^нхъаьаш».

Иса авараглигъой муьгъалѠ мекъейѧс къимат

1. БилѠо йогъцалакъас хабар

²⁵Тели аьлам зукъойо Исагъой къацѠо мекъецас. Гьоллохъана гоцѠохъна Гьолцо нисойо:

²⁶– Гъинила ийо-абѠъ, къова-хъизаллиъ, иснѧъ, вагълѧзу гъинила оьмролалгъдѧ рокъукълъи гаьччо сукѠо Дйдой о^нкъода, гьули сукѠо Дие асгъаблъилаъ ахъаьас. ²⁷Гъинис хъанчна бохна, Дйгъой говаьцасна сукѠо Дие асгъаб ахъаьас. ²⁸СукѠод мизоъ э^ндо гей, билѠо йовал хийал гаьгъийо сукѠо, гъакъкъа къѧна эчена гъисаб боваьцас: оьлалди гъаьжа-къай, окко-месед билѠо йогъна гикъа йо^нкъолал. ²⁹Гьольлъол бигъана гунна гьули билѠо йогъна лъикъаьда, бета гьолцокъа аьдамла

лъо^нваб̄ас, ³⁰ билIo йовал уь^нхолъна гъули йогъна гикъа йо^нкъонна йахъеэшлIo нисона.

2. Рагълиъ э^нкъал атIийа ханликъас хабар

³¹ Йана бацо ханлил данде эгъал абгъийийо хан къѣна эчена ургъизи ахъал нуцаъасди: хъона гъазай рагъухъан габгъийо тушмаллила аскарлил данде ацIона гъазай рагъухъан габгъийо аскарна жуна эгъна ахъалдилIo нисона. ³² Эгъна ахъаъаслъи икъель, тушман цIиход̄а габгъийаъзу, гьолцо ханли рекъел бовалъгъа йатIийо жо нисолал мейас гъинис чапарла. ³³ Вагъл̄а мизоъ э^ндо габгъийо шинабли къацIцIo жойлакъас инкар боваъда, гьолл̄ол Дие асгъабла б̄ахъаъас.

3. Гемо йолъова ци^нйакъас хабар

³⁴ Ца^н кIетIo жо гей. Амма гьольлъос гемо йугъода, къаъ гемона йо^нкъонна йахъаъалъ, гьольлъоъкъа пайда гаъа гьо^нссидилна. ³⁵ Йа гъули мицал йуь^нхаъаш, йа мицалъ гулцала йа^нкол йуь^нхаъаш. Гъули къѣ чIалIеш. Аь^нгъа габгъийа̄л тухъала гъули!

15 къам

ЛъикIлъилас лъана хабар

¹ Исакъа энекси бахъал мокъос зукъойо гъакъкъ бокIолцаса сукIобана мунагъ-гъакъкъ габгъийа̄ бадд̄ол тели аьдамлана. ² Фарисейл̄ана диниябла аьлимл̄ана Исакъа мордабана нисос зукъойо:

– Вагъди сукIo мунагъл̄ад бовацIийа аьдамл̄агъой гьудуллъина йогъна гьоллогъой э^нш-хулIос, – лIo нисона.

1. Бобийа бикъкъас хабар

³ Иса вагъаддийо хабар м̄ейо гьоллол:

⁴ – Гьо^нсчIитI боцIилаъас гьо^нс боълъо, аьчIенайигна аьчIена боцIина гаьлълъа̄чо авлахълиъна бечаннегъна, бобийо бикъ мизал э^нкъаъцас сукIo гейди мизоъ э^ндо? ⁵ Бикъ миxъона муьгъатт̄а, разина ахъна гилакъа гунна бежеш гьолцо гьоло билIогъа. ⁶ Бета билIогъа о^нкъона муьгъатт̄а, гьалмагълана мадугъаллана ийалIена гьоллохъа нисос: «Диела рохеллиъ мижена аькал б̄ахъ, дие бобийо бикъ зогъна гей». ⁷ Вагъалъгъобза До мизоxъа нисос: гъинкъа мунагъ-гъакъкъ гаьччо аьчIенайигна аьчIена муьмин-сукIолгъа гьо^нс мун̄апикъ Аллагълилгъд̄а уь^нхода, гъа^нсаъл̄ас йакIo йилIа рази йахъца.

2. Йобийа окколакъас хабар

⁸ Йаги гъинис ацIона окколаъас гьо^нсцойс окко йоъда, гухъинна канлъина билIона ахо лъаьлIена гьуги-гьотт̄а йи^нзечIе йечаннегъцас гьо^нсдана ийо зогъалди? ⁹ Окко зогълъо, гъинис цIагъана мадугъаллана ийабалIена гьольлъо нисос: «Диела рохеллиъ мижена аькал б̄ахъ, дие йобийо окко зогъна гей». ¹⁰ До мизоxъа нисос: вагъл̄а Аллагълис малаикла Аллагълилгъд̄а уь^нхова мун̄апикъликъа йилIа рази б̄ахъца.

3. Омролала гвидсо кѡссиахъийа ѡждикъас хабар

¹¹ Бетана Иса мѣйо хабар:

– Сид пуланаб сукІос зукъона гей къона ѡжо. ¹² ИтІинасола ѡжди нисона гей абохъа: «Або, дибола ирслис гъинил мехецас бутІа нилІа», – лІо. Або гъоглол ирс битІна гей. ¹³ Лади водлѣас итІиносо ѡжо, гъинил ирслиъ йи^нхъѡйо къацІо окко-меседна лъицІо-къайна йѡкчина, аьгъиъна э^нкъейолІо нѣди цІихо гаьгъийо улкалиъ. О^нкъѡцо гъолцо, и^нхъо-ахъхъа кІаьйлІона, гъинис гаьгъийо къацІо окко-месед йугъонна гей.

¹⁴ Гъолцохъас къацІо окко-месед йолъова замаллиъ, ваьгалъльѡ улкалиъ йо^нкъона гей йукъо ракъи. Гъули ѡжона йилІа йазихлъилаъ кези ахъна гей. ¹⁵ Ахирна сид сукІодой гъаьлтІи нисонна э^нкъель, гъолцо гъули булІага э^нгъна гей. ¹⁶ Чара бугъоль, булІал ницъас жона йуь^нхъал разияб зукъона гей, амма гъулина гъолцол нилІаьас зукъона. ¹⁷ А^нкълолакъана о^нкъона гъолцо пикро богъна гей: «Диела абола билІоъ йѡккъѡад гей бовахийѣ гъаьлтІухъалла. Оьнна къодона мекъейодолас баьбана гей. До гъолІоъ нуковахъа угъос. ¹⁸ Аьгъиъна абодой э^нкъал, бета гъогцохъа нисал: „Або, Аллагълидойна дудойна аь^нйдѣ до мунагълѣ кези ахъийо. ¹⁹ До дибо ѡжолъилаъ тІокІаб бикІзи овал мустагъикъаб гаьа, ахъда дудой гъаьлтІилаъ оха“».

²⁰ Аьгъиъна э^нкъена гей гъули гъинила абодой. Атѣкъѣзу эгана гей абол гогъас ѡжо. Абос гъолцокъа йилІа йакІо йугъона гей. Гъогцол дандена чІанагъона, або ѡждил альона йоцІна баьдана гей. ²¹ ѡжди абохъа нисона гей: «Аллагълидойна дудойна аь^нйдѣ до мунагълѣ кези ахъийо, дибо ѡжолІо нисал до мустагъикъаб гаьа». ²² АболІо нисода, гъинила лагълѣхъа нисона гей: «Биссун кІетІо лъицІона йакъона гъолцохъа лъичІела, гъолцола зокъиль кІѡьйяна мехела, хаьбалѣлъ гъалалъцована гийахела. ²³ Бакъоллина ахо бегъакІийо бишена муха, ѡжо о^нкъѡвѣлас кІетІо бес-хулІ лъи йовал, ²⁴ судлІо нисода ваьди дие ѡжо угъоваьас ахъна гей, ѡьийаьас зогъна гей». Гъоллѡл котакаб ихтилат-кеп бовал муьхобалъна гей.

²⁵ Гъолцо сукІос укъосо ѡжо ваьгалъльѡ мехлаъ зукъона гей мицалъ. БилІогъа гѡслаъ, гъолцол тухъна гей лъисо-кешлис гъокІ. ²⁶ Гъицадѣна илІена сидцойсола нукарлихъа нисонна гей, сийод ваьдо ихтилат-кеплІо. ²⁷ «Дибо ис сагъ-саламатлъилаъ о^нкъѡвѣлас або ахо бегъакІийо бишена мухоллина ихтилат-кеп богъцас гей», – лІо нисона жаваб нилІийо нукарли. ²⁸ Ваьгли тухълъѡ, укъа ѡждис симо бигъна гей, билІоъ э^нкъал къабул ахъечІе зукъона гей. Бета або гисакна гъардизи ахъийолІо билІоъ э^ндо тослІо нисона. ²⁹ ѡжди жаваб нилІийолІо: «Ваьдисинаб лІийаъ до дул лагъцой огъдѣйо, ми нисова жойлакъас тилІкеэш. Ваьглиъ э^ндо ми дил итІино чикІена мухоллеэш диела гъалмагълѣгъой ихтилат-кеп бовал. ³⁰ Амма дибо зукъойо бечелъина хъагълѣгъой къацІо эс-хулІона йолъонна о^нкъова ваьцо дибола ѡждил ми ахо бегъакІийо бише мухона гей».

³¹Або гьолцохъа нисойолЮ: «Оъжо! Ми нитоназу дйгъой къацЮ гей, къацЮ дие бечелъина дибо гей. ³²Иле рази бахъна ихтилат-кеп бовал нуцЮс, судлЮ нисода вагъди дибо ис угъоваъас ахъна гей, оыйаъас зогъна гей».

16 къам

БожИ бугъолло хулулхъчийакъас хабар

¹Гъинила асгъаблāхъа Иса бадона хабар мейо:

– Сид бечедаб сукЮс зукъона гей гъинила мал-мулкис тIалаб богъцас хулулхъчи. Гьолцокъа айиб мокъона гей гъинил йатIгъа бечелъи йугъолцалЮ нисона. ²Вагъли тухълъо, бечедабли сукЮ хулулхъчийахъа нисона гей: «Сийод кIетЮ гаъччо дибо хабар тухъца дил? Бѳва гъалтIилас гъисаб нилIа, тIокIаб хулулхълъилаъ ми ахъаъас». ³Вагълиъис гьолцо сукЮ гъинис гъинхъа нисона гей: «Сийоле до йовал? До гьогцо хулулхълъилаъасна олъолца, маъчена дйхъа бахъна бахъаъас, окIдāл э^Hкъална до ламус ахъца. ⁴Гъа^H, дил йикъеш сийо йовал нуцЮсасна. Гьолцо гъалтIилаъас олъоллъо, бадло сукЮбā билIовāъ охалъгъа гьо^Hс гъилла ургъизи бовал нуцЮс».

⁵Гьолцо сукЮ гъинила бетIергъаллис нагълъухълла гьо^Hссокун гъиндой ийабалIена гей. Аъ^Hйддāлахъа нисонна гей: «Диела бетIергъаллис ласо нагълъид ми нилIал нуцЮс?». ⁶Гьо^HсчIитI билIей зетилас нилIал нуцЮслЮ гьокцо нисоль, хулулхъчийа йѳокчина нилIна гей нагълъи къодо чахчаш лIибо, бета: «Къейна эчена хехлъи ахъна лъинайиг чаха», – лЮ нисона гей. ⁷Бацосолахъа нисонна гей: «Сийод ми нилIал нуцЮс?» – «Гьо^HсчIитI билIей хъибос», – лЮ нисоль. Гьолцохъана нисона гей: «Йѳокчина дибо лIибона белIнайиг чаха», – лЮ.

⁸Гьогцо бетIергъаллина вещи овагъāгъийолЮ отIолаги хулулхъчи сигъирлъилаъ гъинис иш бѳлъ. ВагъалЮ дуняллис билЮ къачIази йогъцас аьдамла жувѳллъийа аьдамлāъ э^Hдо йилIа сигъирабла гей, ахиратлис билЮ къачIази йогъцалāгъа.

⁹Вагъалълъобза До мизохъа нисос: дуняллила боцIи-ризкъилас пайда бокча гъалмагълъи бовагъна. Дуняллила билЮъ гаъгъийа бечедлъилаъас маъгърум бовагъна муъгъаттā, абадиябли билЮъ гъалмагълā къабул бовагъца вагълā муъхо-махеда. ¹⁰Йѳоккъкъала жойлас божилъи йѳва сукЮкъа, телиласна божилъи йогъна йахъца. Йѳоккъкъала жойлас божилъи йогъна йахъаъцала сукЮкъа, телиласна божилъи йогъна йахъаъас. ¹¹Дуняллила билЮъ гаъгъийо гъабрамаб боцIи-ризкъи дўкъа божилъи йогъна йечаннегъна йахъаъда, абадиябли билЮс унго-унгояб хазиналис божилъи йовалди дўкъа. ¹²СукЮла боцIилакъа йакЮ йѳкъонна бечабаннейал бахъаъцаса миже, мизосзу нилIалди мизохъа АллагълИ?

¹³Гьѳссидина лагълИхъа къон бетIергъаллил лагълъи йогъна йахъаъас. Гьѳсцѳйс гьолцол атIас, бадисо атIечIе цIодоло эгāс. Йаги

сиддойлал гьолцо хьуллухъ йаКю нилІна бовас, бацосолал бойчІе эцас. Вагьаллā хьуллухъ богъна бахъаѳас мизохъа Аллагълилна дунияллила боцІи-ризкъилална.

Къанонна Аллагълис Парчагъльина

¹⁴Исахъа энекси бахъийā окко-месед хириябла фарисейлāl вагъло хабар тухълъо, Гьогцокъа лъо^нвабāl муъхобалъийо. ¹⁵Иса гьоллохъа нисойо:

– Аьдамлāдой аь^нйдā миже валийацей муъхо-махеш, амма Аллагълил йикъеш мизола йаКюиъ гагъгийо жо. Аьдамлā э^ндо къиматаблЮ гицІийо жо Аллагълидой аь^нйдā къабигъаб йахъца. ¹⁶Ягъягъа аь^нйдāна зукъойо динлис къанонлана авараглана. Гьули о^нкъона муьгъаттā Аллагълила Парчагъльилас кІетЮ хабар мēш. Шибабли букъо гъаза бōс гьулиъ э^ндо муъвахал. ¹⁷Амма къанонлила гьо^нс гъарплис къуват бугъольол, вагъаддōл гъа^нсана маъчейана йувагъона йовальос.

¹⁸Гъинис ахъона йолъонна, бадо ахъо йо^нкъōсинаб сукЮ гей зина богъцас сукЮ. БетІергъаллидойс атāкийо ахъо йо^нкъойо сукЮна гей зина-сукЮ.

Иса аварагли мēш гьо^нс бечедабли сукЮсна Лазарлисна хабар

¹⁹– Зукъона гей бечедаб, кІетЮ лъицІона лъичІена, гъинила бечелъилас кепна бокчина, оьмро богъцас гьо^нс пуланаб сукЮ. ²⁰Зукъона гей вагълāзу ЛазарлЮ нисойо гьо^нс йазихаб, магъокъа тІутЮ йахъна, кІокІойо окІдаги сукЮна. Гьули ахъца зукъона гей вагълцо бечедабли сукЮола кавлидой. ²¹Бечедабли сукЮола истЮлийакъас къē йекийо кен-о^нх йи^нхъалла кулликъа йаКю зукъона гьолцос. Гьулāзу йо^нкъона волана гьолцола магъокъа чІалІейо жо йа^нчеш зукъона.

²²ОкІдаги угъоль, малаиклā гьули Ирбагъин авараглидой акъона гей. Угъоль, шунаъ и^нхъонна гей бечедаб сукЮна. ²³Журжагълиъ лъакъейа азаблиъ гагъгийа бечедабли сукЮол, гъайда йе^нйагъенна говацІоль, цІиходā Ирбагъин аварагна гьогцодой шеблаъ тахликъа къē эчена Лазарна бегабас. ²⁴Бечедабли сукЮо ийана-тІикенна нисона гей: «Йā илос або^і, Ирбагъин! Гургъизи ахъ ми дїкъа! ВагълЮ цІой до зизацас гей, вагълъльобза лъиъ зокъона гицІинна диела мицакъа кō йе^нхелал э^нйа Лазар!»

²⁵Амма Ирбагъини гьолцохъа нисона гей: «Йā дие оьжо, ми йаКІкъа йо^нкъола, дунияллила билЮъ дул нилІийо къацІцЮ кІетЮслъи, ЛазарлЮ нисода гьугиъ азаблиъ зукъойо. Гъа^нже гьолЮъ Лазар ахо гей, ми азаблиъ гей. ²⁶Гьулāзу гьуди дудой нигъад э^нйал илоъ балЮ букъо аьракъ гагъгийаъ. ГьолЮъкъā гьулиъ мекъабакъовāнна мекъл гъино гаъба, гьулиъис гьоттā гувал батІийāнна гъино гаъба».

^і 16:24 Вагълъльос маъна гей: «Илла умматлис або».

²⁷ Бетана гьогцо бечедабли сукЮ гьарзи йогъна гей: «Вагълā зогъда, дие або, ми э^нйа Лазар диела абола билЮгъа. ²⁸ Гьулиъ дие лъинана исна гей, гьоглохъа цЮдорлъилаъ бечелЮ нисал э^нйа, бетана гьоллōнна бāхъца вагълЮ азаблила билЮъ».

²⁹ Ирбагъини нисойолЮ: «Гьоглол Мусана баддōл авараглана гей, гьоглохъа энекси бахъала!» ³⁰ Бечедабли сукЮ нисона гей: «Йā дие або, Ирбагъин, гьоггōл энекси бахъаъас! Амма угъойо сукЮ дуниялликъа къāб о^нкъоль, кантЮизи бахъна гьоггōл Аллагъллильдā муъвахаш».

³¹ Вагълъис Ирбагъини нисона гей гьолцохъа: «Мусакъана бадло авараглāкъана боъважаъцас аьдамла, угъоваъас ахъийа сукЮкъана боъважаъаш», – лЮ.

17 къъам

Иса авараглис гьо^нсо а^нкълова

¹ Иса гъинила асгъаблāхъа нисойо:

– Инсан мунагълъиъ кези огъцас жо дуниялликъа йо^нкъечле гъихлъаъас, амма букъо балагъна азабна гей вагъллина йакъона о^нкъō сукЮл. ² Вагъадло аьдамлā э^ндос гьо^нсдана сукЮ мунагълъиъ э^нхелцал, гъабос къалона билъаль йи^нцона, ралъадбаъ тЮтЮийолъи ахо гей гāъ гьолцол.

³ Вере миже цЮдорса бече! Динлила истЮи дул мунагъаб жо йогъда, гьолцохъа ниса. Тавбана богъна гьули йōва жойлакъа пашман ахъда, къодос тилЮки. ⁴ Водиъ алЮвахна гьолцо дул кешлъи йогъдана, алЮвахна «ТавбалЮ» нисода, бетана гьолцокъас къодос тилЮки.

⁵ Чапарлā Къоддāла Исахъа нисойо:

– Илла йаклāъ божи теликЮа, – лЮ.

⁶ Къоддāла Иса нисос:

– Генилала кЮакЮадолас божи йакЮиъ бахъна, миже вагълЮ легъллала хобххъа хемухаъас багъойцЮна ралъадбаъ гуцЮлЮ нисода, мизос амро гьольлъо тЮбази бōс.

Мицалъцо гогъцала лагълликъас хабар

⁷ Дибо лагъ олЮолана йаги боцЮилагъас о^нкъоль, эсал хехлъи ахъна къē эчелЮ нисосди гьолцохъа? ⁸ Миже нисаъасди лагъллихъа: «Хехлъи ахъна кенна йова, до эс угъоцал дил хьуллухъ богъна дѣхъа говацЮона эче, бета мина эш-хулЮ», – лЮ. ⁹ Дибо амро тЮбази бōлъ, гьолцо лагъллил ми баркалла ниццади? ¹⁰ Вагълā мижена тЮбази йова мизокъа къодо гулло шинаб жо. Бета миже нисас: «Илокъа къодо гулло жо гаълълъо иле тЮбази йогъцас пайда гаьччā лагъла гей иле», – лЮ нисона.

АцЮона барас унтилаъ кЮовакЮова сукЮоба бāхъилло

¹¹ Самариялилана Галилеялилана обрхъилакъалкъā э^нкъеш зукъойо Иса Иерусалимлъи. ¹² Гьо^нс аьлāъ о^нкъоль, Гьули эгас цЮиходā бечейа

барас унтилаъ кІовабакІова ацІон сукІол. ¹³Гьолло тухьинна йукъо нисос:

– Йа Иса – НасигьатсукІо! ЙакІо йугъо илокъа! – лІо.

¹⁴Гьоллѳл бегабалъ, Иса нисос:

– Баьгъбаьна миже кашишлāдой мекъе, гьогцол миже мацолги бегабалъгъа.

Вагълā мекъешлаъ, къодо гаьгъийо къацІцІо кита йекийо, гьоллос магъова йа^нцойо. ¹⁵Жу ахьиллъо, гьоллоъ э^ндѳс гьѳсцойс къā кІаьйна у^нхона, йукъо тухьинна Аллагълил рец бовал у^нхолъийо. ¹⁶Бета Исала хабалāдой мицнāкъана эчена Гьолцол баркалла бѳйо. Гьули зукъойо Самариялийс сукІо. ¹⁷Иса гьолцохъа нисойо:

– Миже ацІонана мацеэшиди? Гьоггѳлсова аьчІенана нāд мекъейо?

¹⁸Вагълцѳо сукІола сукІоллāъ, гьоглосола гьѳсцидилна йакІкъа йѳ^нкъеэшиди къā гованна гогъна Аллагълил рец бовал.

¹⁹Бета гьолцохъа нисойо:

– Гъа^нже аьгъиьна э^нкъе, дибола божи-ималли ми тиса у^нхолло.

«Аллагълис Парчагълги нитод йахъца?»

²⁰Фарисейлā Исахъа нисолло:

– Аллагълис Парчагълги нитод йахъца?

Гьолцѳо жаваб нилІийо:

– Аллагълис Парчагълги йегана йѳ^нкъаьас. ²¹Льона нисаьас гъуна гьули вагълІѳъ гейлІѳо, йана гьула гьугиь гейлІѳо. Гъуна Аллагълис Парчагълги мизѳъ э^ндо гей.

КІахнас Аьдамлис Оьжо дуняялликъа о^нкъѳоцаслзи

²²Бетана Гъинила асгъаблāхъа нисойо:

– Аьдамлис Оьжо гьѳс вододана эгаскъѳдālІѳо гицІийо заман мокъѳс мизокъа къодо. Амма Гьули мизол эгāьас. ²³Аьдамлā мизохъа нисас: Гьуги вагълІѳъ гейлІѳо, йаги вагъгиь гейлІѳо. Аьдада боцІдабāкъа, гьоглогъѳй муьгъллІ мекъāкъа. ²⁴Сиддāлаьас бадѳцѳдāлаъ гъа^нс качекІцас кайлІ цѳй гъинис водо йѳ^нкъālъѳо о^нкъас Аьдамлис Оьжо. ²⁵Амма аь^нйддā дуняялликъа Гьолцол тели акъуба бегас, гьулāзу вагълІѳо умматли Гьолцѳкъас инкарна бѳс.

²⁶Аьдамлис Оьжо дуняялликъа о^нкъал заман мокъѳлъ, Нуьгъ авараглила замаллиъ йахъийаьлгийо жо йахъца. ²⁷Бешна, хулІона, ахъхъа мовакъона, ахъхъа мейакъена – гьѳшшона йахъаьасцѳй бāхъца зукъойо аьдамла Нуьгъ гамалкъа къѳдокцал. Бета водо гитІна гѳс, къацІцІā ралъадбаъ гъанкъизи бāхъна бувагъѳс.

²⁸Вагъллийѳзу жо йахъийо ЛутІ авараглила замаллиьна. Бесцасна, хулІѳцасна, йи^нсо-хуьжоцасна, болІѳлабацасна, билІѳова йѳвагъцасна зувакъѳйѳо аьдамла ЛутІ Содом шагъарбаьаш гисакийа водий. ²⁹Бета гъа^нсаькъā гъва цѳѳйлана чІабатІлилана води къацІцІā бувагъѳлло.

³⁰Вагълā йахъца Аьдамлис Оьжо дуняялликъа загъир ахълІѳо.

³¹ВагълкІѳо водий къамакъа гаьгъийо сукІѳо гъинила лъицІѳо-къайлигъѳй муьгъллІ билІѳѳа э^нкъāкъала, мицалъ гаьгъийо билІѳѳа

э^нкъа̄къала. ³²ЛутІ авараглила ахъхъал йахъийо жо йакІкъа йо^нкъола!ⁱ
³³Гъинис ругъ цІуми бовал икъе-акъейо гьольльоъос маьгърум ахъца,
 гъинис ругъ нилІийа гьоло хъосар б̄ос. ³⁴До мизохъа нисос: вагъагІо
 водиъ нише билІоъ сид мукІолаъ буватІийа̄ э^ндос гьо^нсцойс эжеш,
 бадисо гъихлъос. ³⁵ГъаьтІтІо гъаьоцала къон ийоъос гьо^нсцойс йежеш,
 къонас гъихлъос. ³⁶Мицаль гаьгъийа къониъис гьо^нсцойс эжеш,
 бадисо гъихлъос.

³⁷Асгъаблā Исахъа нисолло:

– Йā БетІерчІахъаяв! Нāд гъули йахъца? – лІо.

Гьолцо жаваб нилІийо:

– Жаназа гаьлъāчо цугъā къацІобакца, – лІо.

18 къам

Аллагълихъа гъицІаъцала, аьдамлāкъа ниц ахъаъцала къадикъас хабар

¹Бета Иса гъинила асгъаблāл мисал бакъона мейо нитоназу гъари-
 доъа бовал нуцІоцалас, гъулāзу кул болъолал нуцІаъцалас хабар.

²– Сид шагъарбаъ зукъона гей Аллагълихъана гъицІаъцас
 аьдамлāкъана ниц ахъаъцас гьо^нс къади. ³Вагъальльозу шагъарбаъ
 зукъона гей гьо^нс къоролай. Гьоло воддиъ йо^нкъос зукъона гей
 гьолцодой гъинила тушмаликъас жу цІуми йовалІо нисона. ⁴Амма
 гьольльо аьдамли гъарзи йōйо жо къади лади мехлаъ йойчІе
 йечаннегъна гей. Гьольльогъа муьгъаттā гьолцо пикро богъна гей: «Йā
 Аллагълихъа гъицІаъас до, йа аьдамлāкъа ниц ахъаъас. ⁵Амма
 вагъальльо аьдамли дил раьгъат мейаъас. До маслаъат бовал, бетана
 гьольльо воддиъ дидой йо^нкъона дие къаьм кІаьйлІолца».

⁶Тухъади, нийо пикрод бахъийо мекъабли къадис? – лІо нисойо
 Къоддāла Иса. – ⁷Нишена хискъана Аллагълихъа гъардизи бахъцаса
 гъини гъāкІийа сукІоба, Аллагъли цІуми боваъасди? Гьоллос мурад
 тІубази бовал Гъули гъаколъаъас. ⁸До мизохъа нисос: тели мех
 мекъечІе Аллагъли гьоллōл цІуми бовагъца. Амма Аьдамлис Оьжо
 дуниялликъа о^нкъоль, гьолцол дуниялликъа мийахъалди иман
 гаьгъийа аьдамла?

Фарисейликъасна гъаькъ бокІолцалакъасна хабар

⁹Жувōл валийа гейлІо нисона баддōл бикІзи боваъцала гьо^нсо
 аьдамлāш Иса вагъаддийо хабар мейо.

¹⁰– Доъа бовал Аллагълила билІоъ э^ндокна гей къона сукІо:
 фарисейна гъаькъ бокІолцас сукІона. ¹¹Фарисейли, эчецала мицаъ
 эцокъана эчена, гъинис гъинил вагъаддийо доъа богъна гей: «Йā дие

ⁱ 17:32 Мунагълāс боцІийо СодомлІо нисоцас шагъар Аллагъли бугъолал аь^нйдā,
 малаикли ЛутІ авараглихъана хъизаллихъана нисона гей Содомлиъис боьвачолІо,
 амма гъиногид боьвачошлаъ муьгъаттā гувабацІаькъалІо нисона лъази йōйолІо.
 Гъа^нсаькъā йекийа цІой Содом бекІелцалаъ, ЛутІ авараглис ахъо муьгъаттā
 гичІехъийолІо, вагълиъисзу гьоло ци^нйала гьеммал йуь^нхойолІо.

Аллагь! Дул букьо рец гей бадлоль э^нлъейо ойэшлакьа: хъантIарабла, мекъабла, хъагъбаябла аьдамлālъ, йаги вагъацо гъакъ бокIолцала сукIоль. ¹² Анкъилаъ э^ндо до кIахна кIал йохца, къацIцIо дил йи^нхъова бечелъилас ацIонас бутIа садакъалал ницца». ¹³ Гъакъ бокIолцас сукIолIо нисода, атадā эчена зукъона гей гъа^нсаьдā гъаьй гуцIохълал ламус ахъна. Амма гъейона зукIна гьолцо нисона гей: «Йā дие Аллагь, мунагълāс оцIийа дйкъа гургъизи ахъ!» – лIо. ¹⁴ До нисос мизохъа: гъуги сукIо фарисейлил данде ласоди а^нцона билIогъа э^нкъейо. Гъинизу жу къоддāкIийо сукIо Аллагълидой аь^нйдā лIийодā ахъца, жу лIийодā эгацас сукIо къоддāкца.

Къовал рец-бакъ бōйолъи

¹⁵ Къоваль кō йе^нхелалIо нисона Гьолцодой гъардизи бāхъна мовакъос зувакъойо ийо-або. Вагъли йегāйа асгъаблā ийо-абохъа нисойо къова бакъāкъалIо. ¹⁶ Амма гьоллол къова Гъиндой бакъоллāкъалIо нисоль, Иса асгъаблāкъа аькъелāйо:

– Гувал мейа къова Дидой, гьоллōл къова бāкъал ийо-абол калкал бовāкъа миже. Гьолло къовал Аллагълис Парчагълъи насибаб гей. ¹⁷ Гъакъкъаб жо гейлIо нисос До мизохъа: итIина къовацой Аллагълис Парчагълъи къабул йойэшла сукIол гъулиъ гъино гаъа.

Иса аварагна гъаькимна

¹⁸ Гъакъкъас сид укъа гъаькимли Исахъа нисолло:

– Йā кIетIо Муалим! Абадияб билIос бутIа михъал нуцIода, сийод до йовал нуцIос? – лIо.

¹⁹ Иса гьолцохъа нисолло:

– Суд ми дйхъа кIетIолIо нисос? Гъо^нс Аллагъйāъ бади гъо^нссукIона кIетIо гаъа. ²⁰ Дул йийакъешсā Аллагълис амрова: зина бовāкъа, аьдам икъāкъа, у^нцолāкъа, гаьччо жойлал нуьълъи йовāкъа, дибола ийо-абос адаб-хъатир бова.

²¹ – ИтIинāкъа бехъхъа тIубази йōс до вагъаллōл амрова, – лIо нисона къāъ жаваб бōйо гьогцо гъаькимли.

²² Вагъли тухълъо, Иса нисойо:

– Гъа^нже гъо^нс жо ками йахъна гей дул. Дибо гаьгъийо шинаб боцIи-ризкъина мисона мискин-пакъирлал садакъалал нилIа, бета дул гъа^нсаьас хазина михъас. Гьольлъогъа муьгъаттā Дйгъой тос!

²³ Вагъли Исаькбā тухълъо, гъуги йилIа пашман ахъийо, судIо нисода гъули йилIа бечедаб сукIо зукъона гей.

²⁴ Гъули пашман ахъна эгалъ, Иса нисойо:

– Тели боцIи-ризкъи гаьгъийа бечедабли сукIол йилIа загъмат гей Аллагълила Парчагълиъ э^ндо уь^нхал. ²⁵ НаьпIчилала аь^нгъейаькбā акламо мекъал пигъа гей, Аллагълила Парчагълиъ бечедаб сукIо уь^нхаллагъа.

²⁶ Вагъли тухъийā аьдамлā Исахъа нисолло:

– Вагълā зогъда, сукIод бета тиса уь^нхош? – лIо.

²⁷ Гьолцо жаваб нилIийо:

– Инсалихъа йахъаьцасна Аллагълихъа йахъца.

²⁸ Гьолъльбогъа муьгъаттā Петерли нисойо:

– Гъуна иле къацІо жо йечаннегъна дӱгъой гӱйо.

²⁹ Исана гьолло къацІолахъа нисойо:

– Гъабкъкъаб жо гейлЮ нисос До мизохъа: Аллагълис Парчагълѝ йи^нхъаллъид гъинис бина-ватанна, ийо-абона, исна-исийана, къова-хъизанна бецабаннейа сукЮл, ³⁰ ласоди цѝкІун вагъалЮ оьмролаьна йи^нхъос, ахиратлиьна абадияб оьмро михъос.

Лъахнасна нисос жу угъослЮ бета къаьна ахъцалЮ

³¹ Гъинис ацІона къона асгъаблана атадā ийабалІена, Иса гьоллохъа нисойо:

– Гъа^нже иле Иерусалимлиь мекъеш. Гъугиь мокъоназу Аьдамлила Оьждил аь^нйддāжу Аллагъли авараглахъа нисойо гьобкмo тІубази бахъца. ³² Гъули мажусияллила каь нилІас, гьолло Гъули инжит оvas, гьоллōл Гьолцол туьвадабāш. ³³ Гьолло Гъули аькъелца, бета икъеш, лъанасла водий Гъули аьгъиьца.

³⁴ Амма асгъаблāl нисойо жо биджи йахъеэш, гьолло йаьжлāш гьоллохъа маьна богъна бахъеэш, лъинис Гьолцо нисоцасна гьоллол йикъеэш.

Иерихон шагъарбадой о^нкъалдайлил боцдийа сукЮс канлъи йо^нкъолло

³⁵ Иерихон шагъарбадой о^нкъалдайлил, гьо^нс боцдийо окІацас сукЮ и^нхъос гъинолгъа къē эчена. ³⁶ Шебалакъкā мекъецала аьдамлāш гьокІ тухъльо, сийод йахъналЮ нисолца гьолцо. ³⁷ Гьолцохъа нисойо Назаретлис Иса гейлЮ вагъалЮкъкā э^нкъецас. ³⁸ Вагълиьис боцдийо окІаги йукъо илІелāйо:

– Йā Давудис оьжо^і Иса! ЙакЮ йугъо Дибо дѝгъа!

³⁹ Исагъа аь^нйдā гаьгъийā аьдамлā гьолцо сукЮс гьокІ йоьиллис зукъойо, амма гъули йилІазу йукъо гьокІна йагъона илІелāl уь^нхолъийо:

– Йā Давудис оьжо! ЙакЮ йугъо Дибо дѝгъа! – лЮ.

⁴⁰ Вагълиь Иса эченоцІийо, бета гъуги сукЮ гъиндой акъоллалЮ нисойо. Иса, гъуги сукЮ гъица о^нкъоль, нисолца:

⁴¹ – Сийод До дул йовал йатІна гей?

Боцдийа нисойо:

– Йā БетІерчІахъаяв! Дил канлъи йегāl йатІна гей.

⁴² Иса гьолцохъа нисос:

– Же гоцІохъ, дул канлъи йегас. Дибола божи-ималли ми сагъ ойо.

⁴³ Вагъаллиьисзу, канлъина йо^нкъона, гъули сукЮ Исагъой къацІо Аллагълил рецна богъна э^нкъейо. Вагъли йегāйа къацІола халкъилана Аллагълил рец бовал муьхобалъийо.

^і 18:38 Давуд авараглила умматлис оьжо.

19 къам

Иса авараг Закайлидой гьоболлылаъ э^нкъейо

¹Иса Иерихон шагъарбаъ э^ндолак̄а э^нкъеш зукъойо. ²Вагъалътьо шагъарбаъ зукъона гей гъакъ бокІолцала сукІоб̄ас гъаким — Закайл̄о нисокас бечедаб сукІо. ³Закайлис гъира зукъойо Иса н̄ийо сукІо гагъгийона икъл, гъули эгална атІна зукъойо. Амма гъули аь^ншшо гагъгийахъа, халкъылаъ э^ндо гагъгийо Иса гьолцол нигъана эгайэш. ⁴Аь^нйд̄а чІанна йагъона, гъинолк̄а гагъгийа сид легъылала хохкъа къодокна гей, судл̄о нисода вагъалътьо хохдой шеблакъ̄а Иса э^нкъал нуцІос зукъойо. ⁵Иса гьолътьо хохдой о^нкъоль, къодд̄ана гоцІохъна нисос:

— Закай! Къапун л̄ийок, До жейса д̄удой гьоболлылаъ говал нуцІос!

⁶Хехлъылак̄а хохкъас л̄ийоканна л̄ийокна, рази ахъна Закайли Иса гьоболлылаъ къабул ойо. ⁷Халкъылал вагъли тухълъо, мунагълад оцІийа сукІодой гьоболлылаъ э^нкъешл̄о нисона Иса къа мордаб̄ал муьхобалъийо.

⁸Вагълиъис агъийна Закайли Къодд̄ала Исахъа нисос:

— Й̄а БетІерчІахъаяв! Гъуна диела бечелъылас йалІл̄окос бутІа до мискин-пакъырл̄ал садакъалал нилІал, йаги, лъблди до зарал богъна зогъда, гьолцолна оь^нкъовахна йоцІйухъинна нилІал.

⁹Иса гьолцохъа нисос:

— Жейса вагъал̄о билІол хъосарлъи йо^нкъойо, судл̄о нисода гъулина Ирбагъинила умматлис сукІо ахълъо. ¹⁰Аьдамлис Оьжо дунияллик̄а о^нкъона гей къосси бахъий̄а мийазална гьолл̄ол хъосар бовагъална.

Меседлила ацІон тумалликъас хабар

¹¹Энекси бахъий̄а аьдамл̄ал Иса бадона хабар м̄ейо. Иса Иерусалимлиъ о^нкъальлъегъна зукъойо, халкъылал пикро бахъца зукъойо гъаколъечІе Аллагълис Парчагълъи загъир йахъцалІона. ¹²Вагъалътьобза Иса вагъаддийо хабар м̄ейал уь^нхолъийо:

— Къадро-къимат гагъгийо кІетІо насло-тухумлис гьо^нс пуланаб сукІо э^нкъал нуцІос зукъона гей бал̄о пачалихълиъ гъинила улкалиъ ханлъылаъ голиллал, бета ханлъылаъна ахъна гъулиъис къ̄аь билІогъа говал нуцІос зукъона гей. ¹³Гисакал аь^нйд̄а гьолцо ацІона лагъна илІена, шибаблхъа гьо^нссо туман нилІна гей, жу къ̄аь о^нкъольбол гъинил пайда-хайирлиъ гъаьлтІизи йовалІо нисона.

¹⁴Амма улкалила аьдамл̄ал гъули атІаъас зукъона. Гьолцогъой муьгъалІ мокъойбахъинна мегъна гей чапарла бал̄о улкалиъ, гъидел гъули ханлъылаъ атІаъасл̄о нисал.

¹⁵Амма гьолцол гъугиъ ханлъи йи^нхъона гей, бета гъугиъис къ̄аь о^нкъоль, ийабалІена гей гъини окко нилІий̄а лагъла, лъо ласо пайда-хайир богъна зогъалл̄ал̄о нисолал.

¹⁶ О^нкъона сидцойла лагъли нисойоло, «Й̄а БетІерчІахъаяв, ми нилІиѣа сид тумаллид гъини ацІона туман йахъилло», – лЮ. ¹⁷ «Ми кІетЮ лагъ гей. ИтІина божилъилал ми дидой аь^нйд̄а йукъо ритІухълтъи йегалло», – лЮ нисона, ацІон шагъарбаш наиблъилаъ голлолЮ гъули ханли.

¹⁸ О^нкъона къонасла лагълина нисона гей: «Й̄а БетІерчІахъаяв! Ми нилІиѣа сид тумалли лъина туман й̄ойо», – лЮ. ¹⁹ Гъули лагъна ханли голца лъин шагъарбаш наиб.

²⁰ О^нкъона лъанасла лагъли гъули туман ханлихъа къа̄йна нилІна нисона гей: «Й̄а БетІерчІахъаяв! Ми о^нкъоцал гъини чургъаллиъ йоблІна туман цІуми й̄ойо. ²¹ До д̄ухъа йилІа гъичІейо, судлЮ нисода ми йилІа лъакъейо сукЮ гаьлъльо. Ми гулеэш жо йобкчиш, йаги йи^нжеэш жо йокІолца», – лЮ нисодал. ²² «Гъай сигъираб лагъ, дибола йаьжл̄акъа дул тамбигъ бовал мехеш, – лЮ нисона гей гъолцохъа ханли. – Дул икъеш зукъона гей до лъакъейо сукЮ гаьгъийолтъи: гулеэшла мицаъас жо йобкчицас, йи^нжеэш жо йокІолцас сукЮ гаьгъийолтъи. ²³ Суд ми окко хайирлил гъаьлтІизи йойэш, до о^нкъольол хайирна бахъна къа̄ь йи^нхъас г̄аь дил гъули». ²⁴ Шеблаъ гаьгъий̄а нукарл̄ахъа ханли нисона гей, гъогцохъасна йагъона туман нилІа ацІона туман йи^нхъолла лагълихъалЮ.

²⁵ Нукарл̄а нисона гей: «Й̄а БетІерчІахъаяв! Гъогцохъа гъуг̄азуна ацІона туман геййаъ», – лЮ. ²⁶ «До мизохъа нисос: тели гаьгъийа шибаблил къодо бадина нилІца, йобкъкъа гаьгъийахъас гаьгъийона йагъос».

²⁷ Бета ханли амро богъна гей: «Гъог̄ол до ханлъилаъ голал атІеэса аьдамла, б̄акъанна б̄акъона, гъиндой аь^нйд̄аькъ̄а бийакъа», – лЮ нисона.

Иса авараг Иерусалимлъи э^ндокийо

²⁸ Вагъло хабарна мегъна, Иса э^нкъейо аь^нйд̄а Иерусалимлъид̄а.

²⁹ Зайтун ма̄ьдой шеблаъ гаьгъийа Бетфагеѣа, гъул̄азу БетанийалЮ нисоцала мица̄дой о^нкъоль, къона асгъабна илІена, Иса гъоллохъа нисос:

³⁰ – Миже мекъе тикъа йегацала аьлІаъ. Гъугиъ мицона михъос жегун къодо аьдам къайкъеэш оьлаб а^ну. Мицоваъас макна бакъоллина гугъ гъолЮь. ³¹ Нагагъ мизохъа суд гъоло макцалЮ нисолда, миже гъоллохъа ниса: «Гъоло Къодд̄ала Исал батІна гей», – лЮ.

³² Иса нисогъа гъолл̄ол мекъейо, Гъогцо нисогъа мицогъа оьлаб а^ну михъона гей. ³³ А^ну мицоваъас макцас бегаль, бетІергъалл̄а гъоллохъа нисонна гей, суд гъоло миже макцалЮ. ³⁴ «Къодд̄ала Исал батІна гей», – лЮ нисона жаваб нилІна гей.

³⁵ Исадой асгъабла а^нуна бакъоллина мокъойо, бета къодо гъидеш лъицІона гунна, Гъулина къайкъеголло. ³⁶ Гъули къайкъена э^нкъешлаъ, аьдамл̄а гъинолкъа гъидеш лъицЮ къ̄е готос зукъона гей. ³⁷ Зайтун

мăькъаш лийодă мекъацо мокъоль, гьидел йегабă къацїцїо караматликъа йилІа рази бахъийă тели асгъабла, Аллагълил рецна богъна илїелабас зукъойо. ³⁸ Гьолло илїеш зукъойо:

– Аллагъли э^нгъна о^нкъова Пачалил баркат гулала!

Кьодă гъа^нсаьлал – рекъелна рецна!

³⁹ Халкъилаъ э^ндо гагъийа гь^нсо фарисейлă Исахъа нисос:

– Йă Насигъатсукїо! Гьокїа йовабилла Диболо асгъаблăс!

⁴⁰ Амма Иса гьоглол жаваб нилїийо:

– До нисос мизохъа: гьолло гьокїа йовабилда, къалă илїелабас.

Иса авараглис Иерусалимликъа йакїо йугъос

⁴¹ Иерусалим бегăцо о^нкъоль, гьоглїохъана говацїона, Иса ийăйо шагъарбал зигарина богъна. ⁴² Гьолцо нисойо:

– Вай Иерусалим! Дул жейсадана йикъешкьодă рекъеллил йаццас жо! Амма жейса гьули диболо гъайдăл йегăас. ⁴³ Диболо тушмаллă дўгъой сō^н хъарандийа йоб^нватїош, ми об^нкъондăкъа балїо бохна дўкъа кьодо тушмалла гугъцас водбо йо^нвакьос. ⁴⁴ Вагъалло водлăъ ми талавур бовас, дибо аьдамлана гьурзи бовас, къалкъа гулло къалона гьихлѣэшла гъаьллъилакъа бугъолас ми, судлїо нисода Аллагъли ми хъосар бовал мокъолло мех дул бикъаьаль.

Иса Аллагълила билїоъос базаргалла гиса бовацїийо

⁴⁵ Бета Аллагълила билїоъна э^ндокна, гьулиъ йи^нсо-хужона даран-базай йогъцаса аьдамла Иса гиса бовацїал уь^нхолъийо. ⁴⁶ Гьолцо гьоллохъа нисойо:

– Текликъа чахна гей: «Дие билїо – как-динлис билїо йахъца». Амма мижелїо нисода гьули къачагълала кьобчїол йуь^нхонна гей.

⁴⁷ Иса водїъ Аллагълила билїоъ аьдамлал ваъза бōс зукъойо. Амма букъа кашишлăна, диниябла аьлимлăна, гьулăзу гъакимлăна жигар багъос зукъойо Гьули икъал гь^нс санаъат михъолал. ⁴⁸ Гьоллохъа гьобшшона йогъна йахъаъас зукъона гей, судлїо нисода къацїцїо халкъ Исагъой сō^н къацїобакна бовачечїе Гьолцохъа энекси бахъна бечена зукъоль.

20 къаьм

«Льод Дул ихтияр нилїийо?»

¹ Вагъагло водлăъ Иерусалимїиъ гагъийа Аллагълила билїоъ ваъза-насигъат богъна Рохеллис Хабар Иса мегъцалаъ, гьулиъ мокъойо букъа кашишлана, диниябла аьлимлана, гъакимлана. ² Гьолло Исахъа нисолло:

– Льо изно нилїнад Ми аьдамлал вагъло ваъза-насигъатла йовагъца? Льод Дул вагъалъгъол ихтияр нилїна?

³ Иса гьоллохъа нисос:

– Гьа^нкъкъба мизохъа До гьо^нс жо нисолал. ⁴Нисаъче, Ягъя аварагли гьа^нсаъкъба, йана аьдамлāш ихтияр михъонад лъйд мунагъла чурзи йовагъца зукъойо?

⁵Гьоллōл сидхъа-гьо^нсо бикълабашал муьхобалъийо: гьа^нсаъкъба изно зукъойолō нисода, суд миже Ягъякъа боьважеэшлō нисолас Гьолцо. ⁶Нагагъ иле нисода, аьдамлāш ихтияр зукъойолō нисона, къацІцō халкъила къалā йийакъена бийакъас иле, судлō нисода гьоллōл аьдамла боьважча Ягъя гьаъкъаб авараг гаьгъийакъа.

⁷– Илол нāкъа изно михъойолъи йикъаъас, – лō нисона жаваб нилІийо гьогло.

⁸Исана гьоллохъа нисона гей:

– Гъинина лъо изно нилІийона нисаъас, – лō.

Чикейā эллāкъас хабар

⁹Бета Гьолцо, мисална бакъона, халкъилал вагъаддийо хабар мейал уь^нхольийо:

– Гьо^нс пуланаб суклō гунна гей клодас аьгъ. Гьолона эллāхъа нилІна, гъули суклō э^нкъена гей цІиходā баллō мицаъ тели мехлаъ эцал. ¹⁰Клодо бикъоль, гьолцо суклō эллāдой э^нгъна гей гьо^нс лагъ гъинил мехецас клодас бутІа бокІал. Амма гьолло гъули лагъ аькъенна оьчІцō къāъ э^нгъна гей. ¹¹Гьогцо суклō бадина лагъ э^нгъна гей эллāдой, амма гьогло гъугина аькъенна, инжит огъна, къāъ оьчІцō уь^нхонна гей. ¹²Лъанас э^нйона, вагъаллāзу аькъенна, лаьхълāсна оцІинна, тІотІна гей. ¹³Ахирна аьгъбала бетІергъалли нисона гей: «Сийод до йовал, до дил йилІа аццас оьжо э^нйал. Суд йикъал, гъули эгалъ, гьолцокъадана намус бāхъал гьоггōл», – лō. ¹⁴Амма оьжо эгалъ, эллā сидхъа гьо^нсо бикълабашена пикро богъна гей: «Вагъди гей ирсилава, гъуди икъеда, илол ирс михъас». ¹⁵Аьгъбаъаш гисана оцІна, аькъенна икъена тІотІна гей эллā гъули оьжо. Гьа^нже венахийала бетІергъалли сийод гьоллол йовал? ¹⁶Э^нкъанна э^нкъена гьоггōлна бийакъена аьгъ бадлохъа нилІас.

Энекси бахъийā нисона гей:

– Йахъāкъала вагъаллийо жо.

Йо^нсоъ кьухъези къало

¹⁷Гьоллохъана говацІона Иса нисойо:

– «Йо^нсоъ кьухъаъаслō нисона йо^нсохъаллā йечаннейо къало, ахирна клетІа букваъ рекъази йōс», – лō нисона Текликъа чахийа калималис маъна сийо гаьгъийона бикъешди мизол? ¹⁸Суклō ахъдана гьольлъо къалил э^нхейо суклōна галигзи ахъца, къодāкъа йекна йо^нкъова гьольлъо къалина гъули йе^нхейо аьдамна наькъучІа оьс.

Къайсарлил ниццас гъаькъ

¹⁹Букъā кашишлāлна диниябла аьлимлāна Иса къапІун охна э^ндо голал атІна зукъойо. Амма халкъилахъа гъийабачІель, гьоллōл муьгъатгā буьвакъна бечейо. Вагъло гъидекъас хабар мейолъи гьоллол

бикъейо. ²⁰Гьоглол йатІна зукъойо Иса нисойо нійади йаъжкъа охна ихтияр гаъгъийона диван богъцалана наиблхъа Гьуги нилІал. Вагъалъгьол гьогло муъгъалІ аьдамлана беченна, мейолІо гьидес сукІоба жувѳл мацова гаъгъийас хелна богъна. ²¹Мейа аьдамлā Исахъа нисолло:

– Йā Муалим! Илол йикъеш Дибола сикІаъкъā гуйо йаъжена каламна нитоназу битІараб бахъцас. МотІолиъ говацІона иш богъцас аьмална гаъа дибо. Гъаькъкъаб жоцой малъзи йѳс битІараб Аллагълила гьид э^нкъал. ²²Ниса илохъа, илол йикъал йатІна гей къайсарлил гъаькъ нилІал бахъцади йаги бахъаъасди?

²³Гьоллос гьилла-макро биджи бахъна Иса нисос:

²⁴– Йегалаъче Дил динар. Лъойсди гьолъгьокъа къодо суратна цāна гей?

– Къайсарлис гей, – лѳо нисойо гьолло.

²⁵– Вагълā зогъда къайсарлис къайсарлил нилІа, Аллагълис – Аллагълил нилІа, – лѳо нисойо Иса гьоллохъа.

²⁶Вагълā гьоллохъа йахъеэш гьидел йатІийо йаъже Исад халкъ гаъгъийаъ нисоллина. Гьолцола жавабли гьикмат богъна гьокІа йоваьинна гьихбалъойо гьоллѳл.

Къиямасаб водий бувагъовā баъгъбаьилцалакъас хабар

²⁷Исадой мокъос гьѳсо саддукейлалѳо нисоцаса, къиямасаб водий бувагъовā баъгъбаьилцалакъа боъважаъцаса, диниябла аьдамла. Гьолло Исахъа нисолца:

²⁸– Йā Муалим! Мусала къанонликъа, масала, гьѳс пуланаб сукІо ахъхъал къована бāхъечІе угъона зогъда, гьолцола истІи гьоло ахъо йѳ^нкъал нуцѳос угъова истІил насло бахъалъгъа.

²⁹Масала, зукъона гей алІна ис. Йѳ^нкъова ахъхъал къова ахъечІе угъона гей аь^ниддāш ис. ³⁰Гьолцос ахъо йѳ^нкъона гей бацосола истІи, гьулина угъона гей къова бāхъечІе. ³¹Вагъаллā лъанасна ис угъона гей, бета гьѳссокун алІнана ис къова бāхъечІе бувагъона гей. ³²Ахир гьоллос ахъона йугъона гей. ³³Гъаьсил, къиямасаб водий гьоло алѳон истІис ахъо лъойс ахъод йахъца?

³⁴Гьоллол жаваб богъна Иса нисос:

– Дунияллила билѳоъ аьдамла бāхъна гей ахъхъа мовакъална, ахъхъа мейакъална. ³⁵Амма ахиратлиъ, къиямасаб водий баъгъбаьинна муъгъаттā, ахъо-бетІергъалла бāхъаъас. ³⁶Хел гаъччо абадияб малаиклислъийо ѳмро бахъца ахиратлиъ аьдамлāш. Ахиратлила билѳоъ къацІцā бувагъоваъас баъгъбаьиллā бāхъца Аллагъли Гьиндой ийабалІейа Гьинис къовалъийā. ³⁷Къиямасаб водий бувагъовā баъгъбаьилцалѳо Мусана нисос. ЙекІецала тІитІас чахāчо калималиъ нисона гей Мусахъа, БетІергъан «Ибрагъимисна, Исакъисна, Якъубисна Аллагъ гей», – лѳо. ³⁸Аллагъ – бувагъовāс Аллагъ гаъа, чІагояблāс Аллагъ гей. Гьолцол къацІцā чІагоябла гей.

³⁹Гьолъгьогъа муъгъаттā гьѳсо диниябла аьлимлā нисойо:

– Й̄а̄ илос Муалим! Ми йил̄а бит̄ун нисойо, – л̄ю.

⁴⁰ Пок̄аб гьо^нссук̄юна гьобшшона нисолал к̄ези ахъезш.

«Давудила умматлис обжо гаъба Масигъ»

⁴¹ Гьолцо къа̄йна гьоллохъа нисолло:

– Суд аьдамл̄а Масигъ Давудила умматлис обжо гейл̄ю нисос?

⁴² Давуди гьинила забурлиъ¹ нисона гейй̄а̄: «Бет̄ергъан Аллагъли диела Кьодд̄ала Бет̄ергъаллихъа нисона: „Диела к̄ет̄акъала рахълиъд̄а къ̄е эче, ⁴³ до тушмалла Дибола хаьбал̄адо̄й аь^нйд̄а миц̄накъа бейачелцал“». ⁴⁴ Вагъл̄а гьини Давуди Масигълихъа гьинис Кьодд̄ас Бет̄ергъанл̄ю нисослаъ, нигъад Масигъ Давудила умматлис обжо ахъца?

«Гьо^нсо диниябла аьлимл̄акъас ц̄юми б̄ахъ миже!»

⁴⁵ Къац̄ц̄ю халкъ Гьолцохъа энекси бахъна гаьгъийаъ, Гьинила асгъабл̄ахъа Иса нисойо:

⁴⁶ – Вере, йихало л̄ьиц̄юна л̄ьич̄ена мекъе-гугъцаса, халкъ къац̄юбак̄ацо гьидел салам бовал баццаса, синагогл̄аъ к̄ет̄ла миц̄аъ къ̄е бецал баццаса, бес-хул̄лацо аьйдаб̄акъаша вагъадло диниябла аьлимл̄адо̄йс атад̄а ц̄юми б̄ахъна бече миже. ⁴⁷ Язихабла к̄ьоролл̄ас боц̄и-ризкъина гьолло муьхъча, гьул̄азу аьдамл̄ал йег̄алъгъа йихал̄а доъ̄ана йовагъца. Вагъли тели й̄оваъан, гьоллол л̄ьакъей̄аъас тамбигъ михъос.

21 къам

Къоролайс садакъа

¹ Аллагълила бил̄юъ аьдамл̄а садакъа э^ндо гулцала гьамасбаъ бечедабла сук̄юб̄а тели окко гулцас Исал йег̄айо. ² Гьул̄азу Гьолцол йег̄айо капикбас багъа гаьгъийо къона баклис окко гьамасбаъ гулцас гьо^нс мискинаб к̄ьоролайна. ³ Вагълиъис Иса нисойо:

– Гъаькъкъаб жо гейл̄ю нисос До мизохъа: вагъал̄ю мискинабли к̄ьоролай садакъалал бадлогъа тели окко гьамасбаъ т̄ут̄ийо. ⁴ Судл̄ю нисода бадло садакъалал нил̄ийо гьинила маишат-яшавлис т̄юк̄л̄ йахъийо окко. Язихл̄ылаъ гаьгъийа вагъал̄ю к̄ьоролай муъ-муьгъатт̄а гьихл̄ьойо окко садакъалал нил̄ийо.

Зайтун маъкъа муьгъал̄л̄ йахъцала жойлас хабар м̄еш

1. Аллагълис бил̄ю йугъос

⁵ Лъосолади нисос зукъона:

– Аллагълис бил̄ю жавгъар-якъутлид къач̄лази йогъна гей, гьул̄азу садакъалал нил̄ийа бечелъилахъа йил̄а йоц̄ина гей, – л̄ю.

Вагълиъис Иса нисос:

¹ 20:42 Забур – туркил̄ас Т̄ек.

⁶– Мокъос къодо мех вагъалѠоъ, къалкъа гулло къало гъихлъечѠе, къацѠѠо илол йегацас жо къаьмлѠийодā йуь^нхойо водбо.

⁷Асгъаблā Гьолцохъа нисолло:

– Йā Муалим! Нитод вагъло мех мокъос? Вагъли къодо йо^нкъоцала водис аьламат ниса илохъа.

⁸Исана жаваб ницца:

– Вере, миже къосси бовагъиллāкъа, судлѠо нисода Диела цā^нйакъа мокъос гьоггѠл До гейлѠо нисона, ахирзаман гъицакналѠо нисона. Гьоллогъой муьгъалѠ миже мекъāкъа. ⁹Рагъ-къаллис тухълъо, миже гъийабацѠāкъа, судлѠо нисода гъули гъакъкъа аь^нйддā йахълал нуцѠоцас жо гей, амма вагъли жегун дунияллис ахир гаъа.

¹⁰Бетана Гьолцо нисос:

– Рагъ лъази богъна гьо^нс халкъ балѠо халкъилакъа, гьо^нс пачалихъ балѠо пачалихъликъа къодо богбацѠас. ¹¹ВагълѠлъо сā-сала йилā маъче лахлѠос, батѠи-батѠияб мицāъ унтийа телибалъца, нуко-а^нхъабālтъи къодо йо^нкъос, гъа^нсаькъā йукъā гъицѠабакъовā аьламатла йо^нвакъос.

¹²Вагъли къацѠѠо йахълал аь^нйдā миже бовахна бейажеш, гъулāзу азаб ницца. Дйддāла миже синагоглāъна бейазас, хъарандийаъна тѠуватѠас, парчагълāдойна наиблāдойна аь^нйдā бейачелас. ¹³ВагълѠлъо мизол рес бахъца дие асгъабла гейлѠо нисона нуьълтъи йовал. ¹⁴Амма нйѠо жаваб нилѠна гьоллодой аь^нйдā бецаллѠо нисона, ургъеллиъ бейакāкъа, ¹⁵судлѠо нисода До мизол сикѠо-бил нилѠал гьо^нссукѠона мизол данде бечена бахъллъеьгъа, йаги гьо^нссидихъана гьо^ншшона нисона йахъеэлъгъа. ¹⁶ЙѠо-абона, исна-исийана, мизола аьгарлъилана, гълмагълъилана миже мийасос. Мизос гьо^нсо бийакъанна бийакъеш. ¹⁷Дйддāла миже къацѠѠола бātѠаъас. ¹⁸Амма мизола къаьмкъаш ке^нйана йекаъас. ¹⁹Мизола сабурула мизосзу ругъла тиса йāгъас.

2. Иерусалим бугъос

²⁰Йукъā аскарла йо^нвакъона Иерусалим балѠо бохийолтъи йегāйа мехлаъ, мизол йикъеш вагъло шагъар бугъоцас заман гъицакийолтъи. ²¹ВагълѠлъо Ягъудиялиъ гаьгъийо халкъ мāьдāкъа бовачала, шагъарбаъ гаьгъийā гиса бовачала, шагъарбаъаш гиса гаьгъийа э^ндо къāь мекъāкъала. ²²СудлѠо нисода вагълѠлъо мокъос ТѠеклāкъа чахийо къацѠѠо жо йахъцас къисаслис мех. ²³Вай, о^нх гаьгъийāнна къова хагълцалāнна йегāс къарилтъи вагълѠлъо замаллиъ, судлѠо нисода вагълълъо халкъилакъа Аллагълис йилā симо бййахъа йукъā балагъла йо^нвакъолца. ²⁴Балъаййад бийакъейā тели бāхъца, сад асирлъилаъ бейажеш къацѠѠола мажус халкъиладой. Мажусияллис заман больоцал, мажусиялли хаьбалālѠ Иерусалим боцлас.

3. КѠахнасна Масигь о^нкъоцаслъи

²⁵Бохъ-бицосна цā^ндāсна муъжизатла аьдамлāl йегабāс, бета ракъликъа халкъ йукъā ралъадбала соййāла хъуйлихъа гъийабачѠена

йилІа букъа ургъеллиъ бейакна бихзи бāхъца. ²⁶ Гъинкъилахъана, ракълихък̄а йо^нвакьоцала балагълāхъана аьдамла бичІлиъис бовалъос, судлІо нисода гъа^нсаъаса лахдабалъ. ²⁷ Бета гъа^нса-мусаък̄а къуватликъана букъа къадро-къиматликъана о^нкъоцас эг̄ас Аьдамлис Оьжо. ²⁸ Вагъаллōл аьламатла йāхълІо миже, бецохъана бечена, къаьма гъоькохъабакІа, судлІо нисода мизол хъосарлъи гъицакна гей.

4. Легъилала хохъис хабар

²⁹ Иса гъоллол вагъаддийо мисална бакъойо:

– Легъилала хохъхъа, йаги бадло хохълāхъа гуцІобахъ миже.

³⁰ Гъолло хохълā диъи йагъеллъо, мизол йикъеш мех эмедāкийолъи.

³¹ До гъолІоъ нийасовā аьламатла йāхълІо, мизол йикъе Аллагълис Парчагълъи гъицакийолъи.

5. «Вере миже буьчабāхечІе бече!»

³² Гъаькъкъаб жо гейлІо нисос До мизохъа: Дуниялликъа вагъдо уммат гаьгъийаъзу йахъца къацІцІо вагъли жо. ³³ Гъа^нс-маъче йоъдана, До нисойо йаъже йахъечІе гъихлъаъас.

³⁴ Вере, хувабана, маишатлис тІалаб-агъаз богъна, йакІо боцдолъал йе^нйāк̄а, судлІо нисода гелокъас гъули водо къодо йо^нкъос, бисā йовахъас к̄йцой. ³⁵ Вагъли водо къодо йо^нкъос дунялликъа гаьгъийа къацІцІо махлукъатликъа. ³⁶ Вагъалълъобза буьчабāхечІе гъадурса бече. Гъолълъо балагълиъис миже хъосар бахъалъгъа, гъулāзу Аьдамлила Оьждидой аб^нйдā бецалъгъа Аллагълил гъари-доъбā йовагъа.

³⁷ ЙалІокъей Аллагълила билІоъ Иса ваъза-насигъатла йовагъагъийо, нишелаъ Гъули Зайтун маъкъа э^нкъагъийо. ³⁸ Воддиъ хискъа къацІцІо халкъ мокъагъийо Аллагълила билІоъ Гъолцохъа энекси бахъал.

22 къаьм

Иса авараг мунагълāд бовацІийа сукІобāла каъ ницца

1. Ягъудиялис къотІина гъоькмона

¹ Гъинкъа ПасхалІо нисона ца^н гулло ййэшла йо^нтобāш баьбā йовагъцас ид-водо гъицакца зукъойо. ² Букъā кашишлāна диниябла аьлимлāна вагъалло водлāъна аьмал бōс зукъойо Иса икъал санаъат михъолал, амма гъоллōл халкъилахъа гъийабачІена зувакъойо.

³ АцІон къоний э^ндос Искарот тІокІца^н гаьгъийо Ягъуда асгъаблила йакІиъ илбис э^ндокийо. ⁴ Букъā кашишлāдойна Аллагълис билІо цІуми йōва рагъухъаллидойна э^нкъена, гъолцо асгъабли Иса нигъа гъоллохъа нилІалсо къотІи бōйо. ⁵ Гъоллōл йилІа рази бахъийо, гъолцол окко нилІал къотІина бōйо. ⁶ Гъини вагъли жо тІубази йōслІо нисона гъолцона йаъже нилІийо. Аьдамла гаьччо къулаяб маъче мизца зукъойо гъолцо гъоглохъа Иса нилІал.

2. Пасха ид-водил гъабдурлѝ

⁷Ййэшла йо^нтобаш бабба йовагыцасна кърбаллил лїле мухоцасна Пасхалис водо кьодо йо^нкьойо. ⁸Иса Петерлихъана Иоаннхъана нисойо:

– Мекъена ид-водис кен гъабдур йовалю.

⁹– Над Дул гъули йовал йатІна гей? – лю нисолло гьолло.

¹⁰Иса нисойо:

– Шагъарбаъ э^ндобакāцо мизол и^нхъос лъйс билейна боцІнна э^нкьецас гьо^нс сукю, гъули э^нкьейа билюъ мижена мекъе. ¹¹Бета миже билюла бетерггаллихъа вагьдā ниса: «Муалимли дѹхъа нисолло, над гей ид-водиъ Жуна Гъинис асгъаблана нише бесал къачІази йойо билю?» ¹²Гьолцо сукю мизол йегалас кьодола билюъ бекІейа говатойо гьо^нс йукъо отахи. Вагълиъ йова миже гъабдурлѝ. ¹³Гъулиъ мокьоль, гьоллол Иса нисогъа къацІю жо йи^нхъойо. Ид-водис кенна йогъна гьоллѳл гувабацІона бечейо.

3. Марчюкюль бахъийо балъгояб хабар

¹⁴Марчюкюль бесалцо мех мокьоль, Исана чапарлана бесал кьѳ бечейо. Иса гьоллохъа нисойо:

¹⁵– Дие букъо гъира гей азаб-акъубалиъ кези ахъал аь^нйдā мизогъой къацІо вагъалю ид-водиъ эсал. ¹⁶Судлю нисода тюкІаб мизогъой ид-водиъ къацІо эсал Дие рес бахъаъас, Аллагълила Парчагълиъ кІетю ид-водис бесийолѝ йахъцал.

¹⁷Бета Иса, гъинолис боцІийо дончана бокчина, рец-бакълис доъана богъна, нисойо:

¹⁸– Гъа^нъа, бокчина къацІюла хула. До мизохъа нисос: Аллагълис Парчагълѝ йо^нкьоцал До желагъа муьгъаттā тюкІаб кюдас бѳйо жа хулаъас.

¹⁹Баъбана бокчина, рец-бакълис доъана богъна, Гьолцо бувакІнна гьоллол нилІийо:

– Вагъло гей мизол кърбанлъилаъ бечецас Дие магъо. Дона акІкъа о^нкъонна мижена вагьдā йова.

²⁰Бета бесна муьгъаттā, гъинолис боцІийо дончана бокчина, Иса нисос:

– Вагъдо гей мизоддāла гиса мегъцас гье^н – ицІю кьотІилас^і гье^н. ²¹Гъуна, гувабацІона бече! До жейса тушмаллāхъа нищас кѳ гей Диела кѳгъой сид истюлийакъа. ²²Вагълā Аьдамлис Оьжо э^нкъал нуцюс Аллагъли аь^нйдāжу йегалло гъиногъид, амма гьолцол хилип бахъийāl балагъ мокъос.

²³Гьоллѳл муьхобалъийо сидхъа-гьо^нсо нисолал: сукюле гъи^ндеъ э^ндо вагъли жо йовал йакІиъ хиял гаьгъийо сукю гейлю нисона.

^і 22:20 Бетерггаллиъна Гьолцола агъолаъна балю бѳйо кьотІи.

4. «Бишшун укьо сукЮод гей?»

²⁴ Асгъабл̄ас бахъна гей даъба: сукЮод гьидеъ э^ндо бишшун укьо ахъал нуцЮосЮо нисона. ²⁵ Иса гьоллохъа нисойо:

– Мажусл̄ала парчагъл̄а ханл̄ги й̄ос, халкъилакъа ханл̄ги гаьгъий̄ана бикЮзи б̄ос т̄лалаб-агъаз богъцаса аьдамлалъилаъ. ²⁶ Амма миже гьул̄а бахъал нуцаъас. Мизос бишшун укьо эче бишшун итЮиноцой, ханл̄гилаъ жу бикЮзи б̄йо лагъцой ахъ! ²⁷ СукЮод гей укьо: рагъатлика эскас сукЮод, йаги бесцал̄ал хьуллухъ богъцас сукЮод? Гъай-гъай, эскас сукЮо гаьбад! Гьуна до мизол гьолЮо хьуллухълил эчена гей.

²⁸ Дил йегаб̄а балагъ-азабл̄аъ миже Дйгъой къацЮо б̄ахъийо. ²⁹ Диела Або Дил ирслиъ нилЮийо Парчагъл̄ги До мизонна ирслиъ йечанн̄еш. ³⁰ Диела Парчагълиъ Дйгъой истЮолийагъа миже бесцасна хулЮоцасна б̄ахъца. Гьул̄азу тахлакъана къ̄е бечеш Израиллила наслолас ацЮона къона тухумл̄ал гьобкмова йуьвач̄ал.

5. «Ми Дйкъас инкар бовас, Симон!»

³¹ – Симон, Симон! Энекзи ахъ! Илбисли гьарзи й̄бйо, хьибо бох-нахоъос и^нззаъ исийагъийагъцой миже исibaъалЮо нисона. ³² Амма До дул доьба-гъари б̄бйо, дибо божи-иман мукъсан бахъеч̄е гьихъалъгъа. Къ̄аъ бета Дидой о^нкъоль, динлила исн̄асна йаЮода йил̄абакъола.

³³ – Й̄а БетЮерч̄ахъаяв! – лЮо нисос Петерли Исахъа. – До гъаьдураб гей Дйгъой къацЮо тЮусагъийаъ э^нкъанна, угъал нуцЮода угъанна.

³⁴ – Нисос д̄ухъа Петер, – лЮо нисойо Иса, – хисалдайлил мамали уь^ньудалъол, лъахна инкар бовас Дйкъас, До икъаъаслЮо нисона экас.

6. Иса гъаьдур бахъна бечелЮо нисос

³⁵ – Йа окко-месед гаьч̄ел, йа мьшокЮи-къацЮиццо й̄оккеч̄е, йа гьалалъцова гийахеч̄е До Дие чапарлацой мегъна муьгъатт̄а мизол нийона къарил̄ги йахъийоди? – лЮо нисолло гьоллохъа Иса.

– Йахъезш, – лЮо нисона жаваб нилЮийо гьолло.

³⁶ Иса гьоллохъа нисойо:

– Амма же окко гаьгъий̄а гьулина къацЮо йеза, гьиногъидил санаъатл̄ылал мьшокЮи-къацЮиццона й̄оккча. Балъай̄а гаьч̄а, къодо лъич̄ейо чухъа-гужгатна йи^нсона, балъай̄а йовахал санаъат бова. ³⁷ До мизохъа нисос: «Гьули такъсирчилъилаъ бикЮзи овас», – лЮо Дйкъас ТЮеклика чахийо жо тЮубази йахъалъгъегъна гей. Дйкъас чахийо жо же йахъца.

³⁸ Асгъабл̄а нисолца:

– Й̄а БетЮерч̄ахъаяв, вагъалЮо къона балъай гей.

– Облила, – лЮо нисойо Иса.

6. Иса авараг Гетсеманияъ

а) Гетсеманияъ гаьггийо кьеркьей

³⁹ Бета гьулиьис гисакна, воддиь э^нкьецала Зайтун маькьа э^нкьейо. Гьолцогьой муьгьалI асгьаблана мекьейо. ⁴⁰ Маькьа мокьоль, Иса гьоллохъа нисойо:

– Мизос гьаьл бикьелцалаъ, сабру-ягь бахъалъгъа, доьба̄ йовагъа.

⁴¹ Йикьейо кьало йо^нкьова манзиллиь гьоллодойс ат̄ана э^нкьена, суждалкъана эчена, Иса доьба бовал уь^нхолъийо. ⁴² Гьолцо нисос зукьойо:

– Йа̄ Дие Або! Дибо амро зогъда, хеллис гьино Дйдойс ата̄кIа! Амма Дил йатIгъа гаьба, Дул йатIгъа йахъала.

⁴³ Гьа^нсаькьа̄ о^нкьона, малаикли Гьолцос йакIо йилIакьолло.

⁴⁴ Вагълиьис йакIиь гаьггийа букъа гьаьлчейликъа, Гьули кьодона тели Аллагълихъа гьардизи ахъал уь^нхолъийо. Гьолцокъа̄ гугъцас гьад гье^нйас кIаькIачой мицакъа тIаьлIеш зукьойо.

⁴⁵ Доьбана лъикьона, Гьинила чапарладой къа̄б о^нкьоль, Исал гьоллӀл пашманлъилахъа буьчаба̄хена мийахъос.

⁴⁶ – Суд миже буьчаба̄хена? – лIо нисолца Иса. – Баьгъбаъ, мизос гьаьлла йийакьелцалаъ, сабруна ягъна бугъечIе гьихлъалъгъа, гьари-доьба̄ йовагъа.

б) Ягьуда баьдӀлги, бета Иса авараг охийолъи

⁴⁷ Вагъла̄ гьоллохъа икълашешлаъ, тели халкъ кьодо мокьойо. Халкъилагъа аь^нйда̄ зукьойо Исас ацIон кьониьис ЯгьудалIо нисоцас гьо^нсцойс асгьаб. Гьуги баьдӀл Исадой гьи^нцакийо. ⁴⁸ Иса Ягьудахъа нисойо:

– БаьлIонад ми Аьдамлис Оьжо тушмаллӀл икъал о̄с, – лIо.

⁴⁹ Гьулиь йахъцас жо йегалъ, сӀ^н гаьггийа асгьабла̄ Исахъа нисос:

– Йа̄ БетIерчIахъаяв! Балъайя йа̄гьалди?

⁵⁰ Асгьабла̄ э^ндо гаьггийа сидцойсола балъай йакьенна сид укъа кашишлила лагълис кIетIакъас аь^нгъа йуьчIийо.

⁵¹ – Облилла, беченувацI! – лIо нисойо гьоллохъа, кьодо кӀна йе^нхенна, Иса лагълис аь^нгъа сагъ йӀйо.

⁵² Гьингьой муьгьалI мокьова̄ букъа̄ кашишла̄хъана, Аллагълис билIо цIуми йогъна бечейӀа рагъухъалла̄хъана, гьаькимла̄хъана Иса нисойо:

– Балъайяна хечлана йа̄кьона, къачагъ охал г̄уваьцой, мокьона гей миже До охал. ⁵³ Воддиь До мизогьой, къацIо Аллагълила билIоъ ахъца зукьова̄в, гьугиь, миже Дил кӀ йе^нхелеэш. Амма же мизос саьат мокьона гей, нишела ханлъилас мехⁱ мокьона гей.

ⁱ 22:53 Илбислис ханлъилIо нисойо маьна гей.

7. Петерли Иса авараг икъаъаслЮ нисона инкар бѳйо

⁵⁴Охна эжейо гьолло Иса укѳа кашишила билЮѳ. Гьоллогьѳ муьгьалІ гьаѳтеэчена э^нкъеш зукьѳйо Петерна. ⁵⁵Гьогцо кашишила билЮла бежиѳ йалЮдѳ, цЮна йекІенна, гьоггѳл сѳ^н кѳѳ бечейо. Гьоллоѳ алЮ цІ дой Петерна кѳѳ эчейо. ⁵⁶Сид гьарабашли цІ дой шеблаѳ Петер эгалѳ, ахо гьогцохѳана гийачІена нисос:

– Вагьли сукЮна Гьокцогьѳй кѳацЮ зукьѳйо.

⁵⁷Амма Петерли инкар бѳйо:

– Йе аѳдам, дил Гьули икъаъас.

⁵⁸Гьолъльогьѳа муьгьаттѳ тели мех мекьечІе бацо сукЮна нисос:

– Мина гьоглос сукЮ гей, – лЮ нисона.

Петерли жаваб нилІийо:

– Гаъѳа гьалмагь.

⁵⁹Саѳатльийо заман мекьель, баѳосола сукЮна йилІа йакЮна йѳ^нкъонна нисос:

– БитІараб гей, вагьди сукЮ Гьокцогьѳй кѳацЮ зукьѳйо. Гьулина Галилеялиѳис ахѳа.

Амма Петерли нисос:

⁶⁰– Энекси ахѳ, ми сийод йекІца, гьалмагь!

Гьолцо вагьли нисослаѳ, мамали уѳ^нудѳл муьхолъийо. ⁶¹Кьоддѳс Иса, кІаѳйна уѳ^нхона, Петерлихѳа говацЮйо. Петерлил йакІкъа йѳ^нкъѳйѳ Кьоддѳла Иса гьинхѳа нисовѳ йаѳжбо: «Хиссалдайлил мамали уѳ^нудалъол, ми лѳахна Дѳкъас инкар бѳслЮ». ⁶²Гьулиѳисна гисакна, Петер йилІа ийѳйо.

Иса диваллил аѳ^нидѳ эчелло

⁶³Иса охийа аѳдамлѳ Гьули, нуькучІна огьна, ѳкъелло. ⁶⁴Гьаѳйдана йи^нѳаѳона гьолло нисолца зукьѳйо:

– Авараг зогьѳа, лъод Дул бакьелло йикьелалЮ нисона.

⁶⁵Баѳина лади инжитаб жо йекІийо гьолло Исахѳа.

⁶⁶Хискъаклъѳ, Ягьудиялис гьаѳкимлана, букѳѳа кашишлана, динияб аѳлимлана гьулиѳ кѳацЮбакийо, бета Иса эжейо бишшун кьоддѳс диван богьцала миѳаѳ.

⁶⁷Гьогло нисолло:

– Ми Масигьди гей? Ниса илохѳа.

– Нагагь До нисода, миже боѳваѳаѳаш. ⁶⁸До мизол суал нилІѳа, гьолъльонна миже жаваб Гьинил нилІаѳас. ⁶⁹Амма желагьѳа муьгьаттѳ Аѳдамлис Оѳжо Кьудратаб Аллагьлила кІетІакьѳала рахълиѳдѳ кѳѳ эчена ахѳа.

⁷⁰КѳацІцЮла нисолло:

– Вагьлѳ зогьѳа, Ми Аллагьлис Оѳжод гей?

– Миже нисос До гей, – лЮ нисона жаваб нилІийо Иса.

⁷¹Гьолло нисѳйо:

– Баѳина нѳйо нуьъльид йатІна илол. Гьолцола сикІаѳкъѳа гиса гѳйо илол тухѳал йатІийо жо.

23 къам

Иса авараг Пилатдой аь^нйд̄а эчелца

1. Гьисаб-суал

- ¹ Гьолл̄ол къац̄иц̄а баьгьбаьна, Исана эжена, Пилатдой мекьейо.
² Гьулиь гьодло аьйиб ч̄ези б̄ойо Исакъа:
– Илос халкъ къосси богьцас, къайсарлил гьаькъ нил̄ал мейаьцас, гьул̄азу жу Масигь-Пача гейл̄о нисоцас и^нх̄ьойо илол Гьули.
³ Пилати Исахъа нисолло:
– Мид гей жугьут̄аллис Пача?
Иса жаваб б̄ойо:
– Ми вагьл̄а нисос.
⁴ Бета Пилати букь̄а кашишл̄ахъана халкъилахъана нисойо:
– Вагьацо сук̄ока гулал аьйиб дил михъеэш.
⁵ Амма гьолло къодос больч̄е Гьолцокьас тели арз̄а йагьос зувакъойо:
– Галилеялиькъ̄а уь^нхолъна, гьол̄оъ о^нкъоцал къац̄иц̄о Ягьудиялис халкъ Гьолцо жо малъзи йогьна мекъса бадагьударлил м̄еш, – л̄о нисона.

2. Пилатдойс Гьероддой

- ⁶ Галилеялис ц̄а^н йагьоль, Пилати нисолло:
– Гьули Галилеялиьисди гей?
⁷ Гьеродила виляятлис¹ сук̄о гейл̄о гьолло нисоль, вагьалло водл̄аь Иерусалимлиь о^нкъона зукьова Гьероддой э^нй̄о Пилати Иса. ⁸ Иса эг̄айоназу, Гьерод йил̄а рази ах̄ийо. Гьехзу гьолцол Иса эг̄ал ат̄на зукьойо, судл̄о нисода Гьолцос тели хабарла тувахъна зувакъойо; гьул̄азу гьо^нсдана караматл̄и гьинил йег̄аллакьа Гьеродис кулна зукьойо. ⁹ Гьероди тели суалла нийал̄ийо Исал, амма Гьолцо гьо^нсна жаваб нил̄еэш. ¹⁰ Гьулиь гаьгьий̄а букь̄а кашишл̄ана диниябла аьлимл̄ана къодос больч̄е бат̄и-бат̄иябла аьйибла Гьолцокьа гувалца зувакъойо. ¹¹ Гьеродина, гьолцола рагьух̄алл̄ана Иса нуькуч̄ина гьаькъирна огьна, ч̄угьараб къодо л̄ьиц̄она л̄ьиц̄енна къаь Пилатдой э^нй̄о. ¹² Гьехбехъхъазу сидил-гьо^нсо бат̄лаьцаса Гьеродна Пилатна вагьл̄ольо водиькъ̄а гьалмагьла б̄ах̄ийо.

3. Пилатил Иса авараг эццак̄ал ат̄на гей

- ¹³ Гьа^нже Пилати букь̄а кашишлана, гьаькимлана, аьдамлана ийабал̄ена гьоллохъа нисос:
¹⁴ – Халкъ къосси бовагьцал̄о нисона вагьди сук̄о миже дидой акьоллийо. Гьуна мизодой аь^нйд̄акь̄а гьисаб-суал бок̄л̄ьо, миже нисоцас гьо^нсна аьйибна михъеэш. ¹⁵ Гьеродина аьйиб михъеч̄е илодой къаь о^нкъолло. Гьуна икъал оьлло жо Гьолцо йогьна гаьба.
¹⁶ Вагьалъльобза, л̄уруч̄Ибадна зук̄ина, Гьули до эццак̄ца?

¹ 23:7 Виляят – улка (провинция, область).

¹⁷ЛшилГъа Пасхалис гъурмат богъна гьо^нс сукЮо тУсагъийаъас гиса э^нс зукъона Пилати.

4. Барабба гиса э^нйолъи, Иса авараг охолал гьобкмo бѳйолъи

¹⁸Амма къацЮо халкъ гьо^нс сикЮо йогъна илѳелабас зукъойо:

– Иса икъал э^нйа, Барабба илохъа нилѳа! – лЮо нисона.

¹⁹Барабба зукъона гей шагъарбаш халкъна бадагъударлил багъгъабинна, аьдамна икъена, хъарандийаъ тЮтИийо сукЮо.

²⁰Иса э^нйал атІна бетана халкъилахъа икълашейо Пилат. ²¹Амма аьдамла илѳелабѳйо:

– Хъанчлилъ охолал э^нйа Гъули! Хъанчлилъ охолал Гъули!

²²Лъахнасна Пилати нисойо гьоллохъа:

– Гьолцо йѳйо кешлъи сийод гей? Дил михъеэш Гъули икъал оьлло аьйиб, лЮручІбадна аькъенна э^нйал.

²³Амма гьолло котакаб букъо аьги-гъур багъгиьилло Иса хъанчлилъ охолал нуцЮслЮо нисона. Гьоллос илѳелабѳлъи йижейо. Йукъа аьги-гъурлихъа Пилатис гьокІна тухъаъас зукъойо. ²⁴Ахирна Пилати гьобкмo бѳйо гьоглос гъари тЮбази бовал. ²⁵Аьдамлѳла гъарилакъа Пилати, халкъна багъгъабинна, аьдамна икъена э^ндо тЮтИийо сукЮо гиса э^нйо, Исана гьоглола каъ нилІийо.

Иса авараг хъанчлилъ охолло, бета шунаъ и^нхѳолло

1. Голгофалиъ хъанчли йагъойо гъино

²⁶Вагълиъис Иса икъал эжеллислаъ, мицальцо гогъцас Киринейлиъис гьо^нс СимонлЮо нисоцас сукЮо данде кези ахъийо. Гьолцо сукЮод Иса охолцас хъанч Гьолцогъой муьгъалІ бежеллийо. ²⁷Тели халкъ зукъойо Исагъой муьгъалІ мекъеца, вагълѳзу тели ийѳнна бийабана чІачІадабана мекъеш зукъойо. ²⁸Ийолѳхъана гоцЮохъна Иса нисойо:

– Йѳ Иерусалимлис ийѳл! Миже Дйгъа бийабѳкъа! Миже бийабѳ мизогъана мизола къовагъана. ²⁹«Къова бѳхъаъцасна нене нилІна хѳгъолеэшна ийѳл гъардарабла гаъад», – лЮо миже нисоцас водбо къодо йо^нвакъас. ³⁰Къодо йейакна иле лІийо мийахъолалЮо нисона маьдѳхъа гъардизи бахъас миже вагъалъгъо мехлаъ, йувагъона бизовѳна лІийо мийахъолалЮо нисас. ³¹Ничдийа хѳхил вагъаддийо жо йѳслаъ, хъохъова хѳхил сийоле йовал!

2. Иса авараг хъанчлилъ охолло

³²Гьолцогъой къацЮо бийакъал бейажеллис зукъойо къона къачагъна. ³³«КЮоцолЮо» нисова мицадой мокъоль, Иса хъанчлилъ охолло, гьо^нсцойс къачагъ Исадой кІетІакъала рахълиъдѳ, бадисо о^нкъакъала рахълиъдѳ бовахолло. ³⁴Иса нисойо:

– Йѳ Дие Або! Гьоллокъа къодос тилІки Ми. Гъиде йогъцас жо гьоллол йикъечІе гей.

Цулана йагъона рагъухъаллѳ Исас лъицЮо гъидеъ э^ндо йитІцас зукъойо.

³⁵ Тели халкъ зукъойо гувабацІона бечена. Гъули гъакъбирна огъна, гъакимлā нисос зукъойо:

– Баддōл хъосар бōйо. Аллагъли къодос гъакІна э^нйо Масигъ зогъда, жузу хъосар ахъала.

³⁶ Рагъухъаллāна гъакъбир о̄с зукъойо Гъули. Гъолцол чачало гъинона гуцІонна нисос зукъойо:

³⁷ – Ми жугъутІаллис Пача зогъда, Мизу Ми хъосар ова! – лō нисона.

³⁸ «Вагъди жугъутІаллис Пача», – лō нисона грек, рум, жугъутІ мицагъад чахийо къокъкъо зукъойо Гъолцола къаьмкъа къодо гъеммалъ йохонна.

3. Къон къачагълис бикълабашейолъи

³⁹ Хъанчлилъ охолло гъо^нсцойс къачагъ Иса инжит-гъакъбирна огъна Гъолцохъа илПелāйо:

– Ми Масигъйāъ гей? Гъа^н, Мина илена хъосар бовагъа!

⁴⁰ Бацосола къачагъли гъокІ йōбиллийо:

– Ми Аллагълихъадана гъицІаъасди? Дунна вагъаллозу къадар беганна гей. ⁴¹ Илол иле йōвакъа тамбигъ богъцас гей, амма Гъолцо гъоьшшона кешлъи йогъна гаъа.

⁴² Бета гъолцо нисойо:

– Йā Иса, Ми Пачалъилаъ о^нкъоль, дона акІкъа о^нкъола!

⁴³ – Гъакъкъаб гейлō нисос До дӯхъа: жейсазу ми Дйгъой аржамлиъ къацІо ахъца, – лō нисона гъолцол Иса жаваб нилЙийо.

4. Иса аварагълис ругъ багъос

⁴⁴ Лобакъас анта зукъойо вагъалълъо замаллиъ. КъацІцІо дуниял колІлІина, саъат лъана тІубази бахъцал вагълā дуниял бечейо.

⁴⁵ Бохъна бохийо, хирияб билōъос пардав къоддāкъа лЙийокцал йāъхейо. ⁴⁶ Вагълиъис Иса гъо^нс йукъо гъокІна йагъона илЙейо:

– Йā Дие Або! Дибола кōъ ницца До дие ругъ!

Вагълā нисона муьгъатгā, Гъолцола магъоъос ругъ больойо.

⁴⁷ Вагъли йегāйо рагъухъаллāла нусилбетІерли Аллагълил рецна богъна нисос:

– Зукъанна Гъули ритІухъаб сукІо зукъона гей.

⁴⁸ Вагъалълъо къацІолахъа гувабацІал мокъова аьлам гъулиъ йахъийо жо йегалъ, гъейодана зувакІна, гъулиъис къāъ билōвāгъа мекъейо.

⁴⁹ Иса икъецас аьдамлана Галилеялиъис Гъолцогъой гӯва ийōнна атадāкъа гувабацІона гъулиъ бечейо.

5. Иса аварагъ шунаъ и^нхъолло

⁵⁰⁻⁵¹ Гъулиъ о^нкъойо Ягъудиялиъ Ариматейа шагъарбаъаш Усуплō нисоцас къоддāла диваллис гъо^нс кІетІо ритІухъаб сукІо. Гъолцос кул зукъойо Аллагълис Парчагълъи йо^нкъаллакъа. Иса икъал бōва гъоькмолакъана, гъогло бōва дивалликъана, гъули разияб зукъеъш.

⁵² Пилатдойна э^нкъена, Усупи гъарзи йōйо Исас жаназа шунаъ

михьолал ниллалю нисона. ⁵³Изно михьоль, Исас жаназа хьанчлильцона багьона, кьодо мусрона кӀаьйлӀонна, гулца шедиь йоь^нтӀона йӀва жегун гоь^нссукӀона ихьолеэшла шунаь.

⁵⁴Вагьли водо зукьойо мужмар водо, бета шамат водис нишеш мех кьодо мокьойо. ⁵⁵Галилеялиьис Исагьой гӀва ийӀонна мекьейо Усупгьой кьацӀо шунакьа, гьоллол Исас шунана Гьолцос шунаь гулцас жаназана бегӀайо. ⁵⁶КьӀб билӀогьа мокьоль, Исала жаназалил йе^нхелал нийӀа маьгь гаьгьийо йе^нль гьӀдур йӀйо. Мусала кьанонликьа шамат водиь гьоллӀол сийона йойчӀе билӀогьа бечейо.

24 кьӀам

Иса авараг шунаь и^нхьӀаьас

¹Анкьилала аь^нйдӀала водиь¹ хискьа кьайкьа, гьиде гьӀдур йӀйо кӀетӀо маьгь гаьгьийо йе^нльна йежена, ийӀл мекьейо шунакьа. ²Амма гьоллол шунакьа аь^нйдӀа йецоькьа гулло кьало атакӀна йи^нхьос. ³Э^ндобакльо, КьодӀала Исас жаназа шунаь михьӀаьас. ⁴Гьольльоькьа гьикмат бахьна сийона йовал йикьечӀе гьихбальоваь, гьоллодой аь^нйдӀа эчеш кӀетӀо бабало льйцӀо льйчӀейӀа кьона сукӀо. ⁵ГьийабачӀейахьа ийӀл лӀийодӀа муьвакьона бечена бегабалъ, гьогло кьонина гьоллохьа нисойо:

⁶— Суд миже бувагьовӀаь э^ндо ЧӀагояб СукӀо и^нзца? Гьули гьолӀоь гаьба. Гьули угьоваьас кьӀб чӀаго ахьна. ЙакӀкьа йо^нкьола Галилеялиь гаьгьийа мехлаь, Гьокцо мизохьа нисойо жо: ⁷Аьдамлис Оьжо гьакькьа мунагьлӀад бовацӀийа аьдамлӀахьа ницца, бета гьолло Гьули хьанчлиль охонна икьеш, амма угьона льянасла водиь Гьули кьӀб чӀаго ахьца, — лӀо.

⁸Гьолло ийолӀал Иса нисойо жо йакӀкьа йо^нкьойо. ⁹Шунакьаш мокьоль, ийолӀа вагьло хабар мӀейо Исала ацӀон сид гьйцала чапарлихьана, гьулӀазу бадло асгьаблӀахьана. ¹⁰ГьоллӀол ийӀл зувакьойо Мариян Магдаленана, Иоаннана, Якьубис ийо Мариянна, баддӀонна. ИйолӀа чапарлӀахьа вагьлозу хабар мӀейо. ¹¹АсгьаблӀал гицӀийо вагьгӀазу хабар гейлӀона. ИйолӀала хабалликьа гьоллӀол боьважеэш. ¹²Амма вагьалиьисзу Петер аьгьйьна чӀалликьа э^нкьейо шунакьа. Э^ндона э^нкьена говацӀоль, мусровӀаь бади сийона жо йи^нхьеэш гьулиь. Гьикматна ахьна гьули кьӀб билӀогьа э^нкьейо.

Угьоваьас ахьийо Иса авараг гьид кези ахьца

¹³Вагьальльозу водиь Исас кьона асгьаб Иерусалимлиьис ацӀона го^нс киламетралаь цӀиходӀа гаьгьийа ЭммауслӀо нисоцала аьлӀаь э^нкьеш зукьойо. ¹⁴КьацӀцӀо йахьийа жойлала хабарликьа зукьойо гьоллӀол. ¹⁵Йахьийо-йе^нкьейо жо йакӀкьа йо^нкьонна бикьлабашена мекьешлаь, Жу Иса гьоллодойна гьйцакна кьацӀо э^нкьеш зукьойо.

¹ 24:1 ГьатӀан (базай) водиь.

¹⁶Амма Аллагъли Иса гьоллол икъал ойэш, гьоллола гъайдѡгъа аб^нйдѡ пардав гунна зукъойо. ¹⁷Иса гьоллохъа нисолло:

– Лъинисди миже бикълабашеш гъиногъид мекъешлаъ?

¹⁸Пашманлъилаъ мекъекас гьоллѡл беченувацІийо. Сидцойла, Клеопа цѡ^н гагъгийасола, Исахъа нисойо:

– ВагъалІо водлаъ Иерусалимлиъ мокъовѡъ э^ндо йахъийо жо йикъабъкас гьо^нс мийѡъ зогъассаъ.

¹⁹– Лъинис? – лІо нисолло Иса.

– Назаретлила Исас, – лІо нисона жаваб нилІийо гьолло, – Гъули зукъойо Аллагълидойна къацІцІо халкъиладойна аб^нйдѡ Гъини богъцала гъалтІиласна, йабжисна, гъалкІолъи гагъгийо авараг.

²⁰Амма букъѡ кашислѡна гъабкимлѡна Гъули икъал гьобкмо бойиллийо, Гъули хъанчилиъ охолло. ²¹Вай, илол гицІна зукъойо Вагъаллисo Израиллис халкъ хъосар бовал о^нкъойо сукІо гейлІона. Гъуна жейса лъанас водо гей вагъли жо йахънас. ²²Амма гьо^нсо илла ийолѡ мѡйа хабарли иле гъикмат бѡйо. Жейса хискъа къайкъа мекъена зукъойо гьоллѡл Исала шунакъа. ²³Гъогъос жаназана михъечІе, Гъуги чІаго гейлІо нисокас малаикла бегабѡйолІо нисона ийѡл къѡб мокъойо. ²⁴Илоъ э^ндос саддѡл шунакъа мекъель, ийолѡ нисогъа шунаъ жу Иса и^нхъеэш.

²⁵Вагълиъис Иса гьоллохъа нисойо:

– Авараглѡ аб^нйдѡжу нисокала жойлакъа боъважал баъкъкъѡб йакІис абгъмакъабла аьдамла гей миже! ²⁶Масигъли азаб-акъуба гъекези бовал нуцІаъасди, вагълаъаъ гъули Гъинила букъа рецлиъ о^нкъал нуцІос зукъойо.

²⁷Мусакъалакъѡ ухольна къацІцІѡ авараглана бакІкъа мокъонна, гъинис ТІеклѡкъа чахийо шинаб жо биджи йѡйо Иса гьоллол.

²⁸Гъа^нже гьоллѡл гьогІо аьлѡдой мокъаллъейо. Иса эченоцІечІе э^нкъекас хел бѡйо. ²⁹Бохъна боъца, нишеш мехна мокъос, илогъой къацІо вагъалІо аьлаъ нише эчелІо нисона гъарзи йѡйо Гьолцохъа. Рази ахъна Исана гьоллогъой нише эцал билІоъ э^ндокийо. ³⁰Бесал муъхобаллъѡ, Иса рец-бакълис доъбана богъна, букІинна баъба нилІийо гьоллохъа. ³¹Вагълиъис аб^нйдѡш пардавна йолъона гьоллос гъайда йе^нйагъейо – Иса гагъгийолъи икъейо. Амма Иса гьоллол эгѡбъкас ахъийо. ³²Бета гьолло сидхъа-гьо^нсо нисойо:

– Гъиногъид гъидехъа икълашена, ТІеклѡкъа гагъгийо хабар биджи бѡслаъ, цІѡбцой зукъеэшди илос йакІода?

³³Вагъаллиъисзу гьоллѡл баъгъбаъна Иерусалимлиъ къѡб мекъейо. Шагъарбаъ э^ндобаклъѡ, гьоллол мийахъойо ацІона гьо^нс чапарна, гъулѡзу баддѡл аьдамлана асгъаблана. ³⁴Гъодло гьоллохъа нисойо: унгосалда Къодѡс Иса чІаго ахъна гей. Шунаъас абгъийийо Гъули Симонил эгана. ³⁵Гъодлона мѡйо гъидегъой къацІо Иса гъид зукъовас, бесцалаъ баъба букІиллъѡ, гъидел Гъули Иса гагъгийолъи икъейас хабар.

АцІон сид чапарлидойна асгьаблāдойна аб^нйдā о^нкъос

³⁶ Вагьлā гьоллōл бикълабашешлаъ, салам алайкумлІо нисона Иса гьоллокъа къодо о^нкъойо. ³⁷ ГъийабачІена, гьаьл хуьжона гьихбалъовā гьодлол гицІийо вагьло бувагъовāс ругъ зогъцалІо гьидедой мокъона.

³⁸ Иса гьоллохъа нисойо:

– Суд миже гъийабачІена? Суд мизола йакІиъ шаклъи гей?
³⁹ ГуцІобахъ Дїхъа: гьуна Дие кōда, гьуна Дие хаббā. До мизодой аб^нйдā эцокъа эчена гей. Кō йе^нхенна хал бова мижезу. Бувагъовāла ругьлис лІо^нвāна лІо^нвāкъа хона йахъцади? Диела магъокъа вагьли гей.

⁴⁰ Вагьлāна нисона, Иса гьинис кōдана хаббāна гьоллол йегабалло.
⁴¹ ЙилІа разина гъайран-гъикматна бахъийахъа, боьважечІецойна бегабалъ, Иса бесал кен гаъадлІо нисолло. ⁴² Гьолло Исахъа нилІийо зизā бисалис роьил. ⁴³ Гьоллодой аб^нйдāкъа бокчина муьхъийо Гьинил нилІийо биса.

Ахирияб букъо тІадкъай

⁴⁴ Бета Иса гьоллохъа нисойо:

– Гьуна, До гьоггōлъо нисова йаьжлāш маьна: Мусалана бадло авараглāла Теклāкъана, забурлāкъана Дїкъас чахийо шинаб жо йахъал нуцІослІо нисона. ⁴⁵ Гьолцо гьоллос гъаьйда йе^нйагьелло Ткликъа чахийо жо гьоллол биджи йахъалъгъа. ⁴⁶ Бетана Гьолцо нисойо гьоллохъа:

– Ткликъа чахна гей Масигъ азаб-акъуба нилІна угъос, угъона лъанасла водиъ шунаъаш аьгъиъца. ⁴⁷ Иерусалимлиькъā муьхобалъна къацІцІола халкъилахъа, мунагъла чурзи йовагъцала Аллагъилилъдā муьвахолІо, гьолцола цā^нйакъа гьулина нисослІо. ⁴⁸ Мизол вагьли къацІцІо гъаькъкъаб гаьгъийолъи йегāйо, миже нуьла гей. ⁴⁹ Диела Або къодо йохийо жо гъаколъечІе До мизодой йē^нш. Вагьли гъаьлІолъи къоддāс мизодой йо^нкъоцал, Иерусалим шагъарбаъ бече.

Иса авараг гъа^нсаъ э^нкъейо

⁵⁰ Иса гьоллōл Иерусалимлиьис Бетанийалиьикцал бейажейо. Кōдана гувацІонна баркат гулалІо нисойо. ⁵¹ Иса гьоллол доьъана богъна, Гьули гъаьтеэчена гъа^нсаъ э^нкъена обийо. ⁵² Гьоллōл сикІо лІийодā бейакийо, бета йукъа разилъилакъа Иерусалимлиь мекъейо. ⁵³ Гьолълъогъа муьгъаттā гьоллōл Аллагъилила билІоъ бечейо, Аллагъилил воддиъ тасбигъна йогъна. Амин!